

๑๒๒

รายงานการตรวจราชการ

กระทรวงมหาดไทย ๑๒๒๑๑ (๑๒๒๑) ๑๒๒๑

Handwritten signature

วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๔๘๖

ที่ ๑๔๕

ข้าพเจ้าได้ตรวจราชการ ณ จังหวัด...

เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๖

ข้าพเจ้าได้ตรวจราชการ ณ จังหวัด...

เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๖

ข้าพเจ้าได้ตรวจราชการ ณ จังหวัด...

เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๖

ข้าพเจ้าได้ตรวจราชการ ณ จังหวัด...

เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๖

บริษัทที่มีไม่มากนักแล้วจะไม่ถึงวังการกระทำของเจ้าราชการหรือเจ้าบริวารที่ละเมิด
 สิทธิของเขาเช่นนี้ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็มีอยู่ทางเคหาที่จะขอร้องให้เกิดความมั่นคงขึ้นใน
 หน้าที่และ เกิดข้อรังแกในหมู่ชน หากไม่จริงจะล้าให้เกิดความมั่นคงหรือขอร้องให้เกิด
 การกระทำกระเดื่องขึ้นเช่นนี้ ก็เพราะเหตุว่าวิถีที่ของมนุษย์เราทุกคนในครุจะมาที่ระนาบทางนำได้-ไม่
 เราอาจจะอันตามาติระนาบการซึ่งแยกออกถึงเท่าใด แต่ไม่ผ่านารกพันนาการจึงถือได้
 เพราะเหตุประการนี้ ถ้าเราวางใจให้เด่นชัดมีประโยชน์ปัจจุบันมีประโยชน์ถึง
 อนาคต และถึงเวลานั้นเราจะเข้าไปใน ที่รัฐรวมหมู่ของเราในเรื่องเสรีภาพเราเขียน
 ไว้อย่างคลุมเคลือ เราจะเข้าใจว่าอย่างไร คือไปจะเล่นลูกไม้ในมือ อะไรที่ผ่าน
 มาถึงของเดี เพราะฉะนั้นใน ๆ จะเข้าสู่ใน เราจะดำเนินการโดยประชาธิปไตย
 โดยโดยแท้จริง เราต้องการให้ระบอบของเราเจริญก้าวหน้าไปภายในวิถีทางแห่ง
 รัฐรวมหมู่แล้ว ก็ขอให้ความทรงจำภาว่า ได้ข้ออ้างให้กรมการให้เข้ามากร และเพ
 14 นี้ไปปรับปรุง ให้สอดคล้องกับรัฐรวมหมู่ของนานาชาติทั่วโลก ในสมัยสงครามโลกครั้งที่
 หนึ่ง เพื่อ ให้ระบอบวิถีและเสรีภาพของประชาชาติอันเนื่องมาซึ่งเสรีภาพของหนังสือ
 พิมพ์ ให้เป็นไปโดยระบอบที่แรงยิ่งกว่าที่เป็นไปโดยคลุมเคลือเวลาที่ และอันนี้แหละจะ
 นำเราเข้าสู่ในได้ เพราะฉะนั้นข้อให้ปรับปรุงนี้ได้ รวมถือในมาตรา 14 ในมากที่สุด
 และขอความทรงจำว่าอย่าสิ่งเสนอของมติอะไรเลย ว่าก็มีให้เขียนในเรื่องนี้

9.55 น.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมการ : ข้าพเจ้าได้สั่งท่านสมาชิกสภา
 ผู้แทนเสียงใหม่ได้กล่าวหาว่า กรรมการ ไม่ถึงตำแหน่งที่ของท่าน ไปเขียนมาตรา
 14 เอกสารร่างเดิมเช่นนี้ ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านนี้ ให้ระดมให้ลงลงทราบว่า ข้า
 ประสงค์ของท่านก็คือ คำประพันธ์ของนายของแปลว่า ก็ มีความหมายของเสียอัน

ท่านผู้แทนหญิงใหม่ไม่ได้ยื่นขอให้ที่ประชุมที่ทราบว่าการรวมกิจการ ไม่ได้ฟังคำแนะนำที่ดีของ
 ท่านในชั้นใหม่ ส่วนนำของเผ่าคนนี้คือการรวมกิจการ วิสามัญได้ฟังคำแนะนำที่ดีของเรา
 บุตรดี เพื่อที่กรรวมกิจการสามารถจะเขียนลงได้ในรัฐธรรมนูญที่เห็นกฎหมายหลัก เห็น
 กฎหมายที่มีสาระสำคัญ ออกเงินแค่ข้อเดียว คือเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไม่มากนัก
 ให้เห็นเข้หรือหนังสือพิมพ์ นอกจากจะมีการระดมพลใหม่หรือการสงครามเท่านั้นเอง ส่วน
 ท่านสมาชิกผู้แทนหญิงใหม่ไม่ได้บอกว่าการรวมกิจการ ไม่ได้ฟังชั้นใหม่ แต่ส่วนที่กรรวมกิจการ
 ฟังตรงนามของเผ่าคนผู้แทนหญิงใหม่ไม่มีความสอดคล้องกัน เราวิชิการณาบุตรดี
 ความสำคัญก็ไม่ได้บอกกฎหมายอาชญาชนหญิง ไม่ได้ฟังศาลพิเศษ ในรัฐธรรมนูญนี้ก็เขียน
 แล้วในเรื่องการพิมพ์ คือเราบอกว่าการพิมพ์ต้องไม่ทำขึ้น ซึ่งนายของเผ่าเองก็พอใจ

สิทธิ์หนึ่งนายของเผ่าเราว่า การชุมนุมมั้งคนเกิน ๒๔ ชั่วโมงไม่ได้
 กรรวมกิจการ ได้พิจารณาเห็นว่า นี่ไม่ใช่เรื่องสำคัญนัก ถ้าเขียนไว้ในกฎหมายที่สำคัญ
 สำคัญเรื่องนี้ก็เป็นการผิดวิชิการณ์ ประเทศใดเมื่อใดที่จะชุมนุมมั้งคนได้เพียง ๒๔ ชั่วโมง
 แม้เขาก็มีระลอกบ้านร้าง ถ้ามีความจำเป็นจะว่านั่นก็ได้ ที่เรามีร้อมมั้งกับไว้เข้มี
 ก็เพราะว่าเขาไม่สะดวกหรือศาลไม่ยุติสภาพุดหน้าทุกคนทุกคน ในประเทศเราศาล
 ไม่วิศาลก็ยังมีไม่ครบ มีแค่เพราะพระนครเท่านั้นเอง เมื่อขึ้นเข้เข้มีนั้นนายของเผ่าจึง
 เห็นผู้ที่ได้คิดเราเล่าเรียนวิชาการในทางรัฐธรรมนูญเข้พิเศษ ก็คิดว่าควรจะไม่แก้ไขใน
 กฎหมายวิชิการณาความอาชญาในชั้นนี้ เพราะฉะนั้นชั้นหากยังมีเหลืออีกข้อเดียวสำหรับ
 นายของเผ่า ก็คือการ เห็นเข้หรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งกรรวมกิจการ เห็นเข้ไม่สำคัญ
 ท่านหนังสือพิมพ์ที่อยู่ที่นี่และใครทุกคนซึ่ง เกษมอยู่ แต่การรณรงค์สำคัญกว่าหนังสือพิมพ์ก็มี
 เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ก็ไม่เห็นตรงที่สำคัญนัก เพราะฉะนั้นจึงได้บอกนายของเผ่าไว้เสียข้อ
 หนึ่ง แต่ส่วนท่านผู้แทนหญิงใหม่ไม่ได้บอกว่าการรวมกิจการวิธีใหม่และปฏิญญาไทย
 เพราะฉะนั้นที่ประชุมสถานีมาฟังว่าการรวมกิจการ ไม่ฟังเลย ข้าพเจ้าขอปฏิญญา

อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบว่า ท่านผู้แทนเรียงใหม่แล้วหาเหตุที่มี
 การประกาศสิทธิ เช่นหนังสือพิมพ์ก็ดี การที่เรียนหนังสือก็ดี ในรัฐธรรมนูญว่าคือสิทธิและ
 หน้าที่ของบุคคลโดยศึกษารองล่างประเทศก็ดี เขาทำไว้สำหรับเพื่อเป็นหลักประกันความ
 มีนกงแก่กันทุกคน วิธีการประกาศสิทธิก็ดี หรือวิธีเขียนรัฐธรรมนูญให้มีหลายมาตราเป็น
 ความต่าง ๆ นั้นเป็นวิธีเขียน การเขียนรัฐธรรมนูญจะเอาแบบเราไม่ได้ ต้องดูลักษณะ
 ฐานะความเป็นไปของคนเรา เหตุไฉนหาจึงได้ถามว่า เหตุใดประเทศฝรั่งเศสจึงมีบท
 ประกาศสิทธิ ก็เพราะเหตุว่าเวลานั้นเราถูกกดขี่ที่ เมื่อระบอบเก่ามาเราก็ประกาศ 16
 หรือ และนี่แหละว่าประเทศอื่นทำไมเราจึงเขียนประกาศสิทธิขึ้นที่ทางของเค้าว่าประกาศสิทธิ
 และหน้าที่ของบุคคลในรัฐธรรมนูญอย่างศึกษาว ก็เพราะเหตุว่าเรามีความเห็นอกเห็นใจ
 เข็มเข้าหัวใจ เขาเป็นเวลานาน เกิดครั้นมาเป็นเวลานานแล้ว เราเขียนให้คนของเรา
 เห็นที่หัวใจใจ เห็นว่าเมื่อได้รับความกดขี่และได้รับความเห็นอกเห็นใจแล้ว และมีข้อได้เห็น
 ของอย่างนี้จะได้ดีใจ จะได้ดีขึ้นที่ในวงชนิด

ที่มี นัยหมายว่าเราเป็นประเทศที่มีรัฐธรรมนูญหลังที่สุดก็เกือบจะว่าได้ ในการร่าง
 รัฐธรรมนูญเราก็ได้พิจารณาว่าอันของถาวรที่ประเทศต่าง ๆ ท่านว่ามีอย่างโรมบ้าง ประเทศ
 ที่ประกาศสิทธิก็มีหรือเรียนสิทธิและหน้าที่ของบุคคลไว้ข้างศึกษาวก็ดี ถรมาธิการได้พิจารณา
 ณาโดยถี่ถ้วน บางประเทศที่มีน้ำใจขึ้น ไม่นับตัวไม่เหลืออะไรก็มีประโยชน์บ้าง บางประเทศ
 เขียนไว้สักขบว ไม่ให้ส่วนคาแท้จริงแล้ว ก็มีเสรีภาพ นายจะใช้อำนาจไม่ได้ แค้นที่
 รัชเจ้ายังมีเงินเดือนนั้นไม่แตกต่างกัน ถรมาธิการได้พิจารณาว่าอันนี้เหมือนกัน และในบาง
 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 ก็ได้เอาเหตุนี้มาพิจารณาไว้คร่าว จึงได้เขียนมาตรา 14 ไว้
 ในรัฐธรรมนูญเดิม ที่เขียนมาตรา 14 ไว้ในรัฐธรรมนูญเดิมมีไว้ว่าจะละเว้นหรือระงับ
 ผลของหน้าที่ในส่วนที่สำคัญ มิได้ละ ได้ใส่ไว้ทุกประการแต่ของ ของประเทศที่เจริญแล้ว
 หลากประเทศ แต่ที่ผลกว่าภาณีใดซึ่งก็ขึ้นแห่งกฎหมายเพื่อจะไม่ให้คนเราตีมันกันตัว
 เพราะ เหตุใด เพราะเหตุว่าประเทศไทยที่ส่งได้เป็นประเทศใหม่ทุกวันนี้ ถรมาธิการ

ของสำคัญ ข้าพเจ้าในฐานะที่เห็นกรรมวิธีการคนหนึ่ง และกรรมวิธีการเหล่านั้นก็เห็นว่า
ควรจะเป็นไปเพื่อความดี สำหรับส่วนที่ว่าจะมีทางอย่างไรก็ได้สักก็ยกขึ้นมาขึ้น ควรจะแก้
ไขกฎหมายขึ้นดีกว่า เช่นพระราชบัญญัติการพิมพ์ ถ้าจะแก้ไขในพระราชบัญญัติการพิมพ์
ถ้าจะผ่านขึ้นแล้วจะเป็นการเฉพาะหน้า ละเพราะเรื่องความฐานานุกรมของประเทศเรา
ที่เห็นเมืองเล็กเมืองน้อยในขณะนี้ ที่จะเขียนร่างในรัฐธรรมนูญที่เป็นการปฏิวัติแล้วเจ้า
หน้าที่เห็นเรื่องที่สำคัญที่ไม่มีโอกาสจะแก้ไขภายหลัง ถึงแม้โอกาสแก้ไขได้ก็จะนาน เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอร้องให้ที่ประชุมสภานิติการพิจารณาคณะกรรม ในเรื่องความเป็นรัฐของ
คนไทย การที่เขียนสิทธิและหน้าที่ของคนไทยเรามีหลักตามสภาพความเป็นอยู่ ไม่ใช่ทำให้
ให้ลวงตัวไปเสีย แต่ถ้าเวลาจะแก้ไขจะเป็นอย่างไรนั้นเห็นสักก็เห็นทางหนึ่ง เพราะฉะนั้น
ในที่สุดที่ฉันมีราชเจ้าจะขอให้ท่านพิจารณาคณะกรรม เกรงครึกและขอให้พิจารณาร่างของคณะ
การที่เราเขียนมาคราว 14 นี้ ไม่ใช่เขียนเขียนประเทศไทยประเทศเดียว ประเทศอื่น
ก็มีหลายอัน ประเทศอื่น ๆ เราเขียนร่างนี้ ก็เพราะเหตุว่าคณะของเราได้คิดจะร่าง
เดี๋ยวก็เราเขียนกัน เพราะฉะนั้นจะวิจารณ์ท่านทั้งหลายสิทธิและหน้าที่เพราะเท่า
นี้ ก็ควรพิจารณาถึงให้ ไม่ใช่ราชเจ้าจะไปคัดชวนให้ท่านเขียนร่างอื่น แต่เรื่องนี้ก็เห็น
หน้าที่ของท่านจะวินิจฉัย เพราะฉะนั้นขอให้วินิจฉัยโดยรอบคอบ.

20.07 น.

นายตอ เศรษฐบุตร (สนธิ) : ท่านพระกรรมวิธีการพิจารณาร่างรัฐ
ธรรมนูญ เมื่อต้นสัปดาห์ก่อนว่า ความที่ได้อัญเชิญมติในนั้นได้เอาไปใส่ในแบบร่าง ๆ ๗
มาตรา ๆ ที่ประชุมที่ผ่านแล้วของรัฐธรรมนูญไทยครบถ้วนแล้ว เว้นแต่อย่างเดียวว่า
ว่าเรื่องเสรีภาพหนึ่งสี่สิบสี่ ซึ่งท่านเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ตรงกับราชเจ้า
เห็นว่าเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องในทีเดียว จะกล่าวได้ว่าเห็นหัวใจ
ของรัฐธรรมนูญได้ว่า รัฐธรรมนูญมาตรา 14 นี้เห็นถึงใจของรัฐธรรมนูญทั้งหมด

เพราะเหตุว่า เป็นการขึ้นสันติสัมพันธ์ระหว่างไทย ในวันนี้เราได้อภัยชีวิตทางราชการ
และการแก่ชราของคนมากกว่า 14 นี้ แต่ว่าจำนวนสิทธิเสรีภาพบางอย่างที่เราให้แก่ราษฎร
นั้น เราคงต้องว่าสิทธิเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพที่จะยกเว้นมากกว่าอย่างอื่น
เพราะเป็นกลุ่มที่จะ ไซ้สิทธิเสรีภาพอื่น ๆ คือไม่ เราคงคิดว่าถ้าหากว่าหนึ่งสิทธิหนึ่ง
ไม่เสรีภาพที่ละเมิดรุนแรงแล้ว เราจะเอาเรื่องมีอะไร จะขึ้นขึ้นสิทธิเสรีภาพของบุคคลใน
ทรัพย์สิน เกษะสถาน แต่ถ้าหากว่าเรามีสิทธิเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่งแล้ว หนึ่งสิทธิหนึ่ง
จะไม่เกรงกลัวที่จะขึ้นขึ้นสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ เหล่านั้น เพราะเหตุว่าหนึ่งสิทธิหนึ่ง
เป็นปากเสียงที่จะกล่าวหาการทำลายสิทธิเสรีภาพเหล่านั้น เพราะฉะนั้นเราจึงเห็นว่า
สิทธิเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่งเป็นแรงผลักดันของสิ่งที่ดีงาม ถ้าหากว่าเราไม่มีสิทธิ
เสรีภาพหนึ่งหนึ่งซึ่งละเมิดที่รุนแรงแล้ว สิทธิเสรีภาพอื่น ๆ ก็ไม่มีความจำเป็น เพราะ
เป็นการ เปรียบไว้แก่ความหนึ่ง / หรือ / สิทธิเหล่านั้น

ที่โปรดให้เราพิจารณาดูว่า เรื่องสิทธิเสรีภาพหนึ่งสิทธิหนึ่งที่เราพูดมาตั้งแต่เมื่อ
ไรกัน ตั้งแต่ครั้งสมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้พูดถึงสิทธิเสรีภาพหนึ่งสิทธิหนึ่งกัน ในสมัยวันที่
๒๔ มิถุนายนซึ่งเปลี่ยนแปลงการปกครอง เราก็พูดถึงสิทธิและเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่ง
ในสมัยเผด็จการ เราก็พูดถึงสิทธิเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่ง หนักนี้เราก็ยังพูดถึงสิทธิเสรี
ภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่ง อันนี้เรื่องที่เราได้พูดตลอดมา และเป็นเรื่อง หรือว่า หนึ่งเรา
จะถือว่าในเวลาหนึ่งหนึ่งสิทธิหนึ่งสิทธิเสรีภาพเห็น จะไม่ได้แน่ เราได้กล่าวเรื่องนี้ตลอดมา
จนถึงบัดนี้ และมีสิทธิกรณีที่เกิดขึ้นใน เรื่องสิทธิเสรีภาพเหมือนกัน แต่พวกเราได้
คงอยู่เป็นเวลาช้านาน ก็หวังว่ารัฐธรรมนูญใหม่ครั้งนี้เราจะได้อภัยสิทธิเสรีภาพอย่าง
จริงจริงสักที แต่เราเจ้ารู้สึกว่าคุณสิทธิเสรีภาพของหนึ่งสิทธิหนึ่งที่เราหวังจะ ได้ / ในรัฐ
ธรรมนูญใหม่ เป็นอันหาเหลือเกิน โปรดให้ท่านสมาชิกพิจารณาดูให้ มาตรา 14 ของรัฐ
ธรรมนูญเราได้ ได้เห็นสิทธิ / เสรีภาพแก่หนึ่งสิทธิหนึ่งไว้เหมือนกัน มาตรา 14 ในรัฐธรรมนูญ

เล่าขานกันว่า "ภายในบังคับแห่งกฎเกณฑ์ บุคคลธรรมดาเสรีภาพอันมีอยู่ในร่างกาม เกษ-
 สถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมสมาคม การตั้งสมาคม
 การตั้งสมาคม การอาชีพ" ทั้งนี้เมื่อเราพิจารณากันใหม่ว่า มาตรา 14 ที่ร่างแก้ไข
 มีผลกว่าร่างนี้ "บุคคลธรรมดาเสรีภาพอันมีอยู่ในร่างกาม เกษสถาน ทรัพย์สิน การ
 พูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมสาธารณะ การตั้งสมาคม
 การตั้งคณะพรรคการเมือง การอาชีพ ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ ๒ นี้ก่อน"
 เหมื่อนกันที่เลี้ยว เกลี้ยว เหมื่อนกันก็ว่าได้ เราเสริมคำว่า "การพิมพ์" ลงไปเท่านั้น
 เอง การพิมพ์นี้เราหวังกันเข้ามาได้รัฐธรรมนูญใหม่เราจะได้เสรีภาพมา ซึ่งร่างเจ้า
 เห็นว่าเห็นความหวังที่เลื่อนลงอย่างที่สุด เมื่อพูดถึงร่างนี้เราจะตั้งพูดถึงสิทธิเสรี
 ภาพในทางหนึ่งสี่สิบที่เรารู้จักในทางปฏิสัมพันธ์ในระหว่าง 18 ปีนี้ เมื่อร่างไว้กัน
 เราว่าเรื่องที่เห็นความจำเป็น ถ้าว่าก็จะคงมีหรือถ้าจะเห็นอย่างไร หรือแท้จริงใน
 ระหว่าง 18 ปีนี้เห็นแท้จริง-พิสูจน์ว่าสิทธิเสรีภาพหนึ่งสี่สิบที่ไม่มีเลย ถ้าหากว่าสิทธิ
 เสรีภาพของหนึ่งสี่สิบที่มีจริง ๆ แล้ว การประกาศสงครามไม่ว่าเราจะถือว่าว่ามีนิติ
 มหากาณไม่ว่าไปไหนอันราคา ถ้าหากว่าหนึ่งสี่สิบที่มีสิทธิเสรีภาพแล้วการประกาศสงคราม
 นั้นไม่ว่าและมิตินานนั้นจะเกิดขึ้นไม่ว่าได้ เสนอ หนึ่งสี่สิบที่จะคงศักดิ์กานในร่างเดิมที่
 นี้เป็นอย่างไร หรือแท้จริงปรากฏแล้วที่เราได้ประกาศสงครามไปโดยผ่านในมติมหา
 ชน นี้ข้อหนึ่ง และอีกข้อหนึ่ง ข้อเท็จจริงก็แสดงอยู่ว่าในทางปฏิสัมพันธ์เราได้มีการปกครอง
 และดูแลกิจการในเวลาหนึ่ง ถ้าหากว่าหนึ่งสี่สิบที่มีสิทธิเสรีภาพจริงอย่างที่ย่านพระธา
 นครมาธิการอ้างเมื่อคืนนี้ว่า มันจะเกิดขึ้นได้อย่างไร หนึ่งสี่สิบที่จะคงศักดิ์กาน เวลา
 นี้หนึ่งสี่สิบที่ทุกคณะมีก็ได้แสดงแล้วว่าไม่เห็นด้วยกับมติที่ผู้นำ ถ้าแล้วจะเห็นอย่างไร หนึ่ง
 สี่สิบที่ทุกคณะมันได้กับพิพากษาเพียงแต่ว่า เห็นผู้นำ นี้แสดงว่าหนึ่งสี่สิบที่ไม่มีสิทธิเสรีภาพ
 อย่างที่ไปอ้างมาแล้วเมื่อคืนนี้เลย เมื่อข้อเท็จจริงมีอยู่อย่างนี้แล้วเราจะตั้งอย่างไรได้
 ว่า หนึ่งสี่สิบที่มีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเก่า มาตรา 14 และรัฐธรรมนูญใหม่

ทำโทษซะใหม่ แล้วไมโครเท่านั้นแม้ว่าจะไม่ต้องตามมาตรา 1๐4 กฎหมายก็อนุญาตให้
 มีการตรวจชำระ เพราะหนังสือพิมพ์จะมีหนังสือโต้ตอบ และนอก จากนี้ยังอนุญาตให้
 ติดแทนที่พิมพ์ สื่อโรงพิมพ์อีก นี่เป็นสาระสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องวางกฎระเบียบ กฏ
 งาน ไม่งานทำ เช่นสิ่งที่หนังสือพิมพ์กลัวเกรง เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่ากฎหมายก็ตีหรือ
 รัฐธรรมนูญจะทำให้ความขัดแย้งได้ก็ตี แล้ววิธีการในทางปฏิบัติเป็นอย่างไร ในจำนวนสิ่ง
 ก่อให้เกิดความขัดแย้งนี้ เพราะฉะนั้นความมุ่งหวังที่จะให้สภาพหนังสือพิมพ์เป็นเช่นนี้

ที่มีการแก้ไข ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับหลักการรวมกันของคนที่พูดว่า มันเกี่ยวข้องกับ
 การปฏิบัติ แล้วว่าการปฏิบัติเท่านั้น ไม่ใช่เพียงพูด เราจะต้องมีหลักการด้วย ถ้าหากว่าเรา
 ถือว่าคำพูดหรือกฎหมายไม่มีผลแล้ว ถ้าไม่ทำตามหลักการ จะมันถึงหลังสุดหลังแรงแก้ไข
 กฎหมายรัฐธรรมนูญทำไม กฎหมายและหลักการมีประโยชน์เหมือนกัน ข้าพเจ้าเห็นว่า
 มีประโยชน์ยิ่งกว่าทางปฏิบัติด้วยซ้ำ เพราะเหตุว่าถ้าใครทำผิดกฎหมายหรือผิดหลักไม่
 เรายืนทางที่จะฟ้องร้องได้ จริงอยู่ในสมัยที่ผู้ใดผู้หนึ่งมีอำนาจ อาจจะทำผิดกฎหมาย
 ก็ได้ ผิดรัฐธรรมนูญได้ แต่เมื่อหมดอำนาจแล้วเรามีเครื่องมีสิ่งที่จะฟ้องร้องได้ เพื่อ
 ความยุติธรรมได้ แต่ถ้าเราไม่ถือหลักปฏิบัติแล้ว เราก็ไม่ยึดถืออะไร ก็จะเกิดความกั้น
 กีดกันมากในคำวินิจฉัยสำคัญเหมือนกัน เราก็ต้องรู้จักกันว่าควรยึดถือไว้สภาพหนังสือ
 พิมพ์นี้ไม่มีประโยชน์แก่บุคคลคณะใดคณะหนึ่งได้ โดยเฉพาะเป็นประโยชน์ทั่วไป
 สมมติว่าข้าพเจ้าเป็นรัฐบาลใจของข้าพเจ้าก็ไม่ให้สิทธิเสรีภาพหนังสือพิมพ์ จำกัดสิทธิ
 หนังสือพิมพ์ให้มากที่สุดระมัดระวัง เพื่อเป็นประโยชน์ในการที่ข้าพเจ้าจะปกครองใครงาน
 หรือข้าพเจ้ามีเจตนาไม่ตีก็จะเกิดขึ้น แต่ข้าพเจ้าจะกังวลหวงระมัดระวัง เค็นว่ามีเรื่องไหน
 ฝักครองแบบที่พิมพ์ประชาธิปไตยแล้วข้าพเจ้าหวังว่าจะมาเมืองเป็นรัฐบาลอยู่ตลอดไปไม่ได้
 จะต้องมีการหนึ่งที่ข้าพเจ้าจะต้องออกมาเป็นฝ่ายค้านหรือเป็นฝ่ายข้าง ถ้าหากว่าข้าพเจ้า
 ปล่อยให้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่แล้ว สมมติว่าข้าพเจ้าไม่ให้เป็นรัฐบาลแล้วข้าพเจ้า
 รับผิดชอบ ความขัดแย้งนี้จะคงเป็นความขัดแย้งกับประชาชนทุกคน เราจะคง

ว่า กฎหมายเหล่านี้เมื่อรัฐบาลได้เสนอมานี้เองเพิ่มประโยชน์และภาระหนัก ไม่ใคร่มองเห็น
 ประโยชน์ใดเลย ฉะนั้นกฎเกณฑ์ที่ได้ออกมานี้การปฏิบัติได้แต่มาหลายครั้งหลายหน
 กฎหมายอาจผิดกันมาหลายหนหลายครั้งแล้ว แต่กลับได้กลับมาบังคับความ ไม่แน่นอนได้แก่
 การหนึ่งคือเงินที่เราคิดตั้งว่าสิ่งเหล่านี้ควรจะมีเงินในเงินนั้น เงินและภาระอย่างหนึ่งใน
 เรื่องเสรีภาพหนึ่งคือจะคงมีเงินในเงินนั้น ถ้าหากว่าไม่แน่นอนแล้วหนึ่งคือเงินที่ไม่มี
 ความมั่นคงในการที่จะใช้ความเห็นโดยสุจริตอันแท้จริง เราอาจจะกล่าวได้ว่าหนึ่งคือ
 เงินที่คิดหรือรัฐบาลคิดไม่มีความแตกต่างอะไรกันนัก รัฐบาลก็เป็นผู้แทนของประชาชน
 ใช้ประชาชน หนึ่งคือเงินที่คิดเป็นเงินแทนและมีประโยชน์ประชาชนเหมือนกัน หนึ่งคือเงินที่ถูกเลือก
 ขึ้นมาใช้ของเงินเลือกวิธีเลือกผู้แทนหรือรัฐบาล แต่หนึ่งคือเงินที่ได้ถูกเลือกขึ้นมาโดย
 ราษฎรเหมือนกัน คือหาจะความว่าหนึ่งคือเงินที่ได้ใช้โดยประชาชน หนึ่งคือเงินที่จะขึ้น
 ภาษีไม่ได้ ส่วนหนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไป การที่หนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไปโดยการสนับสนุน
 ของประชาชน เราได้โดยประชาชน เพราะฉะนั้นก็ต้องถือว่าหนึ่งคือเงินที่ได้เป็นเงินที่คิด
 ขึ้น (*Institution*) ส่วนหนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไป รัฐบาลก็เป็นเงินที่คิดขึ้น
 หนึ่ง แต่เราอาจสงสัยได้เกี่ยวกับเรื่องหนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไป รัฐบาลก็เป็นเงินที่
 ขึ้นกับไป เพราะมีนาคนเกิดขึ้น เป็นธรรมดาของคนที่ให้รวมภาคเล็กในวงที่จะคง
 คงมีรากันหรืออะไรกัน คือรัฐบาลก็จะจะมีภาระหนึ่งคือเงินที่หนึ่งคือเงินที่คิดจะมี
 รัฐบาล ความรู้สึกในวิธีนี้จะคงพยายามทำลายให้หมดไป โดยทั่วไปในรัฐธรรมนูญนั้น
 หนึ่ง ถ้าหากว่าค้างคองจะมีภาระกันระหว่างเมืองหนึ่งเมืองหนึ่งเป็นภาระของเราที่จะนิยาม
 ไป ความเสียหายขึ้นนี้ถึงรัฐบาลและหนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไปนี้ เราจะต้องมองประโยชน์
 ให้โดย ชาติเราจึงจะหาจะรวมความร่วมเมื่อผู้ทั้งสองที่เราคำนึงทุกคน รวมทั้งกรรม
 ชาติและสมาชิกเขตในสภานี้ทุกคน ให้เราตั้งหลักตั้งไปและเราจึงได้ให้เสรีภาพ
 แก่หนึ่งคือเงินที่ขึ้นกับไป เมื่อหนึ่งคือเงินที่เสรีภาพแน่นอนแล้วจะได้ให้เสรีภาพอันนั้น หนึ่ง

ระหว่างเสรีภาพแห่งทะเล เสรีภาพส่วนบุคคล และเสรีภาพแห่งทรัพย์สินอื่น ๆ รวมแล้วกัน
 มาตรการที่ได้ให้ไว้ในรัฐธรรมนูญ จะสำคัญว่าถ้าหากว่าไม่ให้เสรีภาพอันนี้แก่หนังสือพิมพ์แล้ว
 เสรีภาพอื่น ๆ ก็เสื่อมพินัน ไม่มี เราจะหาเสรีภาพไม่ได้อื่น ๆ ไม่ได้เลย.

10.26 น.

นางทองอินทร์ อภิสิทธิ์ (กรรมาธิการ) : การที่ผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี
 ได้อภิปรายมาข้างนี้แล้วนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าท่านอภิปรายมาแต่ระดับเบื้องต้น คือข้อ
 พทที่เราอภิปรายเรื่องนี้ เราไม่ให้พูดถึงเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ที่ท่านอภิปรายมานั้นก็ขอพูดถึง
 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ทั้งสิ้น ในหลักที่จะอภิปรายนั้นท่านคงจะระลึกถึงว่าท่านมีมติ
 ของผู้แทนที่คิดกันเป็นอันอย่างไร ที่นี้ถ้าท่านจะอภิปรายกับผู้แทนหรือที่กล่าวกันก็ต้องอภิปราย
 กับผู้แทนหรือที่กล่าวกันในกรรมาธิการผู้แทนที่คิดกันนั้น ข้อแรกก็ต้องผู้แทนราษฎรจังหวัด
 ชลบุรีเป็นหลัก หรือสมาชิกประเภทที่ 2 ก็ดี มีวงจำกัดว่า การตรวจจะตรวจหนังสือพิมพ์นั้น
 จะทำได้ในกรณีใดบ้างเท่านั้น มิได้หมายความว่าเราจะให้สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์
 ไปได้ในกรณีไหน ถ้าเราจะมาพูดถึงว่าเสรีภาพที่มีมาอีกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี
 แปรคดีในเรื่องที่จะได้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ ให้ข้อคิดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ในเวลานั้น
 ก็ได้จำกัดว่าการพิมพ์นั้นหมายถึง พริกขี้หนูและสุพรรณภูมิหรือไม่ เพราะฉะนั้นใน
 เรื่องหนังสือพิมพ์ก็จะต้องไม่ไปแจ้งระดับต้นที่จะพิจารณาว่านี่ ระดับต้นที่จะพิจารณาคือ
 จะเพราะก็แค่เพียงว่าการตรวจว่าหนังสือพิมพ์นั้นจะทำได้ในกรณีใด ท่านผู้แทนราษฎร
 จังหวัดชลบุรี ได้ถือโอกาสอภิปรายมาแต่ระดับต้นไม่มาก ของเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่มาทราบ
 ทั้งว่าการประกาศสงครามที่ว่าเป็นไม่เช่นนั้น ถ้าแม้ว่าหนังสือพิมพ์ได้ให้เสรีภาพเต็มที่แล้ว
 การประกาศสงครามคงจะทำได้ หรือถ้าเจ้าเราเรียนไว้ในที่ประชุมนี้ว่า ข้าพเจ้า
 ไม่เชื่อว่าจะมีอำนาจอะไรที่จะรักษาไว้ไม่ให้การประกาศสงครามได้ในขณะนั้น และ
 ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่มีหนังสือพิมพ์ใด เมื่อได้ประกาศสงครามในครั้งจะได้ยื่นข้อผู้ว่า
 ไม่ควรจะมีประกาศสงคราม เราถึงรู้กันแล้วว่าในขณะนั้นฐานะของบ้านเมืองเราเป็น

อย่างไร เราก็ เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเวลาเรื่องสงครามมาพูด และจำพวกเจ้าได้นั้น
 ความที่ท่านสมาชิกหลายท่านมักจะพูดว่า การประกาศสงครามเป็นโมฆะและอะไร ๆ ก็
 จะเป็นโมฆะเสมอ หรือบ้างก็คิดว่าไม่ว่าจะพูดกันไปตามจริงแล้ว แล้วนั้นก็ได้นึก
 อ้ออย่างนี้เขาใหม่ละว่าสงครามนั้นไม่ได้เป็นโมฆะละ ให้เป็นสงครามจริง ๆ เสีย
 ใหม่ ผลเลิกประกาศสงครามจริงใจการว่าประกาศสงครามนั้นไม่เป็นโมฆะ เขา
 ใหม่ แล้วทำไมเราจะคงมาพูดถึงเรื่องประกาศสงครามเป็นโมฆะอะไร ๆ บ้างเจ้าขอ
 ความมาสู่พระ เค้นไข้ในพระ เค้นจะ เพาะ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ใครทั่วไป ถ้าเราจะมุ่ง
 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ทั่วไป อันแม้ว่าท่านผู้แทนราษฎรสหรัฐก็ว่าจะไปสมัครคดีว่า มาตรา
 14 นี้จะ เป็นคดีดีในรูปใหม่จึงจะ เข้มหรือที่เราอภิปรายกันไว้ โคนนะ เพราะพระ รุทนาม
 สิทธิเราควรจะมีสูงแก่ไรอย่างไร ที่จะให้หนังสือพิมพ์มีเสรีภาพโดยสมบูรณ์ เราพูด
 กันถึงเรื่องพระ รุทนามคดีการพิมพ์ เพราะว่าพระ เค้นใน เรื่อง เสรีภาพนี้ไม่มี รุทนามคดี
 โคนซักเง้ง ในการพิจารณาวินิจฉัยท่านผู้แทนreichingใหม่และผู้แทนพระ เค้นที่ ๑ คงจะยืนยัน
 ความมั่นดีกันแล้วว่า เพาะการตรวจข่าวเท่านั้น ส่วนที่เราจะยืนยันใน เรื่อง เสรีภาพ
 ของหนังสือพิมพ์มี เสรีภาพคืออย่างนี้ร เพื่อนั้น ข้าพเจ้าพร้อมที่จะยืนยันใน เรื่องจะให้
 หนังสือพิมพ์มี เสรีภาพโดยสมบูรณ์ ซึ่งในกรณีเช่นนี้หนังสือพิมพ์ก็จะยอมรับสิทธิของตัวเอง
 ของตัวเอง มีคดีในเรื่องการตรวจข่าวหนังสือพิมพ์นั้นถ้าพูดใหม่ดัง ได้ดัง เสีย เข้มกัน
 คดีถ้าเราจะมั่นคงใจไว้ รัฐธรรมนูญว่า การตรวจข่าวหนังสือพิมพ์จะทำได้ เพราะในกรณี
 ระคมพลใหม่และ เวลาประกาศสงครามอย่างนั้นก็ได้ แค่นั้นจะ เค้นอย่างไรในเวลานั้น
 อันมีการตรวจข่าวหนังสือในเวลานั้น ก็เป็นทางนำหนังสือพิมพ์ไม่-ต้องรับสิทธิ เพราะ
 ว่าความใดที่ไม่มีการ เข้มเช่นหนังสือพิมพ์แล้ว โคนชกรกหนังสือพิมพ์ก็จะไม่รับสิทธิใน
 ทางข่าว เพราะว่าการเจ้าหน้าที่ขณะ เข้มเช่นข่าวหรือข่าวความใด ๆ ก็จะต้องได้
 ผ่านแล้ว หมายความว่าถ้าการ โคนชกรกหนังสือพิมพ์โดยความอนุมัติของ กษัตริย์งาน เจ้าหน้าที่
 ที่ ถ้าเราไม่เรียนไว้เราหลงใจไว้ในเรื่องนั้น ถ้าเป็นกรณีที่มี มาตราจะเป็นจะคงตรวจ

ชาวหนึ่งสี่สิบก็ เราจะต้องพิจารณาตลอดเสีย ถึงวลีหนึ่งสี่สิบนั้น จะเป็นอย่างไร
 ทั้งโคทั้งเสีย ในข้อที่เขียนนั้นก็แล้ว ถ้าแม้ว่ารัฐบาลไม่มีอำนาจตรวจชาวหนึ่งสี่สิบแล้ว
 หนึ่งสี่สิบที่ขึ้นจะคงยังมีอีกพอสมควร เราย่อมจะขอความใคร่เห็นหรือความพอใจประมาณหนึ่ง
 หรือความใคร่ที่จะนำมาซึ่งความสงบสุขไม่สงบเกิดขึ้นในแผ่นดิน หนึ่งสี่สิบที่ขึ้นจะคงยังมีอีกพอสมควร
 และจะคงรู้สึกหรือร้องว่ากล่าวกันในโรงศาล ถ้าหนึ่งสี่สิบที่เสนอขอความผิดพลาดเช่นนั้น
 แล้ว ครั้นมีการขึ้นหนึ่งสี่สิบที่ขึ้นก็มีการกระโดดโหมพนกว่า รัฐบาลในฐานะจะแบ่งวังแถบหนึ่ง
 สี่สิบที่เสียแล้ว แต่ถ้าแม้ว่าโคมีการตรวจว่าหนึ่งสี่สิบที่แล้ว รัฐบาลจะผิดพลาดประการ
 โคดีไม่มีการ จับกุมกัน โค ผลทั้งโคและทั้งเสีย รัฐบาลจะหาโทษหนึ่งสี่สิบที่ได้รับความ
 ผิดอะไรด้วยเอง คือว่าเราจะเสนอว่าอย่างไรก็ตามแล้ว ถ้าผิดพลาดแล้วหนึ่งสี่สิบที่ที่จะต้อง
 ยังมีอีกพอสมควร ถ้ามีผู้ใดคนหนึ่งนำคดีขึ้นสู่ศาลก็ไม่ควร จะเป็นเรื่องที่เราจะต้องคิดมาก
 เกินไป เพราะว่าทุกคนก็ย่อมจะรักษาประโยชน์ส่วนตัว เป็นอันว่า หนึ่งสี่สิบที่โคมีการ
 ลงหรือความไม่ในทางของหมิ่นพระมาทูลโคมีการฟ้องร้องกัน เช่นกัน แต่หาไม่มีการตรวจ
 ทั่วแล้วหรือความอันนั้นก็ไม่น่าจะมีกันได้ ที่นี้มันหากเรามาไว้ในวงแคบๆ การตรวจว่า
 หนึ่งสี่สิบที่ขึ้นจะ เรียงไว้ในพระราชบัญญัติการพิมพ์ หรือเรียงไว้ในที่เท่านั้น ความเห็น
 ของกรมการพิมพ์ก็ว่ากันในวันศุกร์แล้วก็คิดที่ ๒ วันก็คิด ก็ขึ้นขึ้นว่าการตรวจว่าหนึ่งสี่
 สิบที่ขึ้นควรจะทำได้ในวงจำกัด แต่เราจะเรียงไว้ในรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติการ
 พิมพ์ก็ เห็นกันแต่เพียงเท่านั้น ไม่ใช่นอกเรื่อง ไม่ถึงเสรีภาพของหนึ่งสี่สิบที่โคทั่วไป ซึ่ง
 ไม่มีการพิมพ์คดีไว้

ถ้าหากมีความเห็นต่างจากนั้น เห็นว่าตามที่กรมการพิมพ์ จะให้ไปรับพิมพ์ใน
 พระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้นจะ เห็นผลกับท่านผู้แทนราษฎร จึงหวั่นชนผู้ที่อภิปราย เมื่อถึง
 ก็เป็นเรื่องการติดพันหนึ่งสี่สิบที่ติด ผิดหนึ่งสี่สิบที่ติด หรือการตรวจว่าหนึ่งสี่สิบที่ติด
 ถ้าเรามีการพิมพ์รัฐธรรมนูญหรือขึ้นนั้น ผลตรงท่านก็จะ ได้ อย่างไรก็มีการติดพันพิมพ์

จะจับกุมผู้หนึ่งได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง หรือจะวางวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นข้าพเจ้า
 พรหม เพราะข้าพเจ้ามีความคิดเห็นที่จะให้เสรีภาพแก่ประชาชนอย่างมากรวมแล้ว
 ความที่ได้สัมผัสกับบรรณสารคดีของผู้แทนจังหวัดร้อยเอ็ด แต่ขณะนั้นสมาชิกส่วนข้างมากไม่
 เห็นด้วย ดัดฉันท์ก็กลไป เพราะฉะนั้นสมาชิกก็ไม่อาจจะโต้เถียงกันอีกในขณะนี้ เพราะข้า
 เราผู้สัมผัสประชาชนแล้ว ข้อแม้คดีของท่านรัฐมนตรีน่าจะระงับได้ เพราะว่าในขณะนั้นท่าน
 ได้เป็นรัฐมนตรีไม่ขอรับหลักการของพระราชบัญญัตินี้ ก็ไม่น่าจะมาเถียงกันให้รู้เสียเวลา
 สำหรับเรื่องกตกรทรวงราชวาทหนึ่งถึงกับหมิ่นนัก ก็อภิวาแล้ว

ส่วนเรื่องที่เกิดขึ้นกับการห้ามการเกณฑ์แรงงาน อันนี้ท่านก็เห็นว่าการเกณฑ์
 แรงงานจะทำให้โลกนี้จะมีกฎหมายบังคับไว้ อันนี้การ เจริญหรือไม่เจริญก็ขึ้นแก่กัน คือว่า
 การ เจริญที่จะคุ้มครอง การ เกณฑ์แรงงาน แต่การ เกณฑ์ แรงงานนั้นท่านยอมให้ทำได้ตาม
 เงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ หินเรามีพระราชบัญญัติเกณฑ์แรงงานฉบับหนึ่ง ในกรณีที่เรา
 ปรึกษาฝ่ายรัฐสภาการศึกษา เจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจเกณฑ์แรง เรามีพระราชบัญญัติเกณฑ์
 แรงว่า ชุดทหารราชการทหาร นั้นอย่างหนึ่ง เรามีพระราชบัญญัติ เกณฑ์ ราชการ ลูกขุน
 ราชการทหาร อย่างหนึ่ง เรามีพระราชบัญญัติเกณฑ์แรงงานอย่างหนึ่ง เรามีพระราชบัญญัติ
 ลักษณะปกครองท้องถิ่นหนึ่ง เรามีพระราชบัญญัติสหระทานสังคมอย่างหนึ่ง ในส่วนเหล่านี้
 เราขอให้อำนาจที่มีอำนาจ เช่นในเวลาให้รัฐสภาการศึกษาของกฎหมายนั้น เจ้าหน้าที่
 ที่มีอำนาจที่จะเกณฑ์แรงได้ ท่านอาจจะแจ้งได้ว่าเคาะนี้มีกร เกณฑ์แรงนี้ ไม่มีกฎ
 หมายอนุญาต อันนี้เราช่วยไม่ได้ เพราะว่าเหตุการณ์ที่แล้วมาข้าพเจ้าก็รับ เพราะ
 ข้าพเจ้าเคยสัมผัสกับพระราชบัญญัติเกณฑ์แรงงานของท่าน ว่าการ เกณฑ์แรงงานนั้นจะทำให้
 ได้แค่ไหน เพราะในเหตุการณ์ที่มีกฎหมายบังคับเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่นั้นได้มี
 การ เกณฑ์แรงงานที่นอกกฎหมายบัญญัติเสมอ แต่เราก็บอกได้ว่าเขาไม่ได้เกณฑ์แรง แต่
 เราขอแรงงาน บัดนี้หากได้พิจารณาโดยคุณ การ เกณฑ์แรงงานจะทำให้ตามกฎหมาย
 ได้เอง เพราะฉะนั้นสหระ
 บัญญัติ หรือว่าจะรับหลักการ เกณฑ์แรงงาน

ส่วนที่อยู่แทน วามูร จัหวักว วามูร โค โสเนอช ระราชบัณฑิต เลิศพระราชบัณฑิต เณร
 ข้างนั้น ก็ขอจะวิ้ว่า การกระทรวงมหาด โทณให้รับแล้วว่าจะรับมุงการ เณรที่แรงงาน
 ให้เห็นรูปว่า งอว่า งเควกัน เพื่อจะคุมกร ลงมิให้ เจ้าหน้าใช้วิ้การ เณรที่แรงงานให้คิด
 แลกแลกต่าง พิธีอีกประ เคนหนึ่งที่ยังไม่ได้พูดกันและที่ยังไม่มีไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ก็เกี่ยว
 กับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลรวมทั้งการ ทรัพย์สินด้วย ... เจ้า เจ้าจำได้ว่า ร่อแร่นัก
 รองท่านว่าการ ทรัพย์สินนั้นจะมีไม่ไกล ... ร่อแร่ เจ้าคิดว่า ร่อแร่ เจ้า ไม่น่า โจว่าท่านจะมี
 ความมุ่งหมายไม่ในทางสิทธิ เศรษฐกิจหรือมุ่งหมายไม่ในทางกฎหมายอาญา ถ้าท่านมุ่ง
 พยายามในทางสิทธิ เศรษฐกิจซึ่งท่านมุ่งก็มีให้เกิดสิทธิกรรมวิธีขึ้นในเรื่อง โชนั้น ร่อแร่ เจ้า
 คิดว่า เราไม่พระราช บัณฑิตคิดว่า ความ เวนคืนของสิ่งหาทรัพย์สินแล้ว ... พระราช บัณฑิตนั้นขอ
 เน้นผลที่ประ สกนั้นว่า การ เวนคืนที่ดินและทรัพย์สินของบุคคลนั้น จะทำ ได้ก็ถ้อ เมื่อมีค่าตอบแทน
 นั่นก็ให้สิทธิ ประ สกนั้น ... กรามโคที่ เราขอ ไม่บอก เลิศพระ บัณฑิตนั้น การ เวนคืนกรรมวิธี
 ทรัพย์สินของบุคคลนั้น จะทำ ได้ก็ถ้อพระ บัณฑิตนั้น ถ้ามุ่งหมาย เช่นนั้น เวนคืนจะ เลิศ
 พระ บัณฑิต เวนคืนของสิ่งหาทรัพย์สิน เสียแล้ว ... การ ทรัพย์สินของบุคคลมาเป็นของรัฐ
 ซึ่งท่านเกรงไม่ว่าจะ เน้นกรรมวิธีนั้น ร่อแร่ เจ้าคิดว่า เราคือผู้ดีในเวลาที่จะมีรัฐบาลโค
 รัฐบาลหนึ่งที่จะ เสนอทรัพย์สินของบุคคลไม่ในทาง เน้นเน้นแดงสิทธิ เศรษฐกิจได้ ในส่วน
 ที่ท่านมุ่งหมายถึงในทางอาชานั้น ร่อแร่ เจ้าไม่เห็นด้วย เพราะว่า การ ทรัพย์สินในมาตรา
 ๒๗ - ๒๘ ของกฎหมายลักษณะอาชาก็มีบัญญัติไว้แล้วว่า ทรัพย์สินของใดที่จะรับโคไม่ได้
 นอกจากนั้นยังมีกฎหมายพิเศษ เสนอพระ บัณฑิตผู้สถากรความ นี้บอกว่าร่ำสิ้นของใด
 ควรรับไม่รับ ... และ เรามีกฎหมายพิเศษอีก เสนอพระ บัณฑิตผู้สถากร พระ บัณฑิตผู้สถากรพระ นั้น
 เหล่านี้ว่า ทรัพย์สินของใดว่าควรรับหรือไม่รับ ถ้าเราจะไม่เขียนในรัฐธรรมนูญว่าห้าม
 มิให้รับทรัพย์สิน ถ้าสมมติว่ามีกร กำนัณ เอ็นมา มันลงมา เมื่อเจ็ดหน้าก็ควรจโคก็อง โท
 ในทางอาญา แล้วมันนั้นเราไม่รับเช่นนี้ ร่อแร่ เจ้าคิดว่า เน้นเรื่อง เวนคืน ก็ต้องรับอย่างนั้น
 หรือเราให้มีกรรมสิทธิ์ มีกรรมสิทธิ์ เป็นรองที่ควร ควรรับ ของที่เรารับในการ พระ บัณฑิต

เครื่องมือและทรัพย์สินที่ข้าพเจ้า ที่เห็นเครื่องใช้เพื่อการพะนั้น ทั้งนี้เราก็ต้องรีบลง
 ที่ถ้ามีหลักการ ทั้งสองคนเข้าส่วนนั้นเราก็ต้องรีบ เพราะฉะนั้นเราจะ ไม่ขัดคิดว่า
 ไม่ให้มีการบริบทพินและนั้นเช่นไปไม่ได้ ภาระที่ได้อีกก็มีอยู่ ๔ ภาระ คือ ๑.
 การตรวจราชการหนึ่งสี่สิบปี ไม่รู้เสรีภาพหนึ่งสี่สิบปี ๒. การรวมสหพันธ์พิน ๓.
 การ เกณฑ์แรงงานและ ๔. การ จัดกุมกุม-จริง ภาระที่เราจะไต่เถียงก็มีอยู่ ๔ ภาระ
 เค้นเท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าบุคคลที่มีหมัดดีที่หาคนผู้แทนคงหาได้มี คนดีไว้ในกฎหมาย
 นี้ นอกจากกรณีตรวจราชการจึงเป็นการ เปลี่ยนแปลงหลักกิจการ แล้วการบริบทพินก็ดี การ
 จัดกุมกุมจริงก็ดี การ เกณฑ์แรงงานก็ ~~มีอยู่~~ จะทำได้ก็จะมีกฎหมายขัดขวาง เท่านั้น ส่วน
 การตรวจราชการหนึ่งสี่สิบปีนั้น เสนอวิธี เปลี่ยนแปลงหลักใหม่ในพระว ระเบียบ-ชนิดกิจการพินที่เรียว
 ไปที่สำนักงานเจ้าพนักงานการพินที่จะตรวจราชการหนึ่งสี่สิบปี เมื่อไรก็ได้ อย่างนี้ ข้าพเจ้าไม่
 เห็นด้วย แลความประสงค์ของผู้แต่งคดีของการ ไม่ขัดใจไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่กรรมมา
 ติการ เห็นว่าควรมันขัดใจในพระว ระเบียบชนิดกิจการพิน ก็มีอยู่ ๔ ภาระ ที่ไต่เถียงกัน ข้าพ-
 เจ้าหวังว่าจะ ไม่อภิปรายกันอีกในนอกภาระ เค้นอีก.

10.45 น.

นายกว้าง ทองทวี (มหาสารคาม) : ความจริงนั้นข้าพเจ้าเป็นผู้ซื้อแปรรูปคัสซี
 ในบันทึกของกรมราชกิจการเป็นคนแรก แต่ท่านประธาน ฯ นั้น ข้าพเจ้ายกมือมองไม่เห็น
 นั่งทางนี้ก็ไม่เห็น นั่งทางโน้นก็ไม่เห็น ก็ท่านประธาน ฯ ควรจะถือบันทึกมือเขียนและตัวบท
 มือขวา ว่า ผู้ซื้อแปรรูปคัสซี ไว้ทวงเสียก่อนว่าใครแปรรูปคัสซีบ้าง สองสามวันที่เราร่วมกันใน
 เรื่องรัฐธรรมมูตตะ เพาะมาคร่า ๑๔ ท่านก็ไปขังใจสิทธิ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์มาก
 ท่านสมาชิก ฯ อุดม ฯ ก็ได้บอกเรา เราอภิปรายกันนอกประเค็น ฝ่ายรับของข้าพเจ้านั้น
 ไม่ได้บอกประเค็นหนักสับมาเข้าไปประเค็น แต่อย่างไรก็ข้าพเจ้าก็ยังจำคำพูดของท่าน
 กรมราชกิจการท่านหนึ่งว่า อธิปไตยนั้นงอกเงยมาจากการเหยียบย่ำ อธิปไตยเสรีภาพนั้น
 งอกเงยเกิดขึ้นด้วยน้ำตา เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้ากลัวที่สุด เพราะ เว้มพิจวณาเรื่อง
 แก้ไขรัฐธรรมมูตตะได้มีเรื่องกรมราชกิจการนั่งล้อมกินไป ข้าพเจ้าที่แรกกว่าจะไม่
 อภิปราย.....

ທັດທະນາທະນາສກາ ฯ : ຂໍໃຫ້ຢູ່ໃນປະເຊີນ

นายกว้าง ทองทวี (มหาสารคาม) : ประเค็นก็มีว่าทวงไถ่ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ
 ที่กลัวว่าเสรีภาพของเราจะเกิดขึ้นโดยค้ำค้ำค้ำ สิทธิเสรีภาพอันนี้กลัวแล้วเสียเถิน เพราะ
 เหตุที่ว่ากว่าเราจะขอสิทธิเสรีภาพมาได้นั้น เราจะต้องเสียน้ำตาไปด้วยความเจ็บช้ำ
 ไปด้วยความอาสาศพนามาทกัน ดังที่เราถูกกดมาเป็นเวลานานถึงไม่ถึง ๑๖ ปีนี้กระยะ
 ๗ - ๘ ปีมานี้ท่านจะเห็นได้ว่าพวกเราก็ได้ถูกอำนาจอะไรกดกันไว้บ้าง สิ่งเหล่านี้แหละ
 ที่เราต้องการให้สิทธิเสรีภาพของเรานั้นไม่ต้องเกิดด้วยน้ำตา มีคนเรารู้ได้เห็นการเสมอ
 แก้ไขรัฐธรรมมูตตะ ก็เพื่อต้องการสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ แค่นั้นหากว่าท่านยังบะมีอะไร
 ขัดข้องให้ผู้อื่นก็เป็นการดูถูกคนไทยเราราวว่า "ไทยนี้ยังไม่มีจิตศึกษาต่อที่จะเป็นนักการ เมืองที่ดีพอ
 ละหรือ" ท่านประธานกรมราชกิจการวิสาขนี้มีอีกกล่าวว่า คนไทยวิงงม เราไม่ต้องการให้
 จิตศึกษาคนไทยถูกประเค็นซ้ำขึ้น อันนี้ข้าพเจ้าขอค้านว่า ประเทศชาติที่จะเจริญนั้นเราจะต้อง

ประกาศจกัใจพลเมืองให้แกมความตื่นเค้นในเหตุการบ้านเมือง เพศการของโลก

เพราะฉะนั้นสิทธิและหน้าที่ท่านเขียนไว้แล้วนั้น จะยอมให้สิทธิเกิดด้วยน้ำตา
อีกใน ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วยนั้น ๆ อย่างไรก็จัดการเปลี่ยนแปลงปกครองเรา ที่มีคนพูด
ว่า การศึกษาของคนไทยเรายังไม่ดีพอ ไม่สามารถจะจัดการบริหารบ้านเมืองได้แค
อย่างไรก็ดีคำพูดนี้ที่มาได้ขึ้นกันอีก ข้าพเจ้าใครที่จะขอร้องทวนคณะกรรมการมาธิการผู้
สามารถว่า ในเรื่องสิทธิและหน้าที่นี้เราควร จะเปิดไว้กว้าง ๆ เราเขียนไว้แต่ไป
ข้าพเจ้าไม่ชอบนักศึกษาศาสตร์ แต่ว่าได้อ่านสิทธิของคนฝรั่งเศสเขาเขียนไว้มีถึง ๑๗ มาตรา
รัฐธรรมนูญนั้นก็เขียนไว้ถึง ๑๕ มาตรา ของคนไทยเรามีเพียง ๔ มาตรา ดังนั้น
แสดงให้เห็นว่าจกัใจของคนไทยเรายังไม่ถึงขั้นนั้น อย่างไรก็ดีท่านผู้แทนผู้มีเกียรติ
เราเข้ามานี้เพื่อขอสิทธิและหน้าที่ของคนไทยเรากว้างกันทุกคน เพราะฉะนั้นสิ่งใดที่เรา
จะเอาไปให้เพื่อเขาแล้ว เราก็ต้องพยายามเอาไปให้ได้ เราจะไม่ยอมให้ท่านเขียน
และคิดวางไว้ คือข้าพเจ้าขอเสนอมีอยู่ ๒ ประโยคคือว่า "การเดินขบวนและการชุมนุม
งาน" แต่อย่างไรก็ดีข้าพเจ้าก็กลัวใจพอเห็นจับมันสิ่งสิทธิที่กักใจจะไม่ถูกพูดถึงเรื่องนี้
เลี้ยวจะหาว่าสนับสนุนสิทธิ.....

ทำกกรแทนประชาชนสภา ฯ : เลี้ยว ประเด็นมีอยู่ว่า ในเรื่องการตรวจ
จำนวนสิ่งพิมพ์กับการตรวจงาน การวิเทศการ การจับกุม ส่วนที่คุ้สมแปรตคติเดินขบวน
นั้นปรากฎว่าคุมไม่ได้มาซึ่งแรง

นายกว้าง ทองทวี (มหาสารคาม) : แต่อย่างไรก็ดีคณะกรรมการมาธิการก็ไม่
เห็นด้วย เพราะข้าพเจ้าชี้แจงแล้วก็กลัวให้ข้าพเจ้ากล่าวอีกสั้นหน่อย.....

ทำกกรแทนประชาชนสภา ฯ : เรื่องมันมีว่าที่คุ้แปรตคติแล้ว ไม่ได้ไม่ชี้แจง
แล้วก็ไม่มีเรื่องที่จะถูกที่นี้ ถ้าแปรตคติแล้วไม่ชี้แจงก็มีเรื่องจะถูก สมเมื่อแรกข้าพเจ้าก็
ให้พูด เพื่อสนับสนุนในข้อเท็จจริง แต่การพูดนั้นต้องอยู่ในประเด็นที่เขาได้โต้แย้งกัน
ถ้านอกประเด็นก็เสียเวลา.

นายกว้าง ทองทวี (มหาสารคาม) : เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอสรุปก่อน
จะจบ อย่างไรก็ตามก็ข้าพเจ้ารู้สึกขอมใจท่านประธาน ฯ วันนี้ทำหน้าที่เข้มแข็ง ที่วันอื่น
คนอื่นทำอีกแล้วท่านไม่เคย.....

ทำถาวรแทนประธานสภา ฯ โดยพยายามทำให้ดีขึ้นทุกวัน

นายกว้าง ทองทวี (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าขอสรุป คือว่าอย่างไรก็ดี
ขอประธานข้าพเจ้าจะขอพูดสักนิดเดียวเท่านั้นแหละ ข้าพเจ้าไม่ได้ทำผิดอะไรมาธิการ
ว่าท่านเขียนร่างรัฐธรรมนูญบกพร่อง แก่กว่าทุก ๆ ท่านไปรศพลัดไปคู่มากกว่า ๘๕ นิตก่นอน
มากกว่า ๘๕ พรรคสุดท้ายท่านจะเห็นได้ว่า เมื่อท่านเลิกมากกว่า ๑๑ แล้ว มาตรา ๘๕
วรรคท้ายท่านส่งในกฎหมายเลือกตั้ง ท่านไม่ไปแก้ ท่านบอกว่ามันแก้วันใช้รัฐธรรมนูญ
ใหม่ในกฎหมายเลือกตั้งท่านให้ใช้กฎหมายเก่า ขอได้ไปรศพลัดอีกนิดคิดว่าท่านพลาดหรือ
บกพร่องหรือท่านลืมไป สำหรับข้าพเจ้านั้นมาทำหน้าที่พูดเพิ่มเติมในเรื่องสิทธิและ เสรีภาพ
ข้าพเจ้าก็พอใจอันว่าท่านคณะกรรมาธิการที่จะยื่นกรณ ข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งว่าจะ
ไม่ยอมออกเสียงในการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป.

นายประสิทธิ์ ชูสิทธิ (กำแพงเพชร) : ข้าพเจ้าก็คนหนึ่ง เป็นผู้ที่พร้อมที่จะ
สนับสนุนโดยจะเพราะในเรื่องการกรวยข่าว ข้าพเจ้าได้ยื่นกรรมาธิการท่านหนึ่งได้ให้
พิจารณาโดยยึดยาว.....

ทำถาวรแทนประธานสภา ฯ : จุดสนับสนุนผู้ประติดัดสิทธิหรือไม่

นายประสิทธิ์ ชูสิทธิ (กำแพงเพชร) : สนับสนุน

ทำถาวรแทนประธานสภา ฯ : ไม่ได้ ผิดข้อบังคับ

1๘.๕๓ น.

นายเสวก เปี่ยมพงศ์สานนท์ (ระยอง) : ในเรื่องเสรีภาพที่ ข้าพเจ้าเห็น
ว่า เท่าที่กรรมาธิการได้ร่างรัฐธรรมนูญไว้วันนี้เป็นการสมควรแล้ว ดัดก็ดัดได้ว่า
ว่า "จะมีเสรีภาพที่มีค่าไม่ได้เลยนอกจากจิตที่ใจจะรู้จักใช้เสรีภาพ" ถ้าหากว่ามีผู้ข้อง

1292

ผู้ต้องการทำลายด้วยขอมสัมฤทธิ์นั้น เว้นแต่เราจะป้องกันไม่ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล การที่เรา
 บัดลืมิวางไว้กว้าง ๆ เช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการสมควร เพราะเราได้มีประโยชน์
 ที่ว่า "เสรีภาพนี้ของกฎหมายใดบังคับของกฎหมาย" คือเราจะมีเสรีภาพใดก็ตามที่กฎหมาย
 กำหนดไว้ ที่นี้ในเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือการตรวจขานนั้น ถึงแม้ว่าจะมีผู้ได้
 รับรองกันส่วนมากกว่า การตรวจขานเป็นของไม่จำเป็นในระบอบประชาธิปไตย เว้นแต่
 ในยามจำเป็นก็ดี แต่หากว่าเราจะมัดลืมิในเรื่องการตรวจขานไว้เช่นนั้น เรายังอาจ
 จำเป็นจะต้องมัดลืมิเรื่องการศึกษเสรีภาพอื่น เช่นในเรื่องร่างกาย เสนอสถาน ทรัพย์สิน
 อะไรต่าง ๆ ทุก ๆ ประการที่มีมัดลืมิไว้ คือหมายความว่าเราจะต้องมีรัฐธรรมนูญที่ดี
 ไว้ว่าอย่างน้อยที่สุดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ คือออกกฎหมายศึกษเสรีภาพไม่ได้ เมื่อเช่นนี้
 ก็จะต้องยึดยวไปเป็นรัฐธรรมนูญ

ที่มีข้อหาว่า กฎหมายนี้ใครเป็นผู้ออก สภา ฯ นี้เองเป็นผู้ออก ถ้าเรา
 ไม่ต้องการให้ศึกษเสรีภาพ เราก็ไม่ออกกฎหมาย ถ้าเราต้องการศึกษเราก็ออกกฎหมาย
 มันอยู่ที่สภา ฯ ไม่ใช่รัฐบาล ถ้าสภา ฯ เราแข็งมันก็ไปได้ แก้อสภา ฯ เรายอมให้
 เขาศึกษามันก็ศึกษา มันอยู่ที่แผนเราก็มีเอง ไม่ใช่อยู่ที่ไหนเลย และถ้าหากว่าไม่มีกฎหมาย
 แล้วเขาจะศึกษเสรีภาพที่ข้าพเจ้าเห็นว่าทำไม่ได้และในรัฐธรรมนูญก็มัดลืมิไว้ดีกว่า บุคคล
 มีหน้าที่เคารพต่อกฎหมายและช่วยเหลืออื่น ๆ ภายในวิธีการที่กฎหมายมัดลืมิ ถ้าหากว่า
 กฎหมายไม่มัดลืมิไว้ว่าจะศึกษเสรีภาพใดแต่ไหนอย่างนี้แล้ว รัฐบาลมาออกหรือมีทำ
 การศึกษเสรีภาพโดยมีกฎหมายเช่นนั้น รัฐบาลนั้นก็ศึกษาไม่ได้ ถ้าขึ้นทำไปมีรัฐธรรมนูญ
 ที่ศึกษาทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเราไม่ควรจะมัดลืมิไว้ในรัฐธรรมนูญ
 เป็นส่วนแฉก ๆ เพราะว่าจะวางที่เราจะต้องการจำกัดเสรีภาพไว้บ้างประการ เรา
 อาจจะทำได้ ที่นี้ในเรื่องเสรีภาพหนังสือพิมพ์นั้น ความจริงข้าพเจ้าเห็นชัดพร้อมด้วย
 เหมือนกันว่าการจะมีกฎหมายมัดลืมิไว้ แต่เราควรจะมีมัดลืมิในกฎหมายการพิมพ์ ข้าพเจ้า
 พร้อมที่จะสนับสนุนถ้ามีผู้เสนอแก่กฎหมายหนังสือพิมพ์ และในที่สุดเราจะดูว่าใครจะแก้

1203

12/13

หลักการที่เราเสนอไว้ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าที่กรมการศึกษา ให้ความไว้จึงเป็น การที่พอสมควร .

๒๐.๕๗ น.

นายคุตติก มุทธธรรม (ประจิมบุรี) : ข้าพเจ้าได้ฟังคำแปรญัตติของท่านสมาชิก ๓ ผู้มีเกียรติแห่งจังหวัด เชียงใหม่รู้สึกพอใจเป็นอย่างมาก ที่ท่านก้องการให้มีการ เขียนไว้ใน รัฐธรรมนูญอย่างละเอียดถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพราะเหตุว่าในประเทศไทย เรามีสิทธิของประชาชนแล้วจะเรียกง่าย ๆ ก็ว่าถูกกระหนาบไว้ภายใต้ร่มเงา ของพระมหา โศภณดาชีวิตด้อยค่าแรงไป แต่เป็นการนำเสียขายที่ท่านสมาชิก ๓ ผู้มีเกียรติผู้นั้นไม่ได้ให้ เราเห็นคำแปรญัตติไว้โดยครบถ้วน ท่านเพียงแปรญัตติได้เราซึ่งเท่านั้น เราจึงไม่สามารถ จะสนับสนุนท่านได้เต็มที่ แต่ว่าสำหรับประเด็นซึ่งกรมการศึกษาบางท่านได้กำหนดประเด็น ให้เราทราบนี้ ประเด็นอันยิ่งใหญ่หนึ่งซึ่งข้าพเจ้าพอใจเป็นอย่างมากนั้นคือ ประเด็น ในเรื่องการ เช่น เซอร์ชาวหนังสือพิมพ์.

สำหรับประเด็นนี้ ในวันก่อนข้าพเจ้าก็เคลิ้มเคลิ้มไปด้วยคำอธิบายของท่าน กรมการศึกษาซึ่งทำให้เห็นว่า ประเด็นนี้ไม่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าขอรับ สารภาพว่าเคลิ้มเคลิ้มไปในด้อยค่าของท่าน แต่ว่ามาเช้าวันนี้เรื่องก็แปรผันขึ้นนี้หลังจาก ได้ฟังคำอธิบายของกรมการศึกษาแล้วก็ดี ความคิดได้เกิดขึ้นใหม่ คงเงินคำอธิบาย ของท่านประธานคณะกรรมการ ท่านบอกว่าจิตใจของคนไทยเป็นจิตใจที่รักสงบ ไม่ ควรจะปลุกให้ตื่นตัวขึ้น ข้าพเจ้าฟังแล้วรู้สึกเสียใจเป็นกำลัง ถึงแม้ว่าเราไม่สามารถ จะปล่อยให้ไปก็ได้ ถ้าหากคิดว่าประชาชนทั้งหลายหรือคนไทยทั้งหลาย ซึ่งอยู่นอกนอกถนนฯ ซึ่งห่างไกลจากการศึกษา ห่างไกลจากประชาชนไม่มีรู้ เรื่องราวอะไรแล้วจะปล่อยให้ เป็น ผลเสียหรือสิ่งที่เสียที่จะปล่อยให้ใคร รุ่งเรืองไปได้นั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เรา ยืนยันยืนยันว่า เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะให้การศึกษายังขึ้นทุกขณะที่จะทำได้ ถ้าหากว่ารัฐคิดหรือองศการใด ของรัฐที่ดีไม่ควรจะได้รับการยกย่อง เพราะเหตุว่าไม่ควรจะประกาศให้มันตื่นตัวขึ้น เท่าที่

รัฐมนตรีเป็นมาตั้งแต่สมัยพระเจ้ามหาเมธี ข้าพเจ้าก็ไม่รักที่จะให้เป็นไป เราเปลี่ยนแปลง
ปกครอง เราสร้างรัฐธรรมนูญใหม่ เรามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาตั้งในที่นี้ขึ้น ก็เพราะ
เหตุที่เราต้องการประเพณีใหม่ เราไม่ชอบของเก่าที่เหยียดหยามประชาชน เราต้องการ
ให้สิทธิประชาชนให้ถึงกว่าที่เป็นมาและได้ยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ เพราะเหตุว่าเมื่อ
ประชาชนก็ขึ้นแล้ว เมื่อนั้นรัฐเองก็ไม่ค่อยเดือดร้อนมากนัก ท่านกรมการหลายท่าน
โคกภูมขี้แรงในวังและพยายามให้เราเข้าใจว่า เรื่องการ เชน เซอร์ซาวนี่ เป็นแค่เพียง
เรื่องเล็กน้อย แต่ว่าเรื่องที่ท่านกล่าวมานั้นข้าพเจ้าเกรงว่าจะเป็นเรื่องของสงครามที่ผู้
ยืนที่ว่ากล่าวหาว่ากฎหมายหรือกติกามั่งสือท่านบอกว่ากติกามั่งสือที่เขียนไว้สำคัญสำคัญอะไร สำคัญ
อยู่ที่การปฏิบัติ อย่างนั้นเป็นเรื่องของการเดิน เพราะ ว่าเมืองไทยเรามีประชาชนที่ดี
ข้าราชการก็ดียังไม่รู้จักหน้าที่ของกติกามั่งสือ เมื่อเป็นเช่นนั้นจะให้ เราหวังอะไรจากความ
หวังอันลุ่ม ๆ แล้ง ๆ ที่ว่าข้าราชการจะให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป เรา
จะหวังลม ๆ แล้ง ๆ อย่างนั้นไม่ได้ ข้าราชการทั้งหลายมีจิตใจอย่างที่ยังเขาเรียกว่า
"ฉิวฉิว โหม่เค็ด" อย่างที่ข้าพเจ้าเคยพบมา ถ้าอย่างนั้นเราก็จะไม่ค่อยได้งานไป
แต่ข้าพเจ้าได้พบก็อย่างมาเมื่อวันเสาร์นี้ ได้มาความคิดความเห็น ข้าราชการบางท่านว่า
ควรจะได้เลิกการช่วยเหลือประชาชน เป็นที่น่าเสียดายเขาที่มีความคิดความเห็นเช่นนั้น
เราจะได้เห็นด้วยไม่ได้เป็นอันขาด เลิกช่วยเหลือประชาชนไม่ได้เป็นอันขาด ข้าพเจ้าถือว่า
รัฐมีข้อผูกพันที่จะทำให้ประชาชนมีความสุขสำคัญมากกว่าเวลา

ที่นี้เห็นเข้ามาสู่ประเด็น เรื่องการ เชน เซอร์หนังสือพิมพ์ การ เชน เซอร์หนังสือผู้
พิมพ์ก็จริงดังที่ท่านว่า เป็นเรื่องของการปฏิบัติ แต่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่วนมากนั้น
ข้อที่ ๑ เราจะคิดถึงถึงตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก่อน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนี้ในเรื่องนี้
ที่จะ เชน เซอร์หนังสือพิมพ์ก็ดี ภาพยนตร์ก็ดี ยังรู้สึกเสียดายไม่รู้ว่ายังขึ้นไปคิดช่วยอย่างไร
ส่วน เชน การ เชน เซอร์ภาพยนตร์เอาใจใครก็ไม่รู้ซึ่งไม่ได้เป็นศิลปินเลยแต่คิดเดียว ในประเทศ
อื่น ๆ อย่างน้อยเขาเอาใจกวารบตีมหาวิทยาสัตย์หรือเป็นรัฐมนตรีว่ากวารบกระทรวงศึกษาธิการ

เขาจึงเข้าใจได้ ในเรื่องการเขียนเขื่อนที่ท่านสมาชิก ฯ ผู้ประพันธ์ได้พูดแล้วว่า ในบางครั้งเจ้าหน้าที่เขื่อนเขื่อนนั้นเองแต่เองก็ไม่สามารถเข้าใจดวงรู้ ผู้ที่รู้แต่ทั่วไปก็พิจารณาจากข้อความที่ผู้เขียนได้เขียนไว้มีคนซึ่งไม่รู้ในเรื่องที่เขาเขียนไว้ว่าเขียนอย่างไรแล้ว เมื่อให้ไปตรวจแล้วก็ได้นำเขียนไปหรือก็ออกเท่านั้นเอง อย่างท่านสมาชิกผู้แทนขุมล ฯ บอกนั้นจะไม่ค่อยรับผิดชอบ ถ้าหากว่ามีกาเขียนเขื่อนเรียบร้อยแล้ว เพราะเหตุว่าถ้าเจ้าหน้าทีเขื่อนเขื่อนชวาทให้ขานแล้ว มันข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเลย เพราะว่าจะปล่อยให้เจ้าหน้าทีผู้รู้เขื่อนเขื่อนชวาททำตามชอบใจแล้ว แต่คิดเราจะไปทำอะไรหนึ่งสิ่งหนึ่งที่มันของไหว ๆ เพราะเหตุว่าเจ้าหน้าทีชวาทก็ไม่คิดว่าที่จะรับผิดชอบเป็นอะไรก็ ไม่เห็นว่ามันไหนจะมีทางไปได้ แต่คิดตลอดที่เดียวไม่ได้พิจารณาว่าเรื่องเช่นนั้นสมควรหรือไม่ เพียงไหน เรื่องเป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าการปฏิบัติที่ดีหรือชั่วข้าราชการซึ่งปฏิบัติอย่างที่เป็นอยู่นี้ ถ้าจะไปแก้ทางเปลี่ยนตัวข้าราชการก็ไม่ได้เหมือนกัน เพราะเหตุว่าวิธีการจึงไม่สูงหล แต่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายสำหรับเรื่องหนึ่งสิ่งหนึ่งที่ เราควรจะรับรองได้ว่า หนึ่งสิ่งหนึ่งนั้นเป็นเครื่องมีสำคัญอันยิ่งโหดในระบอบประชาธิปไตย ข้าพเจ้าขอร้องยินยอมและจะกินยันต่อไปว่า โดยระบอบประชาธิปไตยนั้น เราต้องการให้มีให้เขียน เราต้องการให้ประชาชนที่ดี หนึ่งสิ่งหนึ่งก็คือ มีสิทธิ มีเสียงและเสรีภาพในด้านที่จะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลได้เต็มที่ ปล่อยให้รัฐบาลเป็นเผด็จการได้ออกมาโดยชอบ ถ้าเช่นนั้นเราก็ได้การกระทำที่ว่าเขื่อน ท่านผู้ว่าผู้ใดแล้วมันเมืองก็จะปลอดภัย ถ้าอย่างนั้นแล้วหนึ่งสิ่งหนึ่งไม่สามารถจะกระทำได้ เขาไม่สามารถจะเอาความรู้สึกความเห็นของเขาได้ เขาก็ดี เพราะว่าไม่มีสิ่งที่มีมากรรมว่ากรรมของเขาไม่ให้เขาทำได้ ถ้าหากว่าเราทั้งหลายรักในระบอบประชาธิปไตย เราต้องการความเป็นประชาธิปไตยแล้วขอให้เรานึกถึงเสรีภาพของหนึ่งสิ่งหนึ่ง ในกาที่เราต้องการให้วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทุกอย่าง ถ้าหากว่าจะ เป็นผิดหรือมีประมาทอะไร เขา เขาก็มีความรับผิดชอบทางศาลอยู่แล้ว.

1207

1217

ซึ่งกรมมาธิการได้รับอนุญาตแล้วว่า พร้อมทั้งจะให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ แต่เราไม่ควรมองค้ำใจไว้ในรัฐธรรมนูญ จะมีคดีไว้ในพระรณบัตรคดีการพิมพ์ เพราะฉะนั้นเมื่อได้ฟังกรมมาธิการและฝ่ายผู้แปรพักตร์มาสองวันแล้ว คงก็ได้อภิปรายมาอย่างยืดเยื้อแล้ว ก็พอที่จะยุติกันได้แล้ว เราชะจะหาจะพูดถึงสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ต่อไปในขั้นนี้ก็เห็นจะจบลงไม่ได้ เราชะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติว่า เราชะการที่จะยื่นข้อไว้อำนาจการตรวจตราและ เราชะขอให้บังคับข้อพิมพ์ที่ว่า ควรจะให้มันเป็นไปตามที่ผู้แปรพักตร์หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นด้วยไปกรรปรอง

มีสมาชิกรับรอง

นายประสิทธิ์ สุทธิกิจ (ก้านทองเขียว) : สำหรับในเรื่องสิทธิและหน้าที่ที่มีผู้แปรพักตร์ไว้นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเปิดอภิปรายต่อไป ท่านผู้ใดเห็นด้วยไปกรรปรอง

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ : ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เปิดอภิปรายต่อไป ขอให้ไปรคยมือขึ้น

สมาชิกรายมือ 33 คน

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเปิดอภิปรายต่อไปแล้ว ขอให้ไปรคยมือขึ้น

สมาชิกรายมือ 19 คน

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ : เราชะฉะนั้น เห็นอันว่าเปิดอภิปรายต่อไป นายประสิทธิ์ สุทธิกิจ (ก้านทองเขียว) : ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ข้าพเจ้าได้พูดในครั้งนี้ สิ่งที่ข้าพเจ้าจะพูดมีสาระสำคัญรวมกันอยู่ในประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น ข้าพเจ้าขอเขียนและสนับสนุนในข้อซึ่งแปรพักตร์ของท่านสมาชิกเขียนใหม่ทั้ง 4 ประการนั้นเป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่จะต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

1208

1218

ประการแรก มีคนถามว่า ทำไมเราจะต้องกำหนดสิทธิหน้าที่ของราษฎรของ
 เราไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย
 สูงสุด เป็นกฎหมายที่จะสามารถให้ เห็นในบรรดาประชาชนได้ทั่วกันว่าคนมีสิทธิหรือหน้าที่
 อย่างไร และใครควรจะทำอะไรอย่างไร โดยที่กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย
 ที่สูงสุดเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าในการที่เราจะกำหนดสิทธิและหน้าที่ของราษฎรไว้ใน
 กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น จึงไม่เห็นจะเป็นที่ที่จะเขียนยืดเยื้อยาวมากเกินไป และเป็นการ
 สมควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของเรา และเป็นมูลฐานที่จะให้
 ใช้อำนาจในศาลคดีเคอเวอญ่าเกรงในสิทธิหน้าที่เหล่านี้ของราษฎรกำหนดกฎหมายรัฐ
 รัฐธรรมนูญหรือไม่ ประเด็นที่โต้เถียงกันและมีผู้คัดค้านว่าในรายการทั้งอันนี้ในควร
 จะกำหนดไว้โดยใช้อำนาจถึงประชาชนของอังกฤษและบางประเทศว่าสิทธิเสรีภาพว่า อย่างไร
 อย่างไร ข้าพเจ้าก็ไม่มีความสัมพันธ์ในเรื่องประท้วงต่าง ๆ และขอเขียนในควมปราถนา
 ของประชาชนของเราว่า เราใครที่จะให้มีกฎหมายกฎหมายหนึ่งโดยจะ เพราะ กฎหมาย
 รัฐธรรมนูญถ้าจะมีสิทธิในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนไว้ อันเป็นสิ่งที่มีผู้
 วางไว้ เพื่อที่จะให้บุคคลได้ เสมอกันใน เรื่องเช่นนี้โดยจะ เพราะ.

ที่มีในเรื่องการตรวจข่าวหนังสือพิมพ์นั้น ข้าพเจ้าผู้หนึ่งเห็นจำเป็นอย่างมาก
 ที่จะใคร่ขอรับรองการบริการผู้ทรงเกียรติได้กำหนดในเรื่อง เช่น เมื่อตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ไว้
 ในรัฐธรรมนูญ เราไม่ควรปฏิเสธที่จะหาโอกาสกำหนดไว้ในกฎหมายกฎหมายหนึ่ง
 ว่าขณะใดที่หนังสือพิมพ์ที่เราควร เช่น เมื่อตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ เมื่อโอกาสมีอยู่ในขณะนี้แล้ว
 โดยจะ เพราะหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เป็นปากเสียงของประชาชน
 และเป็นสื่อของรัฐบาลและประชาชนให้มาววมกันได้รู้จักสารทุกข์สุขดิบว่า ขณะนี้ราษฎร
 เป็นอย่างไรบ้าง เราที่มีความเห็นอย่างไรมีบ้างควรจะเสนอความเห็นในแนวอุดมคติอัน
 สดชื่น เมื่อเป็นเช่นนี้หนังสือพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างระเบียบการปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตยให้แก่บ้านเมือง เราจะมีกำหนดสิทธิและหน้าที่หรือหลักเกณฑ์ในการที่

ทั้ง ๔ พระคานันเป็นศาวรอยางอิง ที่ระคองตามลไว้ในพระคานน

เราจะเสียดินสิทธิและหน้าที่ของเขาส่งไว้ในรัฐธรรมนูญ ในเมื่อเขาต้องบริหารมาจากประชาชน ที่เขายืนขึ้นเพื่อจะ ก่อตั้ง เสรีภาพของราษฎร เมื่อเขานั่งในตำแหน่งนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าหากว่าเราจะกำหนดว่า ในกรณีเช่นนี้หรือในกรณีอย่างนี้ เราห้ามไว้เด็ดขาด เราไมควรถือให้อำนาจของฝ่ายบริหารได้ทำการ เช่น เซอร์ทราจวอ ดงที่มีปฏิสัมพันธ์ในเวลานี้ซึ่งเป็นการ คัดสิทธิมา ก่ออยู่แล้ว ในเรื่องสิทธิเช่นนี้ข้าพเจ้าขอ ยืนยันว่า ข้าพเจ้ายังเคารพสิทธิหน้าที่ของประชาชนพลเมืองอยู่ จึงอยากจะได้ ปรากฏในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศเรา เราควรจะใช้โอกาสอัน นี้ซึ่งเป็นโอกาสที่เรา จะ ^{สร้าง} ฟื้นฟูความสมบูรณ์ที่สุดสุดให้แก่ราษฎรของเรา และของราษฎร เราได้เสียดินสิทธิและ เสรีภาพมามากมายแล้ว มีคดียุติและ เสรีภาพของทางรัฐ- ขธรรมนูญกับรัฐแล้วได้กำหนดไว้อย่างกว้างขวาง แม้จะได้นำมาไว้เป็นส่วนปลีกย่อย ก็ยังกำหนดให้ราษฎรของเรา ซึ่งบางท่านอาจจะ ~~สงสัย~~ ไม่เข้าใจว่า หน้าที่ของท่าน และสิทธิของท่านมีกฎหมายรับรองไว้เพียงใด ฉะนั้นโดย เหตุประการจะมีข้าพเจ้าจึง ขอสนับสนุนว่า ขอให้ท่านกรมการที่เลขาฯ ได้ไปตรึงเอาข้อ เสนอแบบ คัดสิทธิของท่าน มาพิจารณาดำเนินไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ด้วย.

11.16 น.

นายบุตร จำปาพันธ์ (ศรีระเกษ) : ในมาตรา 14 นี้ ข้าพเจ้าขอสนับสนุน ท่านกรมการ เพราะ เหตุที่ว่าเรา ดูพระ ราชบัญญัติรัฐธรรมนูญของเราในแง่ที่ว่าด้วย สิทธิเสรีภาพของเรามีอย่างเมือง ^{นอก} ซึ่ง ^{เมือง} ไม่ดี เพราะ ว่าพลเมืองนอกเขามีความเจริญ กว่าเมืองไทย เมืองไทยที่เป็นเมืองไทย เมืองนอกก็เป็นเมืองนอก จิตใจของประชาชน แยกต่างกันไปมาก เพราะฉะนั้นการที่เราจะถือเอาพลเมือง เมืองนอกมาวินิจฉัยที่จะให้สิทธิ เสรีภาพของพลเมืองของเรานั้นไม่ถูก อันนี้เพราะ เหตุว่าระชาธิปไตยของเราเพิ่งได้ รัับมาใหม่ ๆ เรายังไม่เคยชินพล ของเขาเคยชินพลแล้ว เรามาเล่นการเมืองหรือ ปลัดรองแบบระชาธิปไตยใหม่ เพราะฉะนั้นการที่เราจะให้สิทธิเสรีภาพแก่พลเมือง

1290

อย่างความเห็นนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วย เพราะ เหตุว่าข้าพเจ้าขอกล่าววาท
คือวาทเมืองของเรานั้นข้าพเจ้าขอกล่าววาทซึ่งก็คือ หมายความว่ายังไม่บรรลุนิติภาวะ
เป็นผู้นิติพลคือลักษณะพิเศษอันเกิดจากความเจริญทางจิตกิเลสของพลเมืองซึ่งคล้าย ๆ ไป
ตามวิถีการเมืองที่ละน้อย—ยังไม่เหมาะจะ ถ้าการที่เราบรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่แล้ว
ก็ควรจะให้ อย่านอนถึงเมืองนอกเลย ขอให้นึกถึงชาติ ศาสนา ป่าเขา ป่าเขา นั้น ว่า
เป็นอย่างไร จริยอยู่ในพระนครที่มีคนที่จะเล่นการ เมืองได้ก็มันจะมีเท่าไร แต่ที่เมือง
ของเราอยู่นอกเมืองอย่างไร ที่ที่เราจะให้สิทธิเสรีภาพจนเกินไป แล้วเรานึกถึง
ประเทศฝรั่งเศษหรือไม ใหม่ ๆ อะไร ๆ ก็ได้ เห็นทั้งหมด เพราะฉะนั้นรัฐธรรมมู
ฝรั่งเศษในเวลาเล็กน้อยเท่านั้นก็มีก็จะมี เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นด้วย
จึงไม่อยากจะให้สิทธิเสรีภาพอะไรใหม่มาจนเกินไปนัก เมื่อความเป็นอยู่ของประชาชน
ของเราเป็นอย่างนี้แล้ว เราควรจะนึกถึงว่าหากว่าเราจะให้จนเกินไปแล้วอาจจะ
ไปชนออกนอกทาง ซึ่งจะนำความเสียหายมาสู่ประเทศเรา ข้าพเจ้าขอสนับผู้ก่อการ
และกรรมการในต่างวิคือในภาวแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกคนนั้นได้ใช้ความพิถีพิถันและ
และรอบคอบหาได้ เป็นอย่างดีที่สุด หมายความว่าถ้าเป็นเพราะ ๆ และทำงาน
เหมาะจะสมกับกาลสมัย อย่างว่าจะมีชั่วคราว ท่านจะเห็นได้ว่ามีการควบคุมอำนาจ
บริหารอย่างมากที่สุดทีเดียว แต่ว่าสมัยก่อนอำนาจบริหาร และมีมีแต่ที่กำกับกัน ที่นี้
รัฐธรรมนูญสมัยนี้ก็เปิดให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพกว้างขวางพอสมควรอยู่แล้ว เพราะ
ฉะนั้นการที่มีมติเสียใจเท่านี้พอสมควรแล้ว ไม่ควรจะให้มากไปกว่านี้ จริยอยู่เสรีภาพใน
ซึ่งข้าพเจ้าไม่รัก/ของหนังสือพิมพ์นั้นข้าพเจ้าไม่ว่า ข้าพเจ้าให้ยึดถือ แต่ว่ามีกฎหมายที่
จะต้องแก้ไขกันอยู่อีกในเรื่องหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้นก็เห็นว่าข้าพเจ้าเห็นว่าสมควร
ข้าพเจ้าขอสนับสนุน เห็นว่ากรรมการและผู้ก่อการใช้ความพิถีพิถันอย่างรอบคอบแต่
แก่ประชาชนจริง ๆ ความนึกถึงชาติ ศาสนาเป็นอย่างไร นับเลขก็ไม่ถูก ไม่รู้วันจันทร์
วันพุธ จะซื้อจะขายก็ทำไม่มันมีมือไม้มันดี ไม้ดีคอย่างนี้ใหม่ ๆ น้อย.

พ.ศ. ดวง อภัยวงศ์ (พระนคร) : ก่อนที่ข้าพเจ้าจะอภิปราย เพราะ
 ข้าพเจ้าไม่ได้แปรทัศนคติแก่ทนายจะถามว่า ความที่ท่านกรมการได้ว่าเป็นก็ว่าจะ
 จำกัดวงใหม่ หรือจะอภิปรายอย่างผู้แทนราษฎรอินทนิรมายโคใหม่ ตัวโคข้าพเจ้าจะ
 อภิปราย.

ท่านทนายจะถามสภา ฯ : ขอให้อยู่ในประเด็นที่แปรทัศนคติ มีอยู่ 4
 ประการ.

11. 21 น.

พ.ศ. ดวง อภัยวงศ์ (พระนคร) : คือมีเนื้อหาเรื่องนี้เป็นปัญหาเรื่องการเขียน
 รัฐธรรมนูญในมาตรา 14 นี้ เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังการโต้เถียงกันมาในสภา ฯ นี้ถึงกับไป
 ลงละทาง ทางฝ่ายที่คัดค้านการสิทธิเสรีภาพในนักเขียนประชาชนนั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วย
 เป็นการที่เราต้องการสิทธิเสรีภาพ เพราะฉะนั้นเราจะ เป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์
 ไม่ได้ ทางฝ่ายนี้จะเอาข้อเปอร์เซนต์ ทางฝ่ายกรมการ แม้กับจากเดิมมาให้
 บ้างนิดหน่อยมันก็ไม่เจอกัน ถ้าเราลดลงมาเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์มันก็จะไปกันได้
 แก่ข้าพเจ้าขออภัยว่า การเขียนกฎหมายอันนี้เราควรที่จะ เขียน ออกจะถามกรมการ
 ว่าการเขียนกฎหมาย เราจะเขียนอย่างไรก็เปิดโอกาสให้มีการศึกษาหรือหาความ
 สัมพันธ์หรือไม่ว่าจะเขียนกระจางแจ้งเป็นอัน ฯ ไป จริยอยู่ข้าพ เจ้าเห็นพร้อมความ
 อุดมคติของกรมการแถลงเมื่อวานนี้ว่า อะไรได้มากด้วยน้ำคำ ด้วยความลำบากอะไร
 นั้น มันอยู่ที่ใจของเราว่าจะสู้ได้หรือไม่ได้ แลในระหว่างนั้นมันมี ข้าพเจ้าเห็นด้วย
 และอย่างผู้แทนอีกท่านหนึ่งว่า พลิกของใครก็ว่าอย่างนั้นถูก และอีกอย่างหนึ่งเราจะ
 ไม่ได้อะไรลงไปได้หรือว่าผู้ที่มิใช่คนไทยในโลกนี้จะทำอะไรเข้าให้บ้าง คือ
 บางอันมันค่อนข้างหรือใจตัวเองไม่ได้ มันมี

เพราะฉะนั้นเราไปครึ่งทาง ข้าพเจ้าเห็นว่ามันน่าจะเขียนอะไรสักอย่างหนึ่ง
 ข้าพเจ้าไม่ใช่นักกฎหมายขอให้เขียนอะไรสักอย่างหนึ่ง ถ้าหากทำอะไรไม่ได้มันไปแล้ว

โดยที่ว่ามีตัวบ้าง มุกโฆโลกณะบ้าง โดยความโสมนัสของนาง คนเรานี้ก็เสียด่างนี้
 ทุกคน มีบางเวลาจนเงินมีบ้าง อะไรบ้าง เมื่อเราเข้าไปและศึกษาศิลปะโดยปริยาย
 ก็ให้รับมัน เหมือนอย่างเด็กทุกคนอยากกินขนม เราก็บอกตัวเองกินและก็ถูกเขียนนะ
 แต่บางทีก็ไม่ได้เขียนหรอก อีกอย่างหนึ่งการที่พ่อแม่จะเขียนเด็ก เด็กก็ดูเหมือนกัน
 ถ้าพ่อแม่เขียนแม่ก็ท้องโตไว้ ถ้าแม่เขียนพ่อก็ท้องโตไว้ ที่มันมีอะไรอยู่ ข้าพเจ้าเห็น
 ว่าไม่มีอะไร เราเขียนกันถึงสิทธิเสรีภาพกว้างใหญ่ไพศาล จริงอย่างท่านประธาน
 กรมราชทัณฑ์ว่า คนของเราบางทีจะเข้าใจในสิทธิเสรีภาพจนเกินไป ข้าพเจ้าอยาก
 จะชักตัวอย่างว่า เมื่อเราเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ บางคนที่ว่าอ้อมีเสรีภาพ
 แล้ว บางคนที่เอาหนังสือพิมพ์ไปอ่านกลางถนน บางคนก็เดินไปไปสูบบุหรี่ในศาล อันนี้
 เราเถียงว่าคนจะไม่เข้าใจนัก แต่ว่าเราก็ไม่ควรจะปิดเรา ควรจะเปิดให้เข้าใจอย่าง
 นั้น อ้อมีให้มันแรงเกินไป แต่ในระหว่างที่ปิดก็ให้มันได้มีประโยชน์ให้คิดกว้างกว่านั้น
 น้อยๆ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ๒๕ ปีนี้เราก็ปล่อย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเรียนว่า ตัว
 เองเขียนทั้งสมาชิกและรัฐบาล เมื่อเป็นรัฐบาลบางทีเราก็คุมสติอยู่ บางทีมันก็คุมเหมือนกัน
 กัน แต่เราว่าสติไว้ก่อนใหม่เอา บางทีมันคุมก็เล่นงานหนังสือพิมพ์เข้าแล้ว ที่มันถึง
 จะเห็นว่าเราเลยเดินไปเหมือนกันแล้วจะเสียใจภายหลัง.

ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาตั้งแต่สมัยสภา ฯ ในเมืองไทยใหม่ ๆ
 เราก็คิดว่ามันอดเวงกันแต่ไหน ทานสมาชิก ฯ บางคนที่กลัวเหมือนกัน แล้วเราจะเอา
 วิกฤติของขณะนี้ยังไม่ได้ คือสิทธิวิधिकาร เข้าใจการ เมืองมันไม่แข็งตัว / อย่างที่หม่อม
 เถียร ฯ เมื่อครั้งเป็นนายกรัฐมนตรีก็บอกไว้ว่า "ถ้าเราไม่ถือสิทธิการ เมืองอย่างสาธุณาแล้ว
 เราเล่นการ เมืองกันไม่ได้" ความจริงเป็นจริงอย่างนั้น เพราะฉะนั้นประเทศชาติคือ
 สิทธิเป็นเกณฑ์ เราไม่ถือหน้า แต่มีเวลาไปเสือกตั้งเอาหน้าเข้าไว้ คนนี้ใครหรือไม่
 คนนี้ใครหรือไม่ มันประกอบด้วยการกระทำที่ล่วงมาแล้ว แต่ตัวเราไม่เขียนได้เขียนร้อย

ไว้ก่อนนั้นยังมีบ้าง การไปพบใครหรืออะไรใครยังบ้างก็ไม่เป็นไร ถ้ายังไม่ได้ไปไหน
 คนอื่นเชิญเข้าบ้านเขาเหมือนกัน เรื่องก็อย่างนี้ ที่เราเสีย ๆ ฆ่าเป็นเพราะเรื่อง
 คนเดียว จะไปไหนใครไม่ได้ ข้าพเจ้านั่งมากลางเวลาเป็นทั้งสมาธิ ๓ พังธุมาด
 ยี่ปั้งอยู่ที่ไหนใคร ที่เราเป็นมาแล้วเราจะไปไหนใคร ที่เขาเรียกว่า"ขมขมขมขมขมขม"
 เรื่องมันเป็นอย่างนี้ อย่างนั้นเมื่อไม่มีคนแล้วมันจะไปยิงออกอย่างไร มันเป็นคนที่มี
 ขนขวานพร่อมอยู่แล้ว เมื่อมันไปยิงมันก็จะได้อะไรนั้น.

นี่ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ในเวลาที่ได้เขียนขึ้นมา ๒ วันนี้ ทางฝ่ายผู้เขียนเอง
 ก็มีเหตุผล เพราะว่ากลัวมาแล้ว ท่านสมาธิ ๓ ที่นั่งอยู่ทั้งประ เภทที่ ๑ และที่ ๒ เคย
 กลัวกันมาแล้ว ทางกรรมาธิการท่านเป็นผู้ให้ท่านบอกว่าสติสมาธิไม่ได้ เสียวิเสฐภาพ
 โทษใครก็ไม่อยู่ เสร จะว่าตอนของเราซึ่งไม่ถึงขนาด และระหว่างเกิดกับจิตที่เรามาถึง
 ครั้งใดหรือยัง เราจะถืออันเดิมอย่างท่านประธาน ๆ ว่านั่นมัน ให้มันเริ่มร้อนเสียก่อน
 อย่างฝรั่งเสสมันเริ่มไม่รู้จักเริ่มอย่างไรก็ลุกขึ้นขึ้นชาติ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าในเรื่อง
 เสฐภาพของประธานนี้ควรที่จะหิวเวณู อย่าให้มันเกิดขึ้นอย่างฝรั่งเสส เมื่อมันติดเข้า
 ใจแล้วก็จะ เกิดอุปโทษไม่เห็นว่าใครท้อใจ มันต่างกันอันหาความปวงหนคนแล้วไปขอการ
 เมืองไม่ได้ เพราะเราทำอย่างนั้น เวลาที่มันติดอย่างนั้น เสร จะว่าทำไมไม่ว่าง
 ระเหิดอุปโทษ เสียขนี้เราอย่าคิด ถ้าคณะกรรมการไปติดขัดโดยวิธีไม่เปิดปล่อย
 ให้มันหลุดบ้างแล้วหรือให้มันเริ่มเข้าน้ำใจจนต่ำตากกระเด็นแล้วเป็นหงเห็ด เพราะฉะนั้น
 มันก็เหมือนลูกบาศศิสทั้งนั้นแหละ เพราะของเราขอมมีสติความรู้ในทางนิคิศาสตร์ ใน
 ทางอะโรมากมายและชอบศิศความก็มีพิเศษไม่หยุด อย่างของฮังถนะธรรมของเขาไม่
 เคยเขียนเป็นคำมทกทหมาย แต่เมืองไทยเขียนเป็นระเบียบจนกระทั่งข้อบังคับก็ยังไม่เลือก
 กันอีก แค่ว่าจะไม่ให้เขียนกันก็ไม่ได้ แค่ว่าควรจะเขียนให้กว้างลงไปหรือไม
 เพราะนิคิศาสตร์ของ เรามันเป็นอย่างนั้น ถ้าสมมติว่าข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรีคน
 ข้าพเจ้าเคยเป็นมาแล้ว ถ้าใคร ๆ ถาสห้ข้าพเจ้า ๆ ทุนไม่ได้จนรังสติไม่อยู่ ข้าพเจ้า

ก็เล่นงานบ้าง ถ้างั้นก็พิมพ์มาค้าขายเจ้า ๆ ก็เล่นงานหนังสือพิมพ์เอากฎหมายบ้าง ๆ หน้าไว้เสร็จแล้ว ก็แล้วอ้ายนั้นจริง และท่านกรมการธิการ เห็นหรือไม่ว่าผู้ถูกนั้นเขาจะมีสิทธิหรือช่องอะไรไปฟ้องทำอะไรกับคนที่ทำผิดได้บ้าง เหมือนอย่างพุทธศาสนาว่า ไ้ใครทำผิด ทำมาพบ คณกรก เพื่อแสดงให้เห็นว่ายังไม่ให้คนทำมาพบ แต่ว่าจะทำกันสัก 100 คนก็ให้ทำเพียง 25 คน แต่ข้าพเจ้าเห็นว่ากรมการธิการควรจะทำไปไหนแน่ นั้นจะเปิดเลยเดินไปก็จะเกิดเรื่อง แต่จะเขียนอย่างนี้ก็กลัวจะเกิดเรื่องเหมือนกัน เพราะไม่ได้เปิดอะไรกับรัฐธรรมนูญเก่าเลย มีการพิมพ์เพิ่มขึ้นเท่านี้ การเขียนกฎหมายอะไรควรที่จะเขียนให้รู้ดีกว่า จะอ้อมอ้อมเขียนจะเสียกระดาษ.

11.31 น.

พจ. ร.ค. ฅวลย์ ข้าราชการ ทนายทนาย ส.ร.น. กรมการธิการ : ข้าพเจ้าขอ
 ประทานอธิบายที่จะกล่าวว่า บางทีเราเข้าใจกันไม่ถูกต้องทั้งทางฝ่ายกรมการธิการและ
 และฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสาระสำคัญนั้นชื่อทั้งกรมการธิการและสมาชิก ๆ นั้น
 ได้มีความเห็นกันว่า มาตรา 14 นี้เป็นมาตราที่สำคัญ เป็นมาตราในการที่จะประกัน
 สิทธิเสรีภาพของประชาชน ฉะนั้นกรมการธิการจึงได้บังคับตลอดการทั้งในชั้นแปรญัตติ
 จนถึงเข้าผู้สภา ๆ นี้ด้วยความใจเย็นและความกว้างขวาง มีเหตุในอันเมืองแรกก็
 คือสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบรัฐธรรมนูญ เท่าที่สามารถจะได้ทั้งในเมือง
 เราและในต่างประเทศนั้น คณะกรมการธิการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีความเห็น
 พ้องกันแล้ว ดังคำอธิบายของนายสมาชิก ๆ และกรมการธิการก็ได้รับรองกันในข้อนี้
 ว่า สิทธิบ้าง ๆ เช่นในเรื่องร่างกายก็ดี ใน เสพสมานก็ดี ทรัพย์สินก็ดี การพูดการ
 เขียนและอะไรต่าง ๆ ดังที่ได้มีมติไว้ ในมาตรา 14 นั้นได้บรรจุเอาไว้โดยครบถ้วน
 แล้ว ผู้สมาชิก ๆ บางท่านได้แปรญัตติและเห็นควรที่จะเพิ่มเติมในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ
 ของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น คณะกรมการธิการก็ได้รับเอาไม่พิจารณา อาจจะแบ่งได้ดังนี้
 ในบางส่วนก็ได้มีมติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับการแก้ไขเพิ่มเติม (เช่นมาตรา) 17 ทวิ มาตรา

14 ทวิ อะไรบ้าง ๆ ทั้งที่ได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญร่างงานของกรรมาธิการแล้ว คือ
 สิทธิความมาตรา 14 เคมีมีไว้ไม่เป็นการเพียงพอ ผู้แปรมติเห็นควรเพิ่มเติมประการ
 ใดในบางส่วน คณะกรรมาธิการได้นำเอาไปมีมติไว้ ในมาตราต่าง ๆ แห่งรัฐธรรมนูญ
 นั้นแล้ว เช่นมาตรา 17 ทวิ เป็นต้น และที่หลายมาตราซึ่งสิทธิบางประการก็เป็นการ
 แปรมติเห็นเข้ามาในลักษณะที่ซ้ำกัน แต่ทว่าเป็นการอธิบายโดยละเอียดของท่านสมาชิก ๆ
 สุวิช ๆ แห่งเชียงใหม่ได้มีกรออธิบายสิทธิขึ้น ๆ เช่นในเรื่องทรัพย์สิน เลขาธิการ และ
 เรื่องอื่น ๆ อีก ๒ - ๓ เรื่องซึ่งคณะกรรมาธิการเห็นว่า การที่จะไปมีมติไว้เช่นนั้น
 หาประโยชน์อะไรมิได้ นอกจากนั้นกลับจะเป็นการเสียประโยชน์ เพราะเหตุว่า
 การมีมติดังไปแล้วเป็นการมีมติที่เพ่งเล็งว่าบางเรื่องก็ชี้แจงว่าทำไม่ได้หรือไม่ได้ บาง
 เรื่องก็กล่าววาทังนี้แล้วแต่กฎหมายจะมีมติให้ไป คณะกรรมาธิการบางท่านก็ได้
 กล่าวแล้วว่า การมีมติเช่นนั้นก็เห็นเกี่ยวกับที่กรรมาธิการเขียนมาในเอง ชักตัวอย่าง
 เช่นท่านสมาชิก ๆ สุวิช ๆ ว่าคังนี้เป็นต้น บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในร่างกาย การจับ
 กุมข่มขืนต้องเป็นไปตามกฎหมาย หรือว่าเลขาธิการของเอกชนเป็นที่เคารพสิทธิการ การ
 เข้าไปในเลขาธิการจะต้องเป็นตามกฎหมาย คังนี้เป็นคัม

คณะกรรมาธิการเห็นว่า การเขียนไว้หรือไม่เขียนไว้ก็พอกันหรือได้ความ
 เช่นเดียวกัน นี้เป็นประการที่สอง คือในบางเรื่องมีผู้แปรมติในเรื่องซึ่งซ้ำกันแล้ว
 ต้องการอธิบาย แต่คณะกรรมาธิการเห็นว่ากรออธิบายนั้นก็ เห็นเกี่ยวกับที่คณะกรรมา
 ธิการเขียน และนอกจากนั้นคณะกรรมาธิการเห็นว่ากรอที่อธิบายเช่นนั้นจะเป็นการซ้ำกัน
 คณะกรรมาธิการเขียนหลักสิทธิเสรีภาพไว้เพียงหัวข้อ แต่ทว่าตลอดท่านที่รับกันว่า
 เราจะให้สิทธิเสรีภาพโดยไม่มีกรอจำกัดเช่นนั้น บ้านเมืองก็จะ เป็นบ้านเมืองไม่ได้
 เมื่อเช่นนั้นรัฐธรรมนูญเดิมก็เห็นหรือฉบับที่เราถกเถียงกันก็คัง มีว่าทั้งภายใต้บังคับกฎหมาย
 คือเมื่อกล่าวสรุปแล้ว สิทธิเสรีภาพทางศ ๆ นั้นถ้าไม่มีกฎหมายมีมติหรือจำกัดสิทธิ
 ไว้แล้วก็คือว่าเป็นสิทธิของราษฎร คณะกรรมาธิการเห็นว่ากรอเขียนเช่นนั้นจะเป็นการ

กว้างขวางกว่า คือว่าที่ระบุไว้ว่า การจับกุมจะต้องทำอย่างนั้น ห้ามไม่ให้ทำอย่างนี้
อะไร ๆ ก็ทำไม่ได้ทั้งหมด เว้นแต่จะทำก็ยังมีกฎหมายไว้ เป็นถาวรกลับไปทำให้แฉก
และเสียผลยิ่งขึ้น นี่เป็นประการที่สอง

ประการที่สามก็คือ ในเรื่องลายละเอียดสิทธิเสรีภาพซึ่งจำแนกออกเป็น
ลายละเอียดนั้น ท่านสมาชิกย่อมจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสิทธิการไต่สวนให้คำแนะนำ
และเพาะหัวข้อ ในเรื่องลายละเอียดเราไม่ได้เขียน เพราะว่าการที่จริงจะเขียน
ลายละเอียดแล้วเราก็จะต้องเขียนลายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ เช่นในเรื่องคณะกรรมการ
การพูด การเขียน อะไรต่าง ๆ ทุกข้อไป ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าไม่ควรจะไปทำ
เช่นนั้น / อีกตัวอย่างในเรื่องการหนังสือพิมพ์ซึ่งได้โต้แย้งกันมาก อาจจริงคณะกรรมการ
สิทธิการไต่สวนไว้ให้แล้ว ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเขียน การโฆษณา ซึ่งทั้งนี้
คณะกรรมการเข้าใจว่ารวมกันแล้ว หมายความว่าในเรื่องหนังสือพิมพ์ แต่ว่าใน
การที่เราไม่ได้เขียนไว้ว่า การเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ว่ามีให้กระทำการนี้ ก็โดยเหตุที่
คณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องปลีกย่อย ไม่ใช่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แต่ทว่าเป็น
เรื่องลายละเอียด หนังสือพิมพ์ย่อมจะรู้ได้ว่า การเซ็นเซอร์นั้นไม่มีบทบัญญัติไว้/ มา
ร้ายแรงเหมือนอย่างเรื่องอื่น ๆ เช่นการคิดราคาเรื่องพิมพ์ไม่ได้ทางานได้ การปิด
หนังสือพิมพ์ การจับผู้ส่งข่าวหรือบรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์เหล่านี้ ย่อมมี
ความสำคัญยิ่งกว่าการเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์เสียอีก การเซ็นเซอร์นั้นในหนังสือพิมพ์
รู้ว่ามีทั้งคุณและโทษ แต่การปิดหนังสือพิมพ์นั้นหนักหนังสือพิมพ์รู้ตัวว่ามีคุณประการ
ใด แม้กระนั้นเวลานี้ก็เขียนไม่ได้หรือเป็นข้อที่ไม่สมควรจะเขียน คณะกรรมการส่วน
มากเห็นว่าเราควรจะช่วยสิทธิต่าง ๆ ออกไปอีก คือเรื่องใดที่มีกฎหมายไม่เหมาะสม
ก็ควรปรับปรุงกฎหมาย ไม่สมควรจะมาเขียนไว้ในที่นี้ เมื่อสรุปแล้วก็คือสมาชิก ๆ
กับกรรมการนั้นเห็นพ้องกันในเรื่องการประกันสิทธิเสรีภาพขอสิทธิเอกชนนั้นจะต้องมีโดย
ครบถ้วนและคณะกรรมการก็มีให้โดยครบถ้วนแล้ว เรื่องใดที่จะทำคามใจของสมาชิก ๆ

ไม่ได้ก็มีเหตุผล ทั้งที่ได้อภิปรายมาแล้ว ซึ่งที่สุดมีเหตุที่มาสู่จุดที่ว่า การแตกทางนั้นก็คือวิธีการเท่านั้น คณะกรรมการวิชาการเห็นว่าวิธีการตามที่ได้เขียนมาซึ่งคิดว่าที่ผู้แปล ผิดคิดเสนอมา และตามเหตุผลที่ข้าพเจ้าได้ขอประธาณขึ้นแจ้งไปแล้ว

นอกจากนั้น คณะกรรมการวิชาการยังมีเหตุผลอีกว่า การเขียนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะไม่มีเวลาจำเป็นประการใดแล้วเราจะเขียนในรูปแบบซึ่งมีข้อความสั้นกระชับ ท่านสมาชิก ๆ จะเห็นได้ว่าในบางมาตราเราไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแม้แต่คำเดียว ซึ่งเราจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญได้ใช้มา ๒๓ ปีแล้ว การเขียนแก้ไขโดยไม่มีเหตุจำเป็นอาจจะเกิดความเข้าใจผิดขึ้น ที่ท่านประธานกรรมการได้ชี้แจงว่าจะทำให้ราษฎรตื่นตัวจะไร้อะไรนั้น ไม่ได้ไปบนแผนที่ท่านสมาชิก ๆ เข้าใจความประสงค์ของท่าน แม้แต่เพียงว่าเราเขียนนิรุกติศาสตร์โดยไม่มีเหตุผลประการใดแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจไปในทางที่ผิด และการเข้าใจไปในทางที่ผิดก็อาจจะทำให้ไม่เรียบร้อยได้ ท่านสมาชิก ๆ จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการวิชาการได้มีการเพิ่มเติมลงไป เรื่องไหนที่รับไม่ได้หรือเขียนไม่ได้ก็ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในที่สุดก็มีข้อขึ้นเคียวคือว่า ในเรื่องสิทธิเสรีภาพซึ่งท่านสมาชิก ๆ ทุกคนต้องประสงค์นั้นได้บรรจุอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญนี้โดยครบถ้วน ส่วนที่ไม่ได้บรรจุนั้นก็ได้อยู่แล้วทุกหัวข้อ และการเขียนด้วยวิธีนี้เป็นวิธีการที่ประเทืองสติปัญญาของประชาชนได้ยิ่งกว่าวิธีอื่น.

๑๑.๔๑ น.

นายสมบุญ สิริธร (พิบูลย์) : ขอนุญาตได้อรรถาธิบายเป็นครั้งแรกถึงจากได้ยกขึ้นมาแล้ว ๒ วัน ตามที่กรรมการได้ชี้แจงที่ห้องประชุมข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการเขียนควรจะเขียนการคุ้มครองกันไปในทางกฎหมายอันแตกต่างจากรัฐธรรมนูญนั้น ข้าพเจ้าไม่เป็นด้วยเพราะเหตุที่เราต้องไม่ลืมว่ากฎหมายอันนั้นแก่ง่าย ส่วนในรัฐธรรมนูญนี้การแก้ไขเป็นไปโดยยาก ข้าพเจ้าจึงสนับสนุนให้เขียนในรัฐธรรมนูญมากกว่าที่จะให้เขียนในกฎหมายอื่น และมีข้อสงสัยอย่างหนึ่งว่า ตั้งแต่วันศุกร์ก่อนเมื่อคืนนี้เป็นคนพูดคนแรกที่เสีย...

คำถาวรแทนประชาชนสภา ฯ : ขออย่าออกสื่อ

นายสมชาย ศิริขจร (พิศมัย) : ท่านกรรมาธิการบอกเป็นคนแรกกว่า อะไร

ก็ความถ่าไม่ได้เขียนไว้ก็ความ ถ่าต่อมา ฯ นี้เขียนซึ่งและท่านสมาชิก ฯ ยูนนี่ได้กล่าวว่
สภา ฯ เข้มแข็งไม่เป็นที่จริงเท็จที่ปร กฏหมายแล้วว่าเป็นไปไม่ได้ ดีแล้ว ฯ มา
ปร กฏหมายที่สมาชิก ฯ บางท่านที่จะห้องเองคือคุณเสียง ฯ ถูกจับโยนเข้านี่ก็เนื่องจาก
ความเข้มแข็งของท่านในสมัยนี้และท่านสมาชิก ฯ บางท่านถูกสันนิบาตความถ่านี้ให้เพระ
ความเข้มแข็งของท่านในเวลานั้น เพระฉะนั้นเราจะหวังเอาความเข้มแข็งจากสภา ฯ
นั้นไม่ได้เป็นแน่ทีเดียว มีข้าพเจ้าขอแสดงข้อข้องใจของข้าพเจ้าเพียงเท่านี้

11.43 น. ๖๗

นายเกษม บุณศรี (นครสวรรค์) : เท่าที่เราได้อภิปรายกันมาทั้งสองฝ่าย
คือทั้งฝ่ายกรรมาธิการวิสามัญและทั้งฝ่ายสมาชิก ฯ ที่ดูเหมือนกันรวมทั้งถึงความปรารถนา
ของเราที่อภิปรายกันมานี้ เป็นอย่างดี คือความปรารถนาของเราตรงกันคือทั้งฝ่ายสมาชิก ฯ
ก็ต้องการให้ เรื่องการวิสามัญนี้มีเสรีภาพอื่นกว่าปกติหรือกว่าที่เป็นมาแล้วอย่างในประ เเด็น
ที่เกี่ยวกับการ ครุฑจักรวาทหรือการ เช่นเวอร์อะไรในประ เเด็นนั้น ฝ่ายกรรมาธิการก็เห็น
อย่างนั้น คือเห็นว่าควรจะให้อย่างนั้นเหมือนกัน แต่ก็บอกว่าเท่าที่เขียนมาขึ้น ก็เป็นการ
เขียนพอในข้อนี้ ในข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ามันเป็นเรื่องการเขียนหรือ เรื่อง กว้างถึงสื่อหรือ
เรื่องแบบของรัฐธรรมนูญที่เราได้อภิปรายกันคือว่าในเรื่องแบบทั้งนี้ เข้ามาในเรื่อง
แบบนี้ว่าควร เขียนอะไร จะใช้แบบไหน ตามความคิดความเห็นของตัวเองที่บริสุทธิ์ใจแล้ว
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะเขียนในหลักที่ไม่ตาย ก็คือว่าในหลักกว้าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงกาล
เวลา ไม่คำนึงถึงบุคคล ไม่คำนึงถึงถิ่นฐาน แต่เราจะคำนึงเฉพาะแก่เหตุผลเท่านั้นเอง
ในทางที่หลักกว้าง ๆ ที่ไม่ตายและ เมื่อใครเขียนลงไปอย่างนั้นแล้วหลักที่เขียนนั้นเป็น
กรรมแก่ประชาชนหรือไม่ ถ่าหากว่าเป็นกรรมแก่ประชาชนแล้วก็เป็นการพิทักษ์ของ ครุฑ

นี่เห็นเข้ามาในเรื่องรัฐธรรมนูญของเราที่ เราเขียนไปในหลักโหม อย่างที่ว่ามาก็ถือว่าหลักเกณฑ์หรือหลักกว้าง ที่ว่ายังคงฉบับนี้ก็ต้องกระจายรายละเอียดออกไปให้มาก ๆ ก็อาจตกลงไปโดยละเอียดในหลักกว้างก็อย่างที่เราเขียนมาที่ อย่างที่ข้าพเจ้าเป็นควรจะเขียนว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ภายใต้กฎหมายหรือภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" เท่านั้นก็เป็นถาวร เพียงข้อสำคัญในหลักกว้าง ๆ แต่ในรัฐธรรมนูญที่เราเขียนมาที่เราไม่ได้เขียนหลักกว้าง เราเขียนอย่างแคบ คือเรากระจายออกไปว่ามีเสรีภาพอะไรบ้าง เมื่อเรากระจายไปแล้วทางที่เราจะคำนึงถึงนั้นเพียงพอแล้วหรือยัง เป็นธรรมดาประชาชนหรือยังข้าพเจ้าเห็นว่าดูเหมือนจะยังไม่เพียงพอ เพราะอะไร เพราะเราคำนึงถึงกาลเวลาคำนึงถึงบุคคล คำนึงถึงสถานที่และคำนึงถึงเหตุผลด้วย เมื่อเราเอาหลัก 4 อย่างนี้เป็นเครื่องค้ำยันแล้ว เมื่อเรามีความประสงค์กันเช่นนี้แล้ว เราคิดว่าเราจะเห็นเข้าหาความปรารถนาของกันและกันได้ ในทางอยากจะทำเรื่องฝ่ายกรรมาธิการว่ามีความปรารถนาตรงกันเช่นนี้แล้วหลักที่เราเขียนมาเป็นหลักแคบเช่นนี้ คือเราจะจงเสรีภาพเช่นนี้แล้วไหน ๆ เราเราจะจงเช่นนี้ก็ควรเขียนเป็นรายละเอียด เพื่อเป็นหลักประกันเสรีภาพของเราต่อไป ถ้าเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าพอจะไม่ทันได้โดยวิธีที่ท่านกรรมาธิการรับเอาร่างนี้ไปเขียนมาใหม่.

11.47 น.

นางเสี้ยน พงษ์โลกน (บุตรสาวเสี้ยน) : เมื่อถึงเช้าเจ้าไม่ทราบว่ามีสมุน
 หรือบ้านกัน ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าจะนอน เพราะฉะนั้นผ่านในคืนแล้วที่ข้าพเจ้าจะนอน
 ข้าพเจ้าจึงนอนหลับอยู่แต่คิดดี สิ่งที่ข้าพเจ้าจะกลัวก็คือข้าพเจ้าจะนอนหลับอยู่แต่คิดดี
 ในเวลาที่มีสมุนผู้แสร้งคิดดี ข้าพเจ้าจะต้องระแวงถึงที่จะพูดสิ่งของระแวงถึงพวกมัน

ระแวงถึงพวกมันก็คิด การ เห็นเขื่อนนั้น พวกเขื่อนนั้นโค่นมากจนพูดไม่ได้ เห็นระแวง
 เพราะข้าพเจ้าใจไม่เข้าใจ ก็ยังไม่มีใครพูดว่าการ เห็นเขื่อนนั้นโค่นแล้วที่วังไม้ไผ่ ก็
 เราพูดกันถึงเรื่องระแวง เห็น เวลาเวลา หลังกองท่านได้พูดว่าแล้ว แล้วการ เห็นเขื่อน
 พึ่งที่จะเห็นได้ทางผ่านกรรมวิการยังไม่ได้พูดว่าไม่ได้เพราะเหตุใด และทางผ่านผู้ที่มีสมุน
 ผู้แสร้งคิดดีพูด ให้ ฟังว่า เห็นว่าดี เพราะ เหตุนี้ในเขื่อนนั้นระแวงว่า เห็นว่าระแวง ในอีกเรื่อง
 จึงระแวงว่าระแวง เห็นที่หนึ่งว่าดีหรือไม่ดี ข้าพเจ้ามีความเห็นไปในหนึ่งดี ถ้าหากว่าได้มี
 การเห็นเขื่อนแล้วดี ไม่ระแวงไม่ดี ส่วนระแวงที่ตรงก็มีอยู่ว่าเราได้มีวิการกันทั้งสองฝ่าย
 ก็คือ ทางผ่านกรรมวิการกับองค์การแต่ไม่ทราบจะเอาใจไปไว้ระแวง การ จะอยู่ใน
 พระราชบัญญัติการพิมพ์ จะเขียนไว้ได้ไว้ในทันทีได้ ข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่านั่นเป็นคำ
 พูดของกรรมวิการ เท่านั้นเป็นหลักฐาน ไม่ระแวงวิการของสมุนที่ระแวงนั้นหรือไม่ได้
 วิการก็ไม่ได้กลัวระแวงสักทีว่าจะระแวงหรือไม่ เพราะฉะนั้นการระแวง ระแวงวิการกัน
 อยู่ตลอดเวลา ๒ วัน ถ้าหากว่าทางวิการยอมที่จะยอมเสียแล้ว ข้าพเจ้าจึงเหลือ
 เกินว่าถ้าเขาไม่ไปไว้ในพระราชมณเฑียรแล้ว มีหน้าที่ลวงถึงที่จะระแวงเขื่อนหรือ
 ไม่ดี แต่ข้าพเจ้าอาจจะคิดผิดก็ได้ ถ้าข้าพเจ้าจะเห็นเขื่อนในแง่ที่ว่าถ้าได้ไว้
 ดีอะไร ถ้าจะพูดไม่ได้ก็เห็นว่าเป็นคนพูดมากแล้ว ก็คิดว่าดีในแง่ที่เป็นสิ่งที่ดี ระแวง
 กันในระแวงระแวงวิการ คิดถึงระแวงกันในใจจะไม่ให้ละกันระแวงกลาง เป็นวิการหรือ
 ละไว้ระแวงไม่ได้ จึงไม่ใช่ระแวงวิการวิการสมุนแล้ว มีหน้าที่ลวงที่เราได้วิการ
 บุรุษนี้ แก่ใจทำไม เห็นอะไรเพื่อ ให้วิการสมุนออกมาได้ แล้วออกพระราชนว
 ษัตริย์แล้วกลางนั้นหรือ ข้าพเจ้ากลัวว่าระแวงได้วิการแก่วิการสมุน

ทุกคนมีวิวิจจิกใจต้องการรัฐธรรมนูญที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย ให้เป็นรัฐธรรมนูญโดย
สมบูรณ์ ไม่ใช่ให้เส้นรัฐธรรมนูญโดยก้ำกัลด เราต้องการให้สมบูรณ์ใหม่ มีंहานี้ว่าอย่าง
นั้น ถ้าหากว่าเราต้องการให้สมบูรณ์ก็จงแก้ไขสมบูรณ์ ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนั้น การที่
จะได้สมบูรณ์ก็อะไร ก็คือให้สิทธิและเสรีภาพในหนังสือพิมพ์ไว้ในโลกนี้ก็จะพูดจะหา การ
ที่จะแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกนึกคิดของเราว่าเรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร อย่างนี้
ก็เขียนไปก็ เพราะเหตุว่าตามระบอบประชาธิปไตยเรามีหลักการแล้วว่า อำนาจอธิปไตย
อยู่กับประชาชน อยู่ในระบอบเรศแห่งกฎหมายจำกัด เราก็มีอยู่หลายข้อแล้ว แต่ว่าในระบอบนี้
ถ้าเราไม่เขียนไว้มันก็อยู่ในระบอบเรศกฎหมายจำกัด ก็หมายความว่าเราทำอะไรไม่ได้
ก็เมื่อเราต้องการเห็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ เราควรเขียนขึ้นเรามีสิทธิเต็มที่ที่จะเขียน
วิจารณ์อะไรก็ได้ ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่า รัฐสภาจะเป็นรัฐบาล
รูปตลอดเวลารัฐสภาหรืออีกอย่างไร ถ้าหากว่าตามระบอบของเราไม่มีเรื่องราว
อะไรก็อยู่—เพียง ๔ ปีเท่านั้น รัฐบาลเคยมีหรือเปล่าว่าเมื่ออยู่ครบกำหนด ๔ ปี คนอื่น
เราจะเราเรื่องนี้มีข้าพเจ้ารัฐบาลที่ออกไม่ เรากลับจะเข้ามาใช้กับเราที่ออกไม่ เราจะ
เป็นผู้สร้างอำนาจขึ้นหนังสือพิมพ์ไม่ให้มีปากมีเสียงอะไร ทำไมท่านไม่คิด ท่านจะนึกหัว
เราะเวลาเพียง ๔ ปีหรือเท่าไรนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการสมควร และเพราะอย่าง
นี้ก็คิดว่า ข้าพเจ้ารู้สึกสงสัยเหลือเกินว่าการเขียนกฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยให้ แล้วที่ไม่
ยอมให้ก็ยังบังคับให้เขียนเช่นเรศอยู่โตนั้น ข้าพเจ้าสงสัยว่าอย่างนี้ สงสัยว่าเราไปทำผิดคิด
ว่าอะไรหรือ หรือเราทำอะไรไม่ถี่ถ้วนหรือเราจึงได้ส่งหนังสือเหล่านี้ไว้เพื่อการกระทำ
ของเรานี้ทำไม่ได้ไว้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเราไม่ได้ทำอะไรเลย เราเป็นกบฏรัฐ เราเห็นคน
ที่ราวแห่งครึ่งหนึ่งแล้ว ทำไมเราจะคงกลัวว่าจะอย่างโน้นอย่างนี้ เราไม่จำเป็นต้อง
ต้องกลัวอะไร เสน มีบุคคลมารับจิตใจของเราข้าพเจ้า ถ้าหากว่าข้าพเจ้าเป็นรัฐบาลหรือ
เป็นบรรณาธิการแล้ว ข้าพเจ้าขอ เพราะถ้าข้าพเจ้าทำไม่ได้แล้ว ข้าพเจ้าก็กลัวจะถูก
ถ้าถูกพูดเขาวัวถูกเราคิดนี้ ถ้าเมื่อข้าพเจ้าเห็นคนบริสุทธ์แล้วถึงเราจะมากำข้าพเจ้า

ที่มีกฎหมายอื่น ๆ มีกฎหมายอาญา กฎหมายพระราชบัญญัติการพิมพ์ที่จะฟ้องร้องหรือทำ
อะไรไว้แล้วแต่ที่กระทรวงการต่างนั้นแล้ว ทำไมเราจึงไม่ให้สิทธิหนึ่งสิทธิหนึ่ง และสิทธินี้ไม่
ให้แก่ข้าพเจ้าคนเดียว ข้าพเจ้าเรื่องเหล่านี้เห็นที่คิดว่า กระทรวงหนึ่งกระทรวงหนึ่ง
ร้องและข้าพเจ้าได้เป็นผู้แทนมาเพื่อทำการสิทธิที่เราเรียกร้อง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
ก็คงต้องให้การ เรียกร้องนั้น ที่จะให้การ เรียกร้องนั้นหลักและเส้นไว้ในเมื่อโอกาส
มีอยู่อย่างนี้แล้วเห็นว่าการสมควรหรือ โอกาสที่เราจะแก้ไขได้โดยขณะนี้แล้วท่านทั้งหลายที่มี
มีสิทธิที่จะแก้ไขโดยการลงคะแนนเสียงข้างเกินกว่านั้น แล้วท่านจะสมัครโอกาสอัน
สวยงามมีไม่แล้วหรือ ถ้าท่านสมัครโอกาสนี้ไปก็ช่วยไม่ได้ เห็นและยึดถือกันใจ แต่
ข้าพเจ้าเห็นมันใคร่ขอเสนอ เห็นว่าข้าพเจ้าไม่เห็นความกับการมาบริการ ข้าพเจ้าจะต้องเห็น
ความกับผู้สมัคร และถ้าหากว่าจะเห็นว่าการสมควรที่รัฐบาลจะแสดงความกรุณา แสดง
ความเห็นความจริงของข้าพเจ้าว่า รัฐบาลจะยอมแก้ไขในเวลาอันสั้น ถ้าหากว่ามี
เห็นกฎหมายขึ้นมาแล้ว ท่านจะยอมหรือไม่ยอมแก้ไขแล้ว จะเห็นพระคุณสิ่ง รศพราน
เท่านั้น

11.55 น.

นายทวี บุณยเกตุ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : ความ
จริงว่าพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขใหม่ เรื่องของสภา ไม่ใช่เรื่องของรัฐบาล
แม้แต่การที่อื่นมานี้ก็เป็นสมาชิกพวกหนึ่งขึ้นไว้ รัฐบาลเอิกโกลาส์ได้สภาธิการณาโคบูค
โกลาส์และเมื่อจนครรัฐรวมบุญมีรัฐบาลทั้งหมดสภาพเป็นรัฐบาล รัฐบาลก็คงลาออกไป
เพราะฉะนั้นก็สุดแท้แต่สภา

นายเสียม นิตวาระ (ทวี) : เท่าที่เดี๋ยงกับมาผู้แทนชาติก็บอก
ว่าต้องการอย่างนี้ ผ่านกรมการบริการกับบอกว่าการสร้างบริการมาบริการ เสนอมาอย่าง
นี้ ที่นี้ผู้แทนชาติก็มีสิทธิลงคะแนน จะเอาที่แน่ชัดก็มาหรืออย่างไร หรือจะเอาตาม
ร่างเดิมของรัฐบาล เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเดี๋ยงกันคิด 10 วันก็ไมจบ จึงขอ
เสนอให้เดี๋ยง

๑๖๖

เสนอได้ลงมติ จะเอาช่างหนึ่งช่างใดก็ตามใจใครทั้งสองช่าง.

มีสมาชิกรับรอง

นายทอง ลักษณ์วงศ์ (พระนคร) : ถ้าเสนอให้ช่างหนึ่งช่างหนึ่งจะไม่ได้เรื่อง
ถ้าช่างเจ้าช่างจะขอเสนอแต่คิดเงินแต่คิดว่า ขอให้ส่งเรื่องมาให้กรรมการแก้ไขดีกว่า
ถ้าไม่ช่างนั้นก็กลับไม่วางเดิม.

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภา ฯ : จะเสนอตัดใครช่างไรนั้น ถ้าเจ้าช่างมรภักษา
หน้าที่ ที่เห็นว่าเพื่อนนี้จะเลิกการผูกพันหรือจะผูกพันต่อไป อันหาไม่เท่านี้ สมาชิกผู้หนึ่งได้
เสนอให้เลิกผูก ที่นี้ใคร จะผูกอีกก็เลิกไปก็ได้เสนอเลิก.

นายสุวิทย์ พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : สถานที่เสนอถามนั้นกับมรภักษา
นั้นก็สามารถกระทำได้ คือเป็นการเสนอตัดอีกชั้น.

ทำการแทนประธานสภา : คุณสุวิทย์ ฯ คุณยังพูดอะไรไม่ได้ เขาเสนอ
ให้เลิกแล้วพูดไม่ได้.

นายสุวิทย์ พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ถ้าเจ้าจะขอเลิก

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เลิกก็ต้องมีผู้รับรอง

นายสุวิทย์ พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ข้อหาที่กล่าวถึงข้างมาก เพื่อจะให้มันหา
นี้เราผู้รับรอง เพราะฉะนั้นเจ้าช่างขอเลิกก็ขอร้องต่อไป.

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มีผู้เสนอให้เลิกก็ขอร้องแล้ว และมีผู้เสนอ
ให้เลิกก็ขอร้องต่อไป เจ้าช่างจะขอร้องเรียกเสียง ผู้ใดเห็นควรเลิกก็ขอร้องต่อไป รด
ได้ไปรษณีย์ขึ้น

1234

ผู้โทรเข้าศูนย์ฯ

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ผู้โทรเห็นควร นิคอลีปราม หรือ ไชโรภกมีสิทธิ์

สมาชิกชกมีชื่อ 24 นาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ เห็นเห็นว่า นิคอลีปรามคนดี

21-59 น.

นางสุวิมล พันธุเศรษฐ (เจียงใหม่) : ที่เข้าเจ้าได้ใช้เงินนั้น ได้ยื่นเรื่องถึง

รัฐมนตรี ก็ขอมาขอความว่า เมื่อสมาชิกได้เสนอชื่อก็คือได้เลือกนิกอลีปรามแล้ว แต่ตอนนี้สมาชิกเสนอ

ชื่อนิกอลีปรามแล้ว 23 คน ก็ขอให้ส่งมติมาให้ให้กรรมการ แต่เมื่ออ่านไปเลือก

ชื่อนิกอลีปรามแล้ว เจ้าก็ถูกปิดกั้นจน เพื่อแก้ปัญหานี้บ้างบ้างหรือบ้างบ้างมีแผนกรรมาชิกการที่

ได้ถูกมาแล้ว มติชกมีมติให้ส่งใหม่ ราชเจ้าขอเรียนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ทราบว่า ที่กรรมาธิการบางท่านได้ถูกกีดกันไว้แต่จนแจ้งในเรื่องข้อและมติของราชเจ้า

ข้อและมติของราชเจ้ามันไม่ได้ เรื่องชกบางท่านเรียน สมมติว่าเรื่องชก เดิม

แรงงานราชเจ้าขอเวลาการ เกณฑ์แรงงานตามปกติ แต่ทว่าอะไรก็ได้ก็จะต้องเดินไปเพื่อ

สาธารณประโยชน์ของคนเท่านั้น ที่เห็นเรื่องนี้ขอความว่าจะเกณฑ์คนมาทำกับราช

ได้เจ้าหน้าที่หรือเกณฑ์มาทำแล้วได้แล้วเข้านั้นไม่ได้ ไม่คงทำ ถ้าแล้วแล้ว นิคอลี

นั้นในเรื่องใหม่ขึ้นทรัพย์สิน ราชเจ้าไม่ได้ เราไม่ได้ถึงกฎมาชกสภา กฎหมายสภาควรคนทำ

และบริบทที่กฎหมายสภาควรสงคราม ฉ่างกฎหมายกำหนดหน้าที่คนใหม่ในเวลาขึ้น การ

กระทำเช่นนั้นความรับผิดชอบ ไม่ใช่เรื่องใดใครในหลังสมัยบรมโบราณก็มี และความรับผิดชอบ

นั้นเป็นการทำลาขาดของเราที่จะสืบตระกูล ราชเจ้ามีมติของกฎมาชกสภา เวลว่า

ที่ทำเรื่องนี้ไม่เห็นธรรม

ที่นี้ในคำที่เกี่ยวกับการตรวจร่างหนังสือขึ้นนั้น ราชเจ้ามีความเห็นว่ายัง

ค้างไปจากสมาชิกประเภทที่ 2 คือกลุ่มของเผ่า ๗ คือกฎหมายเขตเช่นมาครา ๘ ที่ว่า

การ เข้มเขี้ยวจะมีไม่ได้คือใช่ ทำไม่ราชเจ้าจึงเสนอมาเช่นนั้น เพราะเหตุว่าในเวลา

ที่ประเทศชาติอยู่ภาวะคับขัน หนังสือพิมพ์ที่ก็คนไทย มีความรักชาติเท่ากับคนไทยเหมือนกัน

ทั้งหมด แล้วเหตุไหนเล่ามันถึงมีพระนามเป็นศักราชมีคำภาษาพระเพระว่าอีกคือลคร เช่น
 ว่าได้เขียนที่เสนาสนะ เมื่อเริ่มนี้แล้วเราจะเขียนให้รู้ทั่วไว้ในหัวถาวร เวลานั้น
 โจร ๆ ทุกคนก็มีจิตโลภภวาคี ที่นั้นอดจากนั้นแล้วเราเจ้าได้แปรคตติแล้ขอความใน
 ทศกร 14 ไว้เป็นลำดับ เป็นมาก ๆ รวม อมากร ผลิตอย่างเห็นว่าเทศสถาน
 เป็นที่เคารพสักการะแรง เกอชน โจรจะเจ้าไว้ในเทศสถานนี้โระ ไม่ระบคด้วยกฎหมาย
 ไม่ได้ คำไม่จริงเขียนอย่างนี้ เพราะเหตุว่าเวลานี้เราเรียนกฎหมายไว้ว่า เราจะไป
 ถิ่นบ้านเรือนใคร ไม่ได้ ต้องมีหมายไปค้น โจรลจากชั้นบ้านใครจะเอาเด็กเอาได้ใครก็
 เอา แต่ที่สุดจะเขียนอย่างไร จะตั้งร้องเจ้าหน้าใดใหม่ ที่นี้ว่าหากว่าเราเขียนไว้
 ประทับเสรีภาพพระพรหมเช่นนี้แล้ว เราละมจะมีหนังสือ หมายความว่าหนังสือ
 สี่มั้งคัมภีร์การกระทำใด ๆ ที่ละเมิดกอบกอบกิจที่รัฐธรรมมูญ จะเขียนไว้ที่ไหนหรือใดก็
 ว่าจะต้องถูกฟ้องร้องพิพิตัง รวมความว่าผู้ที่ใครมีความเสียหายนั้นจะตั้งร้อง控告ศาลหรือ
 จะร้องก็ตามแต่ภายใน 3 วัน หรือ 7 วัน เพื่อเรียนร้องเอาสิทธิที่ผู้ละเมิดนั้นคืนมา ผู้ที่
 ได้รับตัวร้องเพื่อละเมิดให้คืนสิทธิที่ได้ถูกด่วงละเมิดไปนั้นก็จำเป็นการ ที่รัฐบาลก็ ำ
 ราชการก็ หรือบุคคลใดก็ที่ล่วงละเมิดละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของเขา มีเจ้าเจ้าคั่งถา ร
 เช่นนั้นจริงอยู่ที่ห้ามร้างบอกว่าจะไม่ดวจะเขียน เพราะเหตุว่านี่อย่างนี้กฎหมาย ไม่ได้
 และก็มีผู้แทนภาคอิสานผู้หนึ่งบอกว่าการ ฆูร เราใจ มีตัวพเจ้าผู้ถือศาลใจ ราชการ จะเรียน
 ผู้แทนไปอย่างไร นี้ก็เขียนที่ส่งส่งแต่เราไว้ เพราะฉะนั้นผู้ถือศาลใจว่าเราในสถานะจะ
 นำเอาสิทธิเสรีภาพอันเป็นประโยชน์สิ่งใหม่มาให้แก่เขา แล้วก็มีผู้หนึ่งบอกว่าจะนำ
 เรามาให้คนใจเฉย เขาให้แก้คนศาลคดีให้ เมื่อเขียนเช่นนี้จะเป็นการยอมหรือไม่
 แล้วจะในกฎหมายอะไรบังคับแก่คนใจ กฎหมายทุก ๆ ละมั้งจะต้องใช้บังคับแก่ประชาชน
 พลเมือง ไม่ยกเว้นว่าอันคนใจหรือคนศาล การที่เราเรียนกฎหมายไว้เช่นนี้ในให้ท่าน
 ตั้งหลายใครจะลึกรว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพของหนังสืออันนี้ในพระ เติมนักวไร
 เมือง เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าเราบอกกันแล้วว่าความ รัฐธรรมมูญเดิมนี้ เสรีภาพ

ของหนังสือพิมพ์ก็ได้มี ชื่อความความว่าเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ นั้น ได้ถูก
 จำกัดจำกัดโดยกฎหมายการพิมพ์บ้าง โดยกฎหมายอาชญากรรมบ้าง ๒๐๔ บ้าง มีถึงแม้ว่า
 รัฐบาลจะเอ็งใจหมาย รัฐบาลหรือกษัตริย์บ้าง เช่นรัฐบาลอังกฤษ ๆ ครั้งแรก ๆ ตอนที่ครั้งที่
 สอง ตอนที่สามในเวลานั้นได้ระบอบระบอบ และก่อนนั้นสภาได้
 ลงข่าวให้บรรณาธิการ เมื่อเกิดรบกัน นั้นเป็นเวลาที่ให้เกิดความนั้นขึ้นและผู้ที่
 เกิดความแค้นกันในเวลานั้น ก็ไม่เห็นว่าใครทำอะไร แต่พอใน ๑๗๗๗ เวลาที่มีข้อได้
 พ้นระบอบ กษัตริย์การระบอบของสภาขาดไป เมื่อเวลาในสมัยรัฐบาลได้นั้นจึงไม่
 เห็นว่าความนี้ ไม่เห็นมีอะไร ถ้าบอกไม่ได้เรานัก แล้วเราไม่ได้มีแต่เป็นเราแล้ว
 ถึงกฎหมายอาชญากรรมนี้ นี้ใช้ไม่ได้ หมายห้ามระบอบอยู่ในที่นี้ ท่านอาจได้เป็นเรา
 อย่างนั้นอย่างนี้ ระบอบนั้นไม่ได้มีอะไร เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่เห็นในสมัย
 อิงว่าร้องให้ระบอบนั้นในใจที่จะสิ่ง ได้รับความระบอบจากเสรีภาพนี้เป็นอย่างยิ่ง ท่าน
 ผู้เขียนระบอบนี้บอกกล่าวไว้ ที่ข้างเอาหลักเหตุผลว่า การปล่อยเสรีภาพเป็นการนั้นไม่เป็นการ
 ธรรมดา มีรัฐบาลหรือให้ท่านระบอบถึงมองเดสทิสและเดสทิสก็บอกกล่าวไว้ ถ้าอำนาจ
 นั้นได้มีการหมดขาดไปในอำนาจบริหารอำนาจตุลาการ เวลานั้นไม่ก็ถึงเสรีภาพ
 อเล็กซานเดอร์บอกกล่าวไว้ว่าถ้าปล่อยให้อำนาจทั้งสามมาพิ้วกันโดยไม่มีที่สกัดกั้นแล้ว
 ก็ไม่ต้องคำนึงถึงเสรีภาพของประชาชน นอกจากนั้นพอจึงกันบอกกล่าวไว้ว่า ๑๗๗๗
 การให้เสรีภาพในทางการศาล ในทางการออกกฎหมาย ในทางการบริหาร เช่นการอนุญาต
 ในคณะเดียวหรือคณะเดียวแล้ว จะก่อให้เกิดสิทธิเดสทิสคิด คือการกบฏและทรราชย์อย่างนี้
 ทุกประเทศจึงได้ข้อกันเอาไว้ให้เดียว—ในเรื่องเสรีภาพของประชาชน ยกตัวอย่างเช่น
 เดสทิส อองไวท์ ของอังกฤษ และบิลลอนไรท์ของอังกฤษได้เขียนไว้อย่างแจ่มแจ้ง การ
 จัดตั้งองพหาร เวลาพระคัมภีร์ได้มีอนุชานจากสภาฝ่ายหนึ่ง—เป็นการผิดกฎหมาย ต้อง
 ได้วันที่ใหม่ ได้เขียนมาตั้งแต่ปีตั้งแต่ปี ๑๖๖๑ ของเรานี้ทุกประเทศระบอบนั้น เวลานั้น
 ยามนั้น ๑๗๗๗ ของเรานี้ระบอบนี้ระบอบนี้ ระบอบนี้หัวเราะ ระบอบนี้ไม่เลือก

1237

พระเถระผู้มีคุณสมา ไม่เห็นมีอะไร เสนอที่จะบวชก็ได้ ข้าพเจ้าก็เลยจะร้องแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นถ้าบวชกันไว้อย่างนี้คือไม่ในวันหน้าบวชระบอบจากอีก ... สักในผู้ผู้พบเพียงใหม่ก็กล่าว
 ว่า ถ้าจะเอาเสรีภาพให้เรานั้นแล้ว ข้าพเจ้าขอรับ ของและคุณขียนก็จะมีรับสงฆ์อันมี
 แลกลอนอื่นก็ฝากจะให้ทำการลงมือแล้ว ข้าพเจ้าก็ขอให้ท่านพระประธาน ได้วางพระ เฑียร/๓/ให้
 ถูก คือพระเถระมีว่า 1. จะเอาความท่านพระเถระเถระเสรีภาพที่จะจำแนกเล็กน้อยกับ
 ค้างประเทศหรือไม 2. จะเอาความท่านพระเถระเสรีภาพหรือไม.

ทำการแทนพระประธานสภา ฯ : โสภณคุณจนเสียบคน ของผมเตรียมไว้เสร็จ
 เรียบร้อยแล้ว เอาไว้ 14.๑๖ นาฬิกาของพระประธานใหม่.

พักประชุมเวลา 12.1๐ นาฬิกา

1238

เริ่มประชุมต่อเวลา 14.18 นาที

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : พิจารณาว่ารัฐธรรมนูญมาตรา 14 คือไป

ต่อไปมีกรรมวิธีการอะไรหรือไม่

กรรมวิธีการไม่มีอะไรจะขึ้นจริง

พล.ต.ท. สดอ ศรีศรภกร (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ในมาตรา 14 นี้เรา
 ได้พูดได้เถียงกันเป็นเวลาค่อนข้างนาน เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังการอภิปรายของฝ่ายอนุปรตักติ
 ใน 4 ประการนั้นและในคำตอบของฝ่ายกรรมวิธีการ เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังแล้วก็รู้สึกว่
 ทั้งผู้ปรตักติและฝ่ายกรรมวิธีการก็เห็นพ้องกันว่า ในเสรีภาพของหนังสือพิมพ์และของ
 ทรัพย์สินหรือในสวนที่จะปรับปรุงต่าง ๆ ของผู้แทนเสียงใหม่ นั้น ทางฝ่ายสมาชิก ฯ ผู้
 คำนหรือฝ่ายกรรมวิธีการต่างไปไม่ได้ได้เถียงกันในแง่เหล่านี้เลย ข้าพเจ้าคิดว่าท่านประธาน
 น่าจะได้ขนาดประ เห็นให้ตามเข้าแล้วบางทีเราจะได้ประชุมในเรื่องนี้เร็วขึ้น ความเห็น
 ของข้าพเจ้านี้ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเขียนรัฐธรรมนูญในมาตรา 14 ซึ่งกรรมวิธีการเสนอ
 มาที่นี่เป็นหลักการกว้าง ๆ หรือว่าเราควรเขียนรัฐธรรมนูญในมาตรา นี้ได้ละเอียดดังที่
 ท่านผู้แทนเสียงใหม่และผู้แทนหลาย ๆ ท่านเสนอมา สำหรับความเห็นของข้าพเจ้าแล้ว
 ข้าพเจ้าเห็นว่าเราควรพิจารณาในแง่ที่ว่า เราจะเขียนกว้าง ๆ เสนอให้ประโยชน์
 หรือเราจะเสนอหลักการกว้าง ๆ หรือว่าเราจะเขียนละเอียดขอบเขตกว้างในมาตรา 14 นี้
 อย่างท่านมหาเถกม มุขศรี ว่านี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นสายกลางดีกว่า คือไม่สั้นเกินไป
 และไม่ยาวเกินไป ในมาตรา 14 นั้นเขียนไว้เป็นแบบที่ คือรัฐธรรมนูญที่เรา ก็กร วบตี
 แล้วว่าเป็นแบบแล้วไปเขียนแจกดูเอาทีหลัง การพิมพ์เราก็มีพระ รานนี้หลักการพิมพ์
 คณะพรรคการเมืองต่อไปก็ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับคณะพรรคการเมือง นี้เราเขียนไว้ เป็น
 กลาง ๆ เพราะฉะนั้นเมื่อหาต่อไปเราควรเขียนกว้าง ๆ เราจะเขียนไว้ความแบบนี้หรือ
 ความที่ผู้ปรตักติเสนอ

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าต่อไปเราจะได้พิจารณาวิธีเขียนรัฐธรรมนูญ

มาตรา 14 นี้จะเขียนแบบที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะเขียนตามวิธีที่สมาชิกร ๗ เสนอ
 เพราะว่าการขึ้นการที่เราจะให้เสรีภาพหรือไม่เช่นเชอร์คังสิ่งอื่นที่อื่น ดูเหมือนว่าจะไม่มี
 ใจเถียงในแง่ที่มาก ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยที่เราไม่ควรจะเขียนเชอร์คังสิ่งอื่นที่อื่นในยาม
 ปกติ ควรจะเขียนเชอร์คังเพราะในเวลาประกาศสงครามหรือเวลาที่เกิดภัยอันตรายที่
 เสรีภาพต่าง ๆ เราควรจะต้องเก็บคืน แต่อยู่ในขอบเขตแห่งกฎหมาย ส่วนกฎหมายนั้น
 ควรจะเขียนอย่างไรเราแจกถูกกันที่หลัง ข้าพเจ้าเห็นเช่นนี้ เพราะฉะนั้นท่านประธาน
 อาจจะต้องประ เคนให้แคบเข้า การประชุมจะได้เร็วขึ้นซึ่งเราได้ประชุมกันในมาตราเป็นมา
 หลายชั่วโมงเกินไป.

14. ๒๐ น.

คุณจำลองสุทัศน์ (พระนคร) : ก่อนที่ข้าพเจ้าจะคัดค้านเรื่องนี้ คือว่าเรา
 ได้เข้ามาผูกพันในเรื่องรัฐธรรมนูญมาตรา 14 เรื่องสิทธิ เสรีภาพ ถึงเวลาเกือบ ๑ ชั่วโมง
 แล้วและในประ เคนเล็กย่อย เท่าที่เราได้ผูกพันมาประมวลเหตุการณ์เท่าที่ข้าพเจ้าได้เข้า
 มาถึงถึงในสภาฯ เห็นรวมถึงแต่กันมาจนกระทั่งบัดนี้ เราควรจะเอาประ เคนเล็กย่อยไป
 ในเรื่องเขียนเชอร์คัง ข้าพเจ้าขอเสียมี ขอให้เขาระเบียบกันที่โลกเขมรเชอร์ หมายความว่า
 ทำให้ชาวสะอากคิดว่า ว่ากันในเรื่องหลักการ เรื่องระเบียบให้เป็นระเบียบวินัยจริง ๆ
 ข้อบังคับที่ปล่อยให้เหลือส่วนเหลกไม่ทำคามนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองให้ท่านท่านเขียนจริง ๆ

.....
 ทำการแทนประธานสภาฯ : เรื่องที่ข้าพเจ้าชี้แจงให้ทราบถึงได้ระมัด
 ระวังเป็นอย่างดีตามที่ระทำได้ เพราะเราเกี่ยวข้องกับมาตรา 14 นี้ เนื่องจากเสรีภาพ
 ของคนทั้งประเทศ เราจำเป็นต้องปล่อยให้สมาชิกร ๗ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ของทุก ๆ จังหวัดเขาได้ว่ากล่าวกันตามสิทธิอารมณี เพราะว่าถ้ารัฐธรรมนูญจะออกด้วยมือ
 มันเป็นงานส่วน รวมของชาติ ไม่ใช่ของคณะใดคณะหนึ่ง ตามที่สมาชิกร ๗ทั้งสองได้ให้ความเห็น
 ข้าพเจ้าขอตอบคุณ จะไปปฏิบัติต่อไป.

คุณจำลองสุทัศน์ (พระนคร) : ที่ข้าพเจ้าจะได้ร่วมรื้อให้เข้าเมื่อได้

ได้ว่ากันในเรื่องนี้เสร็จแล้ว ขอให้ข้าพเจ้าขอให้ใส่ชอมบังคับข้อ ๖๑ และ ข้อ ๔๐ ไว้ด้วย ในเรื่องหลักการที่เราได้คิดขึ้นมาแล้วหลายวัน มีข้อหาอยู่ ๒ ประเด็นก็คือว่า ประเด็นที่ 1 กรรมการกิจการของกรมที่จะให้พิจารณาว่า พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญในเรื่องสิทธิเสรีภาพในมาตรา 14 นี้ว่าจะเอาความที่คณะกรรมการมีมติว่าหรือไม่อันหนึ่ง อีกอันหนึ่งคือว่าเราจะให้พิจารณาตามประเด็นที่ว่าพวกสมาชิก ๆ ที่ได้ประชุมปรึกษามาเพื่อสิทธิเสรีภาพนั้น ขอให้กรรมการร่วมมือไปพิจารณาจะยอมรับหรือไม่อีกประเด็นหนึ่ง ประเด็นทั้งสองนี้แหละ เพื่อรวบรัดและตัดเวลาให้สั้นเข้า ข้าพเจ้าอยากจะทำขอให้ลงมติก่อน แล้วเราจะได้อีกไปประชุม ๆ ทั้งข้อประเด็นทั้งสองนี้ขึ้นพิจารณาต่อไปในตอนหลัง ผู้ใดรับรองขอได้โปรดเขียนขึ้น.

ใบนี้ขอมาพิจารณารอง

14.25 น.

นายโชติ คุณสัมพันธ์ (พระนคร) : ในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความจริงเราได้รู้กันมานานแล้ว ทางหนึ่งก็อ้างเหตุผลกันอย่างมากมาย อีกทางหนึ่งก็เห็นว่าเขียนกันมาอย่างนี้ แต่ข้าพเจ้าขอพูดในทางปฏิบัติ ความจริงเสรีภาพที่เราได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒475 ในรัฐธรรมนูญที่เราได้เขียนขึ้นอีก ๒ - 3 ข้อ คือการคุ้มครองการตั้งพรรคการเมือง มีผลมาที่เราเขียนในปี ๒475 ประชาชนได้รับประโยชน์จริงหรือไม่ ถ้าประชาชนได้รับประโยชน์จริงแล้วก็เอาอย่างที่กรรมการเขียนมาได้ แต่ข้าพเจ้าสงสัยในวิधिปฏิบัติ คือตั้งแต่ปี ๒475 มาแล้วบอกว่ามีเสรีภาพต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่เดียวสำรวจจากตัว วิधिปฏิบัติ ตอนมากจับเข้าคุกเข้าตาราง ข้าพเจ้าเองโอนเข้า 11 ปี ปีนี้เป็นเรื่องประวัติศาสตร์และ เมื่อ ๒ - 3 วันนี้เองหนังสือพิมพ์ถูกจับอีก ปีนี้แปลว่าที่เขียนมาให้เป็นประโยชน์ไม่ได้เลย เพราะฉะนั้นขอรับรองให้กรรมการได้จัดทำร่างเขียนใหม่//วิधिเสรีภาพของ ให้เป็นประโยชน์จริง ๆ คือเสรีภาพของเขาต้องคุ้มครองได้จริง ๆ เมื่อใครทำผิดนี้จะต้องถูกทำโทษ บ้างเขียนไว้เข็นนี่แล้วไม่ได้

1241

ประโยชน์ที่เขียนไปเป็นแค่เพียงตัวหนังสือ ของท่านได้โปรดพิจารณาเอาความพิสดาร
ดูเถิด แต่เป็นเรื่องที่จริงและจะจริงต่อไปด้วย ถ้าเราเขียนกันไว้อย่างนี้.

14.27 น.

นายสันต์ อินทวงศ์ (นครพนม) : ข้อสำคัญที่สุดก็คือว่าทั้งสองฝ่ายก็มีควม
เห็นตรงกันในกาไรที่เราจะให้ (สับเลิก) ในกาไร เช่น เซอร์ ประการที่ 1 และประการที่ 3
ในเรื่องจับกุมคุมขัง ประการที่ 3 เกณฑ์แรง ประการที่ 4 ก็คือความที่ผู้แทนเขียนใหม่
ได้เสนอแปรทิศทาง ที่นี้คิดว่าเรามาคิดกันอย่างหนึ่งก็คือว่า เราจะเขียนกันไว้ในรัฐ
ธรรมนูญหรือไปเขียนไว้ในกฎหมาย เราได้ฟังทั้งหลักทฤษฎีและทางปฏิบัติและ โยธนะ เพราะ
ผู้แทนเขียนใหม่ที่ท่านได้ให้ทฤษฎีต่าง ๆ มา ท่านก็ได้ออกแล้วว่าในอังกฤษเขาเป็นกฎหมาย
ต่างฝ่ายของเขาเพื่อป้องกันสิทธิเสรีภาพส่วนหนึ่งค่างหากจากรัฐธรรมนูญ เขาจะ
เราไปเขียนไว้ในกฎหมายอื่น แต่ข้อคัดค้านที่ว่าท่านสมาชิก ๆ ถูกจับไปนั้น มันเป็น
เรื่องปฏิบัติ แม้ว่าเราจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่นก็ตาม ถ้าปฏิบัติไม่ได้
หรือละเมิดก็คักต้องโทษปฏิบัติ ไม่ใช่โทษกฎหมาย เขาจะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นควรลงมือ
ได้แล้ว.

14.28 น.

นายคล้าย อะอองมณี (สงขลา) : ข้าพเจ้ายังไม่เห็นควรลงมือ นอก
จากนั้นข้าพเจ้าจะขออภิปรายกับท่านผู้แทนผู้ชานมาเมื่อกี้ด้วย เรื่องที่ว่าควรเขียน
ในกฎหมายอื่น ข้าพเจ้าเห็นว่ากาไรเขียนในกฎหมายอื่นมันแปลกซี้เข็ด คือมันยึดหยุ่นได้
ง่าย เขาจะนั่นเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญสิก็ว่า คืออย่างนั้นแล้วไปถึงศาลแล้วก็
แก้คดีกันได้ง่ายหนอย เขาจะกาไรแก้รัฐธรรมนูญนั้นแก้ได้ยากกว่ากฎหมายธรรมดา
ที่นี้เรื่องอื่นเราเขียนไว้ได้ เช่น การเรียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม เขียนไว้
ได้ ที่นี้เรื่องหนึ่งคือพิมพ์ผิดเดียวทำไม่เขียนไว้ให้ คล้าย ๆ กับจะร้องทำอะไรอยู่
อย่างนั้น ที่เขาขออย่างอื่นให้ได้ เรื่องเท่านี้ก็ควรจะให้ได้ เรื่องมันก็จะสิ้นเข้า.

1242

14.๒๑ น.

นายกิจจา วัฒนสินธุ์ (ฉะเชิงเทรา) : เท่าที่ข้าพเจ้าได้สนทนากับทั้ง
 การอภิปรายเสรีภาพตามมาตรา 14 นั้นมาเป็นเวลา ๒ วันก็พอจะสรุปประเด็นได้เป็น
 ๓ ประเด็น คือ ประเด็นแรกเราจะเอาตามกรรมาธิการเสนอมาโดยเสนอหลักกว้าง ๆ
 ประเด็นเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ เราจะเอาคนที่สมารถ ๓
 ซึ่งแปรพักตร์ คือ กองการจะแสดง เสรีภาพของบุคคลเป็นลายละเอียดเป็นข้อ ๆ ไป อย่าง
 เช่น รัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสเพิ่มประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งมีสมาชิก ๓ ซึ่งว่าตามร่างที่
 กรรมาธิการเสนอมาที่ดี ความสมาชิก ๓ ซึ่งแปรพักตร์ที่คนนั้น น่าจะจัดส่งให้กรรมาธิการ
 ไปฟังผู้ทรงอำนาจมาใหม่ เพราะเหตุว่าร่างของกรรมาธิการนั้นยังไม่ดีนักพอ เพราะ
 ฉะนั้นประเด็นทั้ง ๓ ประเด็นนี้ ถ้าเรามาเขียนกันในขอบเขตนี้ก็จะทำให้รับเวลาเข้า
 สำหรับข้าพเจ้าไม่มีความเห็นว่าเป็นการที่จะแปรพักตร์ความที่ตามสมาชิก ๓ ได้เสนอมานั้น
 ข้าพเจ้ายังไม่เห็นด้วย เพราะเหตุว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นหลักกฎหมายที่กำหนดวาง
 โครงร่างของรัฐ เราควรจะวางหลักกว้าง ๆ และหลักใหญ่ ๆ เท่านั้น และไปไม่ว่า
 จะวางรายละเอียดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ เราควรจะวางไว้ในกฎหมายอื่น เช่น พระ
 ราชบัญญัติการพิมพ์จะขมวดไว้อย่างไรก็ได้ ถ้าหากว่าเราจะเขียนรายละเอียดไว้ใน
 กฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วจะเป็นข้อสันนิษฐานว่า การที่เขียนเช่นนั้นเป็นหลักการที่
 ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้น.

ในข้อที่ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า เสรีภาพของบุคคลนั้นมิใช่อุบัติในหนังสือหรือ
 สมุดที่เขียนไว้แน่นอนอย่างใด ๆ หรือรู้ ๆ ล้วนอยู่ที่การ เคารพและมีจิตใจที่จะเป็น เสรีภาพ
 หรือไม่ มีสหภาพเห็นสำคัญอยู่ที่นั่น การที่จะเขียนไว้อย่างไรก็สันนิษฐานว่าผู้เคารพหรือ
 ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายนั้นไม่เคารพใน เสรีภาพของบุคคลจะมีประโยชน์อะไรในการที่จะ
 เขียนไว้สัก ๑๐๐ หน้ากระดาษบรรยายไว้อย่างเต็มภาคภูมิก็ตาม สักก็ด้วยอย่างง่าย ๆ

ภายหลังที่เกิดการปฏิวัติฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบรรยายถึงสิทธิมนุษยชนเท่านั้นเป็น

เป็นการประกาศสิทธิมนุษยชน แต่ในที่สุดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่านพ้นเวลาที่ตั้งวงมาไม่นาน
ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชก็เข้ามาแทนที่ นี่เป็นตัวอย่างง่าย ๆ ที่นำมาพูดถึงประเทศ
เราในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ ท่านสมาชิกฯ คงจำได้เหตุการณ์ได้ว่า รัฐธรรมนูญเรา
ยังคงมีรูปร่าง มีลักษณะกัน เสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 14 อยู่ ไม่มีอะไรที่จะลบ
เขียนไป แต่ในครั้งนั้นเราได้รับกระทบกระเทือนเสรีภาพ คือในสภาฯ นี่เป็นตัวอย่าง
อีกอันหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้าพูดถึงเสรีภาพตามมาตรา 14 ก็จะเป็นการกว้าง ๆ ข้าพเจ้า
นึกตัวอย่าง เสรีภาพในทางถือศาสนาตามมาตรา 13 มาตรา 13 นั้นในครั้งหนึ่งเมื่อระยะ
ไม่กี่ปีมานี้ก็ได้รับการกระทบกระเทือนในทางถือศาสนาอย่างรุนแรงที่สุดไม่มีครั้งใดเท่า

เสรีภาพในทางถือศาสนาเราไม่มีหรือเรามีปรกฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ แต่เหตุอันเสรีภาพ
การถือศาสนาจึงถูกกระทบกระเทือน นี่เป็นเสรีภาพที่อยู่ในตัวหนังสือ อยู่ในสมุดเท่านั้น
เพราะฉะนั้นการที่เรา จดบรรยาย เสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญให้วิจิตรพิสดารอย่างไรก็ตาม
ก็ย่อมมีโอกาสที่จะถูกกระทบกระเทือน นี่เป็นเรื่อง ถ้าหากว่าจิตใจไม่ปฏิบัติไม่เคารพ
แล้วก็หาประโยชน์อะไรมิได้ ข้าพเจ้ารักที่จะให้เป็นไปตามที่ร่างของคณะกรรมการ
โดยวางหลักกว้าง ๆ ไว้เป็นหลักประกัน แต่ว่าหลักที่กรรมการร่างมานั้นข้าพเจ้า
ชอบแล้วเห็นว่าควรที่จะให้เป็นไปตามร่างนั้น และเท่าที่ได้ได้เขียนขึ้นมาเป็นเวลาถึง
๒ วันแล้ว ข้าพเจ้าเห็นถ้าควรจะลงมติกันได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

ทำการแทนประชาชนสภาฯ : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว

นายสุ่ม ศันติพิลาณ (อุบลราชธานี) : ข้าพเจ้าขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

ทำการแทนประชาชนสภาฯ : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว และมีผู้ขอเสนอให้

เปิดอภิปรายต่อไป ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะเปิดอภิปรายต่อไป ขอให้ไปร่ายมือขึ้น
สมาชิกยกมือ ๒๒ นาย

ทำการแทนประชาชนสภาฯ : ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะลงมติได้แล้ว ขอให้

ไปร่ายมือขึ้น

1244

สมาชิกมือ 56 นาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : คุณไปนี้จะได้ลงมติ ท่านผู้ใดเห็นสมควรจะเอาความแบบผู้แปรพักตร์โดยส่งร่างไปให้กรรมการพิจารณาใหม่ตามความประสงค์ของผู้แปรพักตร์ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกมือ 43 ท่านนาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรจะเอาความร่างของกรรมการที่แก้ไขเสนอสภา ฯ นี้มา ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกมือ 64 ท่านนาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เห็นอันว่าเอาความร่างของกรรมการออกไปพิจารณาคราว 14 ทวิ ที่กรรมการได้ร่างขึ้นมาใหม่.

14.37 น.

นายสุวิช พันธเศรษฐ (เสียงใหม่) : ข้าพเจ้าเพิ่งได้ฟังคำอธิบายของท่านสมาชิก ฯ ผู้หนึ่งเมื่อสักครู่นี้ คือข้าพเจ้าได้มาพิจารณาในรูปของการที่จะให้มีการคุ้มครองเสรีภาพของประชาชน ท่านสมาชิก ฯ ผู้หนึ่งได้แสดงให้เห็นว่าเราจะเขียนไว้อย่างไรก็คุ้มครองไม่ได้ เพราะฉะนั้นขอให้ระมัดระวังว่า.....

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เรื่องนี้ได้ยกไปแล้ว ขอให้พูดว่าจะเอาคราว 14 ทวินี้หรือไม้อะ

นายสุวิช พันธเศรษฐ (เสียงใหม่) : ถูกแล้ว ข้าพเจ้าจะพูดว่าไม่เอาแต่ก่อนที่จะพูดก็ขอให้เหตุผลเสียก่อน คือทำไมเป็นเช่นนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบว่าเราพยายามทุกวิถีทางก็เพื่อยังยงสิทธิของประชาชน ยกตัวอย่างเช่นประเทศเยอรมันได้ถูกผูกมัดโดยสนธิสัญญาแวร์ซาย แต่สนธิสัญญาแวร์ซายนั้นได้ถูกยกเลิกไปใหม่ แต่เมื่อถึงแล้วเดี๋ยวนี้ เป็นผลอย่างไร เพราะฉะนั้นหลักที่ปีระกัมแล้วเป็นผลคืออย่างนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อท่านกรรมการที่ดี ท่านสมาชิก ฯ ส่วนมากก็เห็นว่าไม่สมควรก็ดี ทำไมจึงมาพูดว่า.....

1945

เขียนไว้ "บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมาย
 บัญญัติ" ทำไมมาเขียนอย่างนี้เวลานี้เราก็มีกรรมการร้องทุกข์อยู่แล้ว เขียนไว้ทำไม
 เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าสิ่งที่ไม่เป็นเรื่องราว ไม่เป็นเอกสารที่นำไปได้ นี้ข้าพเจ้า
 รู้สึกห่วงขอเรียนว่า ข้าพเจ้าอายุสภา ฯ ปีมา ๘ ปี ~~แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น~~ ~~ก็คิดว่า~~ ~~แล้ว~~
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจอย่างนี้ แม้จะแน่ชัดคิดว่าได้เพียงเสียง เสรีภาพของ
 ประชาชนพลเมืองอย่างสุดกำลังแล้ว แต่ทว่าเป็นกรรม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอ
 ลึกค้ำและกรรมการบริหารและขอให้กรรมการแจ้งให้ข้าพเจ้าและที่ประชุมนี้ทราบกว้าง
 "บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ" มา
 เพื่อประโยชน์อะไร ข้าพเจ้าร้องทุกข์ได้ไปร้องทุกข์ต่อนายกรัฐมนตรี เป็นส่วนตัว ท่าน
 ไม่เคยไม่รับหรือ ร้องทุกข์เป็นลายลักษณ์อักษรหรือร้องทุกข์เป็นกระดู๋ตามในสภา ฯ นี้ก็ได้
 เปิดอภิปรายในสภา ฯ นี้ก็ได้ ถ้ามีทุกข์ให้ใคร เมื่อมีทางแล้วท่านก็มาเขียนไว้ เป็น
 ท่านมองว่าอย่าให้เรากลัวว่าท่านได้ช่วยอะไรเราแล้ว แต่ท่านช่วยอะไร ขอให้สภา ฯ นี้
 ไล่ว่า ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ได้นำไป
 แล้ว ท่านก็ไม่เขียนกฎหมายคือ จะร้องทุกข์โดยวิธีเดินขบวนก็ไม่ได้ ร้องทุกข์โดยวิธี
 เอาเอกสาร พระชนมบุคลลมาแสดงก็ไม่ได้นี้ ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ
 แล้วแล้วสภา ฯ นี้จะมีทางอย่างไร ที่ข้าพเจ้าว่าไม่มีทางนั้นเพราะเหตุผลว่า ความปกติ
 เวลาที่เราทำสิ่งที่จะเห็นดีทั้งนี้ในเรื่องละครครคแล้ว รัฐบาลเสนอกฎหมายออกมามากมาย
 ก็มาบอกว่างานบริหารทำไปไม่รอด สภา ฯ ก็เห็นอกเห็นใจทุกข์ที่เป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้า
 จึงขอเสนอท่านว่า ถ้าหากว่าท่านจะเขียนอย่างนี้ส่งไปเอาไปบัญญัติไว้ในมาตรา 14 ที่
 เดียว จะมาทวิทำใหม่ให้เป็นเรื่องน่าเกลียด ไม่ดี ไม่สวย ไม่งาม ก็ทำไมท่านไม่บอก
 ในมาตรา 14 รวมการพิมพ์ และการร้องทุกข์ด้วย ปีข้าพเจ้าขอให้ท่านอธิบายวิธีการของ
 ท่านถึงแก่คนตลอดมาในนี้ ข้าพเจ้าพยายามฟังมาตั้งแต่ต้น แม้ป่วยข้าพเจ้าก็ไม่ไป.....

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ : เรื่องแก้กันเห็นอย่างถูกต้อง เอาแก้มาทราที.

นายสุวิทย์ พันธเศรษฐ (เขียนใหม่) : เป็นมติสภา ขอทราบว่ามี
จึงเอาไปใส่ แล้วรัฐธรรมนูญใหม่ ๆ มี ทวี ศรี จิตวา มีเอก มีโท นี่ทำให้เห็นอย่างไร
คือที่เสนอหลักการมานั้นเขียนมาอย่างหนึ่ง คณะกรรมาธิการ เขียนเอาเองอย่างหนึ่ง
ซึ่งไม่เป็นไปตามรูปของวิधिकาร เมื่อเป็นเช่นนี้ขอให้คัดมาทรา 14 ทวีนี้ออกแล้วเอา
เข้าไปใส่ไว้ในมาตรา 14 เสียจะได้ใหม่ และถ้าทราว่าไม่ได้เข้าเข้าก็ขอให้คัดมาทรา
84 พรรคสุดท้ายที่เกี่ยวกับพระ เพราะการตั้งสร้างควมยุ่งเหยิงในนี้ให้ด้วย เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าขอคัดมาทรากรรมาธิการไปกลับมากำหนดใหม่ขอในวิधिकารที่จะทำขึ้น กรร
จะพยายามคัดมาให้ ข้าพเจ้าวิधिकารใจของรัฐธรรมนูญจริง ๆ นี้แต่ละประชาชนชาวไทย
ทั้งหลายเสรีชน/เจ้า/จะใคร่รู้และข้าพเจ้าขอเรียนในที่ประชุมนี้ทราว่า ข้าพเจ้า
ได้ทำหน้าที่ของข้าพเจ้าสิ้นสุดลงแล้ว.

14. 43 น.

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมาธิการ : ความจริงกรรมาธิการมิได้กลับไป
ไปกลับมากำหนดที่ตามกล่าวหาเช่นนั้นทราได้ ความจริงกรรมาธิการก็ได้ทำหน้าที่ความสมควร
ความที่ทราได้ก็แย้งในเรื่องหนึ่งซึ่งทราไม่สมประสงค์แล้วก็ขอเสียที่เบิกอย่างไรขอแต่
อะไรนักแล ข้าพเจ้าขอทรา เช่นนี้ว่าที่ทราขอให้เอาเรื่องร วร้องทุกข์เข้าไปไว้ใน
มาตรา 14 นั้น ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วเป็นคนละเรื่องจะไปปนกันไม่ได้ มาตรา 14
นั้นเป็นเรื่องเสรีภาพของบุคคล เสรีภาพของบุคคลจะมีอย่างใดก็ขึ้นอยู่กับ
ส่วนมาตรา 14 ทวีซึ่งจะไปเป็นมาตรา 15 ในตอนหลังนั้นก็มีสมาชิกประเภท 2 ซึ่งแปรพักติ
ม ๆ กรรมาธิการ ได้พิจารณาด้วยแปรพักติแล้ว ก็เห็นว่าควรจะมีมติกันไว้ อันนี้โดยมติวิ
การแก้กวางกับมาตรา 14 ดังที่ข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่าด้วยเสรีภาพของบุคคลว่าจะมี
เพียงใดหรือไม่ ถ้ามีแล้วก็ขึ้นอยู่กับมติของสภาทราว่า แต่มาตรา 14 เราเขียนขึ้น
ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่อง รวร้องทุกข์ภายในเงื่อนไขและวิधिकารที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนี้ เป็นเรื่องบังคับว่าเมื่อรัฐธรรมนูญได้ผ่านไปแล้วทางสภา ฯ นี้จะมีมติขึ้นก็จะต้อง
 กราบทูลมาขึ้นและมันหนึ่ง พระมหากษัตริย์ว่าด้วยเรื่องร่าวร้องทุกข์ซึ่งจะมีวิธีการให้บุคคล
 ได้ทราบทั่วกัน สมมติขึ้นที่จะยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์กับสมมติขึ้นของกฎหมายนั้นประการ
 ใด ตามที่ท่านชี้แจงว่าเดี๋ยวนี้บุคคลก็มีสิทธิจะยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์นั้น ถ้าว่าโดยทั่วไป
 ไปก็คล้ายกับไม่มีสิทธิที่จะยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์ เพราะว่าคุณคดีที่จะไปยื่นเรื่องร่าว
 ร้องทุกข์ไปร้องทุกข์ก็ ย่อมว่าไม่มีวิธีการที่จะปฏิบัติไว้ในกฎหมายนี้ผ่านบริหารจะไม่รับ
 พึงยกยอมจะทำได้ จึงขอยุ่เรามีคณะกรรมการรับเรื่องร่าวร้องทุกข์ซึ่งคณะกรรมการ
 ได้ตั้งขึ้น สังกัดกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนั้น เป็นวิธีการซึ่งผ่านบริหารปฏิบัติคือ
 ถิ่นมา แต่ที่เราเสนอขึ้นเป็นกฎหมายนี้โดยมีมติในมาตราที่สี่นั้น ก็เพื่อจะให้มีสิทธิให้
 กฎหมายว่ากล่าวไปจะต้องมีพระมหากษัตริย์ว่าด้วยเรื่องร่าวร้องทุกข์ เมื่อบุคคลใดมีข้อความ
 หรือข้อเค็ดคร่อนประการใดที่จะได้เสนอเรื่องร่าวร้องทุกข์ที่ย่อมจะปฏิบัติได้ความบท
 มติของกฎหมายซึ่งจะได้กระทำขึ้นในภายหลัง เมื่อรัฐธรรมนูญได้ผ่านไปแล้ว นี้เป็นการให้
 สิทธิแก่ราษฎรอย่างหนึ่ง แต่ที่ท่านเห็นว่าไม่มีการที่จะตั้งคัดออกหรือไม่ก็ตามแก่สภา ฯ นี้
 14.46 น.

นายจำเริญ ชนะโสภณ (ภาคจนบุรี) : เมื่อพูดถึงมาตรา 24 นี้แล้ว
 ในเรื่องสิทธิที่จะยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์นี้ ถ้าจะย้อนไปดูประวัติศาสตร์แล้ว ในประเทศ
 ไทยเราก็ได้โดยมีการยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์ขึ้นมาตั้งแต่หลายร้อยปีมาแล้ว แต่ถึงแม้ครั้ง
 ยังเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์ นี้ที่ข้าพเจ้าได้อ่านประวัติศาสตร์มาแล้วก็ถือว่าครั้งแรกที่ได้มี
 การเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้วนี้ ก็ได้มีการยื่นเรื่องร่าวร้องทุกข์ยังคณะรัฐมนตรี
 และคณะรัฐมนตรีก็ได้รับไปพิจารณาทุกเรื่องร่าวร้อง ถ้าท่านผู้ยื่นเรื่องร่าวร้องนั้นมีความ
 แต่จะ เป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ตาม เราก็ถือปฏิบัติกันมาเรื่อยและจะถือเป็นประเพณี
 ก็ได้ หรือในครั้งกระโน้นในเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจก็ยังถือเป็นการเป็นระเบียบ คือ
 ยังถือว่าเป็นความเพียงธรรมของท่านที่ท่านรู้สึก และก็ไม่เห็นมีกฎหมายอันใดที่ได้มีมติไว้

และคำที่ท่านกรรมาธิการได้กล่าวว่าจะต้องมีกฎหมายขึ้นบังคับไว้ถึงในเรื่องยื่นเรื่อง รว
 ร้องทุกข์นี้ โดยว่าจะต้องมีคดีไว้ในรัฐธรรมนูญก่อนแล้วที่จริงไปออกเป็นกฎหมาย
 ขึ้นสั่ง ก็มีความจำเป็นอย่างไรจึงเล่าในเรื่องนี้ ท่านใด ๆ ที่ไม่ขัดคดีไว้ในกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญนั้นเราจะออกกฎหมายว่าด้วยระเบียบการหรือวิธียื่นเรื่อง รวร้องทุกข์นั้นไม่ได้
 หรือที่จะต้องมีคดีไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทำไมไม่เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เอา
 มาใส่ไว้ ไม่ใช่สำคัญสำคัญอย่างชีวิตชีวะและเสรีภาพของประชาชนดังมาตรา 14 ที่ได้ผ่านมา
 แล้ว เรื่องสำคัญท่านไม่เอาไปไว้ในรัฐธรรมนูญให้ละเอียด เห็นเรื่องที่ย้ายไปจากกัน
 ได้ จะเปลี่ยนแปลงเมื่อใดก็เปลี่ยนแปลง เราทราบกันแล้วว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นของที่เกี่
 ยาก เราต้องการให้ใส่ในรัฐธรรมนูญก็เพื่อจะให้มีการแก้ไขส่วนกันและการปฏิบัติกัน
 อย่างจริงจัง ถ้าแม้ว่ารัฐบาลที่เข้ามาที่หลังจะนำมาแก้ไขโดยมากก็ไรรัฐธรรมนูญแล้ว
 ไปออกกฎหมายบางระเนียดเพื่อบังคับประชาชนแล้วประชาชนทั้งประเทศ 18 ล้านคนก็จะ
 มองเจกอนอันชั่วร้ายของรัฐบาลในขณะนั้น และบางที่รัฐบาลในขณะนั้นก็จะถูกดูไถน
 ลงด้วยอำนาจประชาชน หรือว่าเราจะมีสิทธิที่จะกระทำแก่คณะรัฐบาลนั้น ๆ ได้ความถ
 ายหมายรัฐธรรมนูญ ที่นี้เรื่องการยื่นเรื่อง รวร้องทุกข์นี้ไม่เห็นมีสำคัญอะไรเลย
 ท่านผ่านมามีคดีไว้แล้วก็จะบอกว่ามีคดีไว้แล้ว จะต้องมีกฎหมายออกมาภายหลังอีก
 ก็เมื่อไม่มีกฎหมายเขาก็ปฏิบัติได้แล้ว ทำไมจะต้องไม่เขียนกฎหมายนี้ให้มันยืดหยุ่นอีก
 เสียเวลาสองสัปดาห์ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่เห็นสมควรในกาแก้ไข

14.50 น.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ส่วนที่ท่านสมาชิก ๆ บอก
 ว่า สิ่งใดในบทบัญญัติของไทยมีโอกาสที่จะยื่นเรื่อง รวร้องทุกข์คือพระมหากษัตริย์
 และเจมบดีก็ยังมีโอกาสทำไม่ได้ ไม่จำเป็นที่จะต้องอาศัยรัฐธรรมนูญนั้นเป็นความจริง
 แต่ในครั้งนั้นเห็นด้วยพระมหากษัตริย์เคยได้ให้คนยื่นเรื่อง รวร้องทุกข์ แต่เท่า
 ที่กรรมาธิการได้แก้ไขกรรมาธิการได้เอง มีสมาชิก ๆ ของพรรคชาติ เพื่อแสดงให้เห็น

1249

ว่ารัฐธรรมนูญได้ประกาศสิทธิแก่ประชาชนว่าเป็นเรื่องราวของทุกคนได้ เป็นการขอให้แสดงสิทธิของประชาชน ไม่ใช่ทำไม่ได้ด้วยเหตุผลทางเวลา ที่ได้เขียนเอาไว้เป็นเงื่อนไขก่อนหน้า เรื่องราวของทุกคนเป็นสิทธิขะนิยตหนึ่ง เศษฉะนั้นเมื่อมีสมาชิก ๓ คนแล้วกรรมการสิทธิการเห็นว่าเป็นการสมควรที่ เมื่อก่อนนี้เป็นกรรมการเห็นหัวข้างหนึ่ง ถ้าเห็นว่าท่านสมาชิก ๓ ไม่พิจารณาจะให้ปี กรรมการสิทธิการก็ไม่ขัดข้อง.

14.51 น.

นายประยูร ปานะดิษฐ์ (ชัยนาท) : ข้าพเจ้าได้ฟังถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดตรา 1 ถึงมาตรา 14 และมาตรา 14 ทวิที่ผ่านมาแล้ว ข้าพเจ้าจึงรู้สึกวิตกเป็นอย่างยิ่งว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นกฎหมายประวัติทำสกรของประเทศไทยที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุก ๆ คนที่ประชาชนได้คัดเลือกเข้ามาจะต้องพยายามเลือกให้ทั่วถึงที่สุด ๆ มาตรา 1 ให้ละ เลิกเสียก่อน แล้วอย่าลืมที่เสียว่าพวกเราก่อนนั้นจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เลือกมา ๆ บอ ๆ เลือกเข้ามา ก็ได้เท่าไรจึงเห็นว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญทุก ๆ มาตราที่ผ่านไปถึงประชาชนได้พูดว่า ขอประชาชนไทยให้ข้าพเจ้าได้พูดเล็กน้อย ซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้แทนของปวงชนเหมือนกับซึ่งกล่าวจะได้ผ่านที่ละมาตรา ๆ ซึ่งประชาชน ๆ ได้ลงมติให้ผ่านไป ข้าพเจ้าเห็นว่าคนเหมือนสมาชิก ๆ ก็ไม่มีคะแนนเสียงใด ๆ จะสู้ได้ เศษฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าให้ผ่านไปเสียทีเดียวดีกว่าเราไม่ต้องมาถกกันเสียเวลา.

นายพันธุ อินทวงศ์ (นครพนม) : ข้าพเจ้าเห็นว่านอกประเทศ

นายประยูร ปานะดิษฐ์ (ชัยนาท) : เศษฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ามาตรา 14 ทวิที่ร่างมาที่ ที่กรรมการสิทธิการบอกว่าเป็นส่วนสำคัญของร่างเพิ่มเติม ส่วนมาตรา 14 ที่ว่าด้วยการ เสนอขอสงวนสิทธิขะนิยตนั้น กรรมการสิทธิการบอกว่าเป็นเรื่องควรสงวนไว้ก่อน เติมเติม แล้วว่าข้าพเจ้าไม่มีโอกาสพูดมาครบถ้วน แล้วว่าข้าพเจ้าได้มาพูดที่นี้สอง เดือนมาตรา 14 และ

และมาตรา 14 ทวิรวมกันไป ในแต่ละเป็นจุดสำคัญว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นก็ได้ เพราะฉะนั้นเราเลยเปิดหรือแปลว่า ประชาชนโดยได้ถูกปกคลุมไปด้วยอะไร 13 ปีที่ผ่านมา ประชาชนกว่าครึ่ง เรียกร้องประชาชนโดยทั้งทั้งนั้น จ้ากรการจะเดินระบบเรียกร้องอะไรก็ทำไม่ได้ แล้วมาตรา 14 ทวิก็ทะเลาะ สมมติว่าข้าพเจ้ามีเพื่อนมาจะยื่นเรื่องอะไรก็ตาม ๗๗/๗/๒๒๗เงิน/๒๗๗ นาย ก. ลงมือในคดีกองรัฐบาลเอาเงินมาใช้ ขอเป็นกรณีนอกคดีเรื่องเสียในสำเนา ๗๗ นั่นคือพวกไม่ใช่เสรีภาพ ข้าพเจ้าก็ควรใจเหมือนกันในเรื่องนี้และอีกประการหนึ่งคือว่าบุคคลมีเสรีภาพ เมื่อคำร้องถูกส่งไปถึงคณะรัฐมนตรี ความที่ถึงลงกระดาษเสีย อย่างที่ว่าคุณแทนหนังสือพิมพ์สยาม ข้าพเจ้าขอกล่าวโดยนัยว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ เหมือนข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งหนังสือพิมพ์ข้าพเจ้าก็มีสิทธิเขียนหนังสือพิมพ์หรือถูกส่งเพื่อที่รัฐบาลบ้าง แต่ถ้าฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหารเห็นว่าเป็นการรุนแรงแล้วก็เอามาตรา 1๐๔ เข้ามา ทว่าตามกฎหมายในจะว่าอย่างไรที่ข้าพเจ้าว่าดีเหมือนกันนั่นแหละข้าพเจ้าขอเตือน เพื่อนสมาชิก ๆ ทั้งหลายว่าพวกเราทุกคนที่มาตั้งในสภาฯ นี้ว่า เราจะคอยช่วยกันดู สิ่งใดรัฐบาลทำดีเราก็ต้องชม.....

๗๗ ถ้าการแทนประชาชนเท่า ๆ : เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องของรัฐบาลที่จะไปลงมือในนามประชาชน บ้านระเคินรัฐ (ชยันต) : ไม่ใช่ ข้าพเจ้าพูดถึงว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ สมมติว่าข้าพเจ้าจะยื่นเรื่อง รวร้องทุกข์แล้วเรื่องไม่มาถึงสักที แล้วข้าพเจ้าก็เอาเรื่องไปลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์แล้วส่งสื่อถึงข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคงอีก อย่างนั้นหรือ ในขณะมาตรา 14 ทวิที่บอกว่า เป็นของดีส่วนที่ให้แก่กันในมาตรา 14 เรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้นกลับบอกว่าจะไม่ดี เป็นเรื่องกรงูมีเงินเข้าไปอีกสี่ห้าตัวอีกนี่ข้าพเจ้าขอได้ดูแล้วมาตรา 14 ขอให้เห็นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวกับกรงูมีเงินเขียนเปลี่ยนหน้ากระดาษอีกเท่าไรและเขียนมาตรา 14 ให้สิทธิเสรีภาพ เลิกเขียนเมื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนมาตรา 14 ทวิที่มีไม่วางจะมีขึ้น บ้างยังมีใจแต่จะใส่ต่าง ๆ เข้า

1951

มาอยู่ในฝ่ายบริหารด้วยแล้วให้ร้องทุกข์ให้ เลือดคทากระเด็นอย่างที่ท่านกร มาธิการคน
 หนึ่งบอกว่าเป็น ข้าราชการโดยได้มา ด้วยสายเลือดและนำความนั้นแต่ละ เวลาใช้พูดเข้า เห็นว่า
 จะเป็นแก้ตัวหนึ่งคือจะร้องเรียนอย่างไร ๆ ก็ไม่ได้ มาครก 14 อดิฉันมีข้าพเจ้าขอเขียน
 เขียนสมมติ ๆ ว่าเราต้องเปิดถึงเสรีภาพ เพราะฉะนั้นทั้ง 1๒ ด้านนั้นต้องการ
 มากทีเดียว ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเมื่อเราไม่มีสิทธิจะไปร้องเรียนแล้วหรือว่ากล่าวคนใน
 คนนั้นแล้วจะหวังว่าพวกเขาไม่กลัวรัฐบาล ความมาครก 14 นี้อะไรก็ทำไม่ได้แล้วได้มา
 พ้องร้องกันอย่างนี้ทำอะไรก็ทำไม่ได้ พ้องรัฐบาล ๆ ก็ไม่รับ อย่างหนังสือพิมพ์ ๆ ก็
 ถูกมาครก ๗ ในมาครก ๗ นี้ได้ ตรงกันหมด มีข้าพเจ้าขอเสียที่เดือดร้อนกว่ากรุงรัง ข้า
 พ.เจ้าขอฝาก.

คำให้การตนประชาชนสภา ฯ : ข้าพเจ้าได้จะเรียนสักอย่างหนึ่งไว้
 ในฐานะที่หนึ่งซึ่งมา ๕ วันแล้ว คือกรรมาธิการเราได้เขียนด้วยความเป็นเสียรสี เพราะ
 ฉะนั้นถ้าไม่มีอะไรแล้วขออย่าได้พูดในกระหมอกกระเขื่อน.

14.58 น.

นายชิต เวชประสิทธิ์ (ภูเก็ท) : ข้าพเจ้าได้ฟังเขียนสมมติ ๆ ของ
 ข้าพเจ้าอีกทีหนึ่งเรื่องมาครก 14 ทวีเมื่อที่นี้ ข้าพเจ้ายังไม่เข้าใจว่าเขียนสมมติ ๆ
 ผู้ที่เขียนของข้าพเจ้านั้นพูดมาครก 14 ทวีด้วยความเป็นเข้าใจอย่างไร ท่านพูดว่าไปเรียน
 มาว่าราชการ ไม่มีสิทธิในเรื่องอื่น เรื่องราวร้องทุกข์หรือเมื่อยื่นไปแล้วรัฐบาลหรือผู้รับเรื่อง
 ราวอาจจะผิดเสียก็ได้ ท่านต้องการว่าแทนที่จะยื่นให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ ท่านกลับจะ
 ส่งให้หนังสือพิมพ์คือให้รัฐบาลหรือประชาชนได้รับรู้ แต่อย่างไรที่ท่านพูดอย่างนั้นอย่างนี้
 เขียนสมมติ ๆ คนก่อนของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ว่า เมื่อก่อนนี้จริง เรายังประเพณีในกรรมา
 เรื่องราวร้องทุกข์ แต่ว่าประเพณีนั้นท่านผู้เขียนทั้งหมดหลายอย่างจนหมดแล้ว ว่า เมื่อไม่มี
 กฎหมายรับรองแล้วการกระทำผิดประเพณีที่หาไม่มีข้อใดเกิดขึ้นไม่ เมื่อก่อนนี้กรรมาธิการ

ได้เขียนมาครา 14 ทวิโดยเห็นชอบร่วมกับท่านสมาชิก ฯ ผู้มีเกียรติแห่งสภา ฯ นี้คงไป
 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการรับรองสิทธิของประชาชนอีกประ เภพ 1 กลับมาถูกท่านผู้มี
 เกียรติในสภา ฯ นี้คัดค้าน ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่าเพื่อสมาชิกของข้าพเจ้าประสงค์อะไร
 กับสิทธิของประชาชน คือข้าพเจ้าขอประทานโทษที่จะต้องย่อเกล้าไปถึงมาครา 14
 ด้วยความเห็นที่เราพิจารณามาถึงมาครา 14 นั้น เห็นสมาชิก ฯ ผู้มีเกียรติของข้าพเจ้าที่
 ขยายความคิดเห็นในการที่จะให้สิทธิเสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าก็ได้นั่งฟังอยู่ตลอดเวลา
 ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย และยังกว่านั้นข้าพเจ้าได้ฟังกรรมาธิการชี้แจงว่า การชำระ
 เขียนไว้ก็เป็นการเพียงพอ ถ้าหากว่าเราคิดว่าคณะบุคคลซึ่งเข้ามาเป็นรัฐบาลคณะ
 หนึ่งคณะใดที่เข้ามาคิดว่าจะมีอำนาจอิทธิพลในสภา ฯ นี้เราก็มักมีโอกาสที่จะควบคุมในการ
 ที่จะไม่ให้ อิทธิพลเช่นนั้นได้ ถ้าหากว่าสภาผู้แทนราษฎร เห็นเป็นธรรมดาเราได้ประ สพผล
 มาแล้วว่าเหตุการณ์นั้นเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นในการที่กรรมาธิการได้ เขียนมาครา
 14 ทวิขึ้นมาี้ ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าเป็นการรับรองสิทธิของประชาชน
 ในข้อที่ 1 แม้ว่าเราเคยมีธรรมเนียมให้ร้องทุกข์กันได้ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจเลยว่า
 สมาชิกผู้มีเกียรติที่ขยายความสนับสนุนให้ราษฎรได้รับสิทธิ กรรมาธิการมาเขียนเพิ่ม
 ขึ้นอีกก็กลับไม่ยอมให้มีสิทธิ.

15.๐1 น.

นายถิม วุฒิสมา (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งรู้สึกแปลกใจที่เห็นกรรมา
 ธิการมาเติม "บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่อง รวร้องทุกข์ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมย
 บัญญัติ" ทำไปไม่ขัดแย้งในมาครา 14 ที่เขียน เพราะว่าเห็นว่าเป็นเรื่องหนึ่งซึ่งทางที่
 แล้วทำไปในเรื่องนั้นหรืออะไร แต่ทำไมไม่ขัดแย้งขึ้นไว้ และนอกจากนี้สิทธิที่เรา
 จะเปิดให้แก่ประชาชนไม่เฉพาะแต่ในการ เสนอเรื่อง รวร้องทุกข์ เรามีสิทธิอีกหลาย
 อย่างทำไมเราไม่เปิดทาง สันนี้เห็นข้อที่เรา นึกคิดอยู่ข้าพเจ้าว่าเราจะเติมเป็นมาครา
 14 นั้นเลยจะได้หรือไม่ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพสมบูรณ์ในร่างกาย และสถานเช่นนี้

1253

ข้าพเจ้าก็คิดว่าจะได้ความเช่นเดียวกัน ไม่จำเป็นจะต้องมาเดินมากรา 14 ทวิอีกให้
เป็นการยืดยาวรุงรังไปโดยใช่เหตุ

และอีกอันหนึ่งที่ว่าภายในเงื่อนใจและวิธีการที่กลุ่ทนายมีคดีกันนี้ ข้าพเจ้า
สงสัยเหมือนกัน หากไม่ตอนที่จึงให้ภายในคือข้าพเจ้าขอประณัติมากรา 14 ว่าภายในได้
บ้างกับ ก็คือในรัฐธรรมนูญเดิมของเรานั้นได้มีบัญญัติไว้ว่า"ภายในบังคับแห่งบทกฎหมาย
บุคคลย่อมเสรีภาพในชีวิตในร่างกาย เล่ห์สถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา
การศึกษาอบรม การประชุมโดยเปิดเผย การตั้งสมาคม การอาชีพ"เช่นนี้แล้ว ความ
ร่างใหม่ที่ใช้ว่าภายในก็บังคับแห่งกฎหมาย ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้อยคำเหล่านี้เราควรจะ
ยื่นไว้ความรัฐธรรมนูญเดิม คือให้เป็นภายในเสีย แลคณะกรรมการซึ่งแจ่มมอกว่าเรา
ต้องการให้เป็นไปตามวิธีการ - ข้าพเจ้าก็พอใจ แลกลับมานั้นมากรา 14 ทวิว่า"ภายใน"อีก
ใน"อีก ข้าพเจ้าจึงสงสัยว่า"ภายใน"กับ"ภายใน"นี้จะเหมือนกันหรือ ไ้กลับซัก
กับในต้นซัดกันเหมือนกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงขอความแจ่มแจ้งจากกรรมการวิธีการว่า
"ได้"ซัก"กับ"ในต้นซัด"เหมือนกันหรือไม่ และมาคร่าภายในบังคับแห่งกฎหมายกับ
ภายในบังคับแห่งกฎหมาย ถ้าหากว่าเรา จะแก้ไขว่าภายในเงื่อนใจและวิธีการที่กฎหมาย
มีคดี เช่นนี้จะเสียความไม่ใช่ออย่างไร ถ้าจะเปลี่ยนก็เปลี่ยนให้เหมือนกันเสีย บุคคล
บางคนซึ่งเป็นนักคิดก็จะคิดตรงกันไม่ ภายใต้อีกก็ ภายใต้นี้ก็ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ
ความกรุณาอธิบายให้แจ่มแจ้งจากกรรมการวิธีการนี้สักครั้งหนึ่ง.

๒๕.๐๔ ๒.

ม.ร.ว. สีกฤทธิ ปราโมช กรรมการวิธีการ : กรรมการวิธีการขอชี้แจงเรื่องที
ท่านสมาชิก ฯ ได้อภิปรายนี้สักเล็กน้อย คือว่าในมากรา 14 ทวินี้เป็นเรื่องที่เกิน เพราะ
ว่าไม่มีสมาชิก ฯ ๗๗/๒๐ขอประณัติ คือสมาชิก ฯ ประเภทที่ ๒ คือคุณทองเปลว ฯ แล้ว
ก็ท่านผู้แทนเสียงใหม่ได้แปรคดีมากรา 13 และ 14 ขอให้แสดงสิทธิบ้าง ๆ ของประชาชน
ไว้อย่างละเอียด ทีนี้กรรมการก็ได้อธิบายกล่าวแปรคดีกันนี้ กล่าวสิทธิหรือเสรีภาพ

1954

อันใดที่เราเห็นว่าควรจะมีมติไว้ เป็นอีกมาตรา ๑ อย่างหากหรือสิ่งใดที่ควรจะต้องห้าม
 กรรมาธิการก็ได้พยายามทำให้อุบัติของผู้ขอแปรมติ คือว่าได้เขียนขึ้นใหม่โดยละเอียด
 แล้วส่งสิ่งที่กรรมาธิการไม่เห็นพ้องด้วยก็ส่งรวมไว้เป็นหัว ๆ ไปอย่างที่มีปรากฏมาแล้ว
 ในมาตรา 14 ซึ่งสภา ฯ นี้ได้ลงมติไปเมื่อต้นปีที่เป็นการกระทำเพื่อข่มขู่สิ่งทางระหว่าง
 กรรมาธิการและผู้ขอแปรมติ และนอกจากมาตรา 14 ทวิซึ่งต่อไปในการอภิปราย
 ท่านจะเห็นได้ว่าในกรณีที่เพิ่มเติมนี้ คือรับคำแปรมติแล้วมาใช้เพิ่มเติมขึ้นว่าในเรื่อง
 การที่นำมติดอกหมายอันประสงค์ในมาตรา 17 ทวิ เรื่องที่ส่งที่ ใช้ตามคำสั่งสภาพิเศษ
 เหล่านี้อีกหลายมาตราซึ่งเป็นพวกตั้งต้น ปีเป็นเรื่องที่กรรมาธิการเห็น เพราะเหตุว่า
 เสียงของสมาชิก ฯ ส่วนมากต้องการเช่นนั้น คือพูดจริง ๆ ว่าเพื่อจะให้ถูกใจสมาชิก ฯ
 แล้วกรรมาธิการก็ไปเข้าที่ไกรรกันมา ๒ วันแล้ว กลับมาที่ไกรรกันอีกเช่นนี้ก็ไม่ใช่ไร
 เพราะทั้งใจจะให้สมาชิก ฯ พอใจ ส่วนที่นำมติดอกหมาย ฯ นั้นจริงใจกับความเห็นกับกรรมา
 ธิการนั้น กรรมาธิการรับฟังทุกอย่างและที่ตนแนะนำก็ออกมติมา พูดเมื่อที่ว่าการที่อย่างไร
 ภายหลังก็ภายในใจและวิธีการที่กฎหมายมีมติไว้ ส่วนรับมาไว้ ใช้ตามคำสั่งสภาพิเศษ
 แห่งมติดอกหมายเราพูดถึงเรื่องเสวิภาพ มาตรา 14 ทวิก็เป็นการไม่เสียหายพูดว่า
 ในสิทธิภายในใจและวิธีการที่กฎหมายมีมติไว้ นี้พูดกันจริง ๆ แล้วข้อความไม่แปลก
 ใจอะไรกัน และในมาตรา 15 ที่เสนอเดิวก่อน ก็จะพูดแล้วก็จะเห็นว่า "บุคคลนี้
 พ้นจากเขตอำนาจของคณะ และนี่มาที่ที่กองกัมประ เพศ ช่วยเหลือ ข้าราชการโดยทางในทางนี้
 และอื่น ๆ ภายในใจและวิธีการที่กฎหมายมีมติไว้" มาตรา 15 ทวิ เราว่า
 ไปมากจนมาตรา 15 และข้อความที่อย่างที่ได้เขียนมาแล้วก็ไม่ค่อยแตกต่างกัน มี
 กรรมาธิการข้ออื่นเองเพียงเท่านี้ คือว่าที่ได้กระทำมาในที่นี้โดยเราทำมติโดยพยายามรับคำ
 แปรมติและ เห็นอกเห็นใจและขอความเห็น ใช้ตามคำสั่งสภาพิเศษ ของท่านสมาชิก ฯ ทั้งสภาที่ได้แสดง
 มติโดยเจตนาดี แต่ว่าสิ่งใดที่กรรมาธิการได้ลงมติหรือปรึกษากันแล้วว่าเป็นอันควรที่จะรับ
 ได้ก็นับว่า เมื่อสิ่งใดที่เห็นว่าสามารถจะรับได้ก็โดยพยายามร่างขึ้นเป็นมาตรา ทวิซึ่งที่เขียนมา

1๒๕๕

นางสาว.

15.๐8 น.

นายเขียน ไชยพันธ์ (ศาล) : สำหรับมาตรา 14 หนี่ ข้าพเจ้าก็มีความเห็นเหมือนกับท่านสมาชิก ฯ ที่เสนอให้รวมเข้าไปในมาตรา 14 เพราะว่าการให้สิทธิเขาเราควรจะให้เป็นการเสรีภาพในการร้องทุกข์คิดว่า เมื่อเราให้เสรีภาพในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์แล้วก็ไม่เป็นการปิดกั้นหมายหรือต้องถูกกลโหนคือไม่ ในเรื่องควรเสนอเรื่องราวร้องทุกข์นี้ความเพราะ รมมัตตคือเหมือนข้าพเจ้าจำได้เป็นเฝ้า ๆ ว่า พระราชบัญญัติเป็นอันการ เสนอเรื่องราวร้องทุกข์มีมติต้อง โหนผู้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ไว้ด้วย คือว่า พ.ร.บ.นี้ ในอันเรื่องราวร้องทุกข์ไปไม่เป็นการจริง ผู้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์มีมติด้วย คือถูกกลโหนด้วยซึ่งการมีมติไว้เช่นนั้นก็เป็นการไม่ถ้อยจะทรงกับมาตรา 14 หนี่เหมือนกัน เพราะว่าเราให้สิทธิเสรีภาพเขาในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์แล้วก็ไม่ควรจะไปเอาโทษกับเขา แต่ที่จะให้สิทธินี้ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะให้เป็นการเสียคิดว่า เมื่อเราให้เสรีภาพเขาแล้ว ถึงแม้ว่าการสอบสวนไม่เป็นการจริงก็อาจจะไปต้องถูกกลโหนได้ เพราะเป็นการให้เสรีภาพอยู่แล้ว เพราะเราให้สิทธิเขาในการร้องทุกข์ก็ได้เขาเห็นที่คิดว่าเมื่อเขาจะร้องทุกข์ไปแล้วบางครั้ง บางครั้ง บางเรื่องหนึ่งร้องกล่าวโทษ สมมติว่าข้าพเจ้าลงประ จำจึงหวัคหรือจำรับ นนหรือบางครั้ง บางคราวเรื่องอาจจะเป็นการจริงได้เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม บางคราว บางคราวไม่กล้าไปฟ้องกล้าพูดก็เสียไม่ได้ความจริงไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อจะไปมีมติกฎหมายกลโหนเขาไว้ด้วยจึงมีมติไว้แล้วก็เป็นการลดชั้น ๆ กับคดีสิทธิเสรีภาพเขาในทางอันเหมือนกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้รวมเข้าไปในมาตรา 14 ตามที่มีท่านสมาชิก ฯ เสนอมาแล้ว.

15.11 น.

พระสุพรรณวินิจฉัย (สมาชิกประเภทที่ ๒) : มีผู้ตั้งเรื่องราวร้องทุกข์นี้ ข้าพเจ้าเคยอยู่กองเรื่องราวร้องทุกข์ท่านที่ผ่านสมาชิก ฯ คิดกันว่าไม่ควรให้ในมาตรา 14 หนี่

1956

หรือบางทีอาจเข้าไปรวมอยู่ในหมวด 14 เช่น ข้าพเจ้าก็ไม่ชัดเจนอะไร แต่ว่าเป็น
 ทัศนะเรื่อง ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่รวมรวม แต่ข้าพเจ้าอยากจะเรียนในเรื่องหลักการของ
 การ เรื่องราวที่มีผลประโยชน์ ที่ได้ไว้ก็มีประโยชน์มากมายทีเดียว เพราะฉะนั้นก็มีความ
 ของเรื่องราวทั้งสองข้างนี้เป็นอย่างนี้ ฉะนั้นก็จะทั้งสองข้างนั้นโดยตัวเองก็ค่อนข้าง
 เรื่อง เป็นอย่างนี้ ถ้าให้ไปฟ้องศาลแล้วเดี๋ยวนี้ เขาก็มาร้อง ต่อศาลรัฐบาล เพราะ
 ฉะนั้นก็เรื่องเรื่องราวทั้งสองฝ่ายโดยเรื่องราวนี้โดยไม่ต้องไปเสียหลายอะไร เห็นอย่าง
 ทัศนคติของรัฐบาลแล้วก็ทราบว่าเป็นอัน เสร็จทั้งหมดที่พอสมควรโดยไม่มีของเสียเงินค่า
 ธรรมเนียม ในหน้าที่ของรัฐบาลไม่ต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมเสียแล้วเราก็คงจะสนใจจนได้
 ความจริงแล้วเมื่อได้ความปรากฏว่าที่ของรัฐบาลเรื่องผิดเข้าไปในที่ของราชการ กอง
 เรื่องราวทั้งสองฝ่ายนี้เองเป็นส่วนตัวของรัฐบาลก็แนะนำเจ้ากระทรวงให้เจ้ากระทรวงตอน
 ผลิตเอกสารให้ราชการเสียเป็นอัน นี้จะได้รับผลอย่างนี้ แล้วก็มีอีกหลายเรื่องถ้าหน่วยงาน
 จะดูแลไม่ข้อคดีที่ของเรื่องราว มีประโยชน์มาก เพราะฉะนั้นขอให้อาเรื่องที่มีไว้
 เกิดมีประโยชน์แก่ราชการมีประโยชน์มากทีเดียว เพราะฉะนั้นจะยกเอาเอาไป
 รวมเลย เอาไว้อย่างนี้ดีกว่า.

15.14 น.

นายสุ่ม กิ่งพิชิต (อุทธรณ์คดี) : ส่วนรับเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มี
 ความสำคัญ เท่าว่าน ๆ ได้พูดก็ถามนอกประเด็นไปนิด ๆ หน่อย ๆ ก็คือว่าข้าพเจ้าเอง
 ก็เข้าทำนองกลัวผิดจึงไม่กล้าพูดมาก ก็พูดว่าจะให้ลูกการเมืองที่ผิดให้ช่วย ๆ สัก
 หน่อย บางทีจะได้เข้าไปบ้าง แต่ว่าเรื่องนี้ข้าพเจ้าดูแล้วเพียงแค่นี้ครั้นแต่ ๑๐ สัก
 ก็มีการสอบสวนกันแล้ว เพราะฉะนั้นจะไปหรือไม่ไปไม่สำคัญ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ
 เสนอให้ลงมือ.

พาดำรงแทนประชาชนต่าง ๆ : มีผู้เสนอให้ลงมือแล้ว ข้าพเจ้าจะขอเรียก
 เสียง

1957

นายบุญเพง ทองสวัสดิ์ (จำปาง) : คือข้าพเจ้าต้องการจะเสนอเพิ่มเติม
ในข้อความอันนี้ อย่างค่อนข้างมีเสียดกัน.

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : คุณจะต้องเปิดอภิปรายเสียดกัน จะว่าอย่างไร
ก็ว่าไป.

นายบุญเพง ทองสวัสดิ์ (จำปาง) : ขอเปิดอภิปราย.

มีสมาชิกพร้อม

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว และมีผู้เสนอขอเปิด
อภิปรายต่อไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใดเห็นว่าควรที่จะเปิดอภิปราย
คือใดในมาตรา 14 ทวิ ขอให้ไปร่ายมือขึ้น.

สมาชิกยกมือ ๒๐ นาย

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : ผู้ใดเห็นว่าสมควรจะลงมติได้แล้ว ขอให้
ไปร่ายมือขึ้น.

สมาชิกยกมือ 36 นาย

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : เป็นอันว่าเปิดอภิปรายและจะไล่ลงมติก่อนไป

นายหิมา ภูวิเศษ (ขอนแก่น) : คือมีผู้เสนอผิดข้อให้เอาไปรวมกับมาตรา
14 และมีผู้รับรองถูกต้องแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ท่านประธานฯ ถาม
ว่าควรจะไปรวมกับมาตรา 14 หรือไม่เป็นอย่างหนึ่ง

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : ข้าพเจ้าจะขอให้ลงมติว่าจะเอาความกรรมา-
ธิการเสนอมาหรือไม่หรือจะเอาอย่างอื่น เมื่อมีอย่างอื่นจึงค่อยลงมติดังอีกที

ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะเอาความที่กรรมาธิการร่างมา ขอให้ไปร่ายมือขึ้น

สมาชิกยกมือ 66 นาย

ท่านกรรมการประชาชนสภาฯ : ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรให้เป็นไปอย่างอื่น

นางสาวเพ็ญทอง ทองสวัสดิ์ (คนป่วย)

22:

ศ. ๒๓/๒๒

๒๐. ๓. ๓

1258

ขอ. ค. ไปรคยกมือขึ้น.

สมาชิกขอมือ 14 ขตย

ทำถวญรพชวสนสว ๓ : เป็นอินวสว ๓ ปีสกตงเอวคณรวงที่

กรรณวธิกร เสนอมา ต่อไปพิจารณาพรก 15.

/๒๘๑

ตราสารสภา ฯ หมวด ๓ อำนวยการสืบคดี ส่วนหนึ่ง บททั่วไป

มาตรา ๑๘.....

นายโฆสี คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : ในเรื่องสืบคดีและหน้าที่ของประธานที่
ข้าพเจ้าได้สมัครคดีไว้ แต่ทางท่านอำนวยการได้ไปลงไว้ด้วยมีคดี ก็ขอข้าพเจ้าได้
สมัครคดีว่าขอได้เขียนในรัฐธรรมนูญไว้.....

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ขอโทษ อำนวยการสืบคดีมาในมาตรา ๑๘
นี้ของนายเสวศร์ เขียนหนังสือส่วนเท่านั้น ของคุณโฆสี

นายโฆสี คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : คุณแล้ว ข้าพเจ้าได้สมัครคดี แต่เอาไปไม่ได้
ก่อนท่านมีคดี ซึ่งการอยู่ในเรื่องสืบคดีและหน้าที่ของประธาน

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ถ้าอย่างนั้นเอาไปสู้คดีเมื่อถึง

นายโฆสี คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : ไม่มีอาชญา

น.ร.ว.เล็กอุษี ฆ่าโฆษ (พระมหาธิการ) : ผู้แทนพระนครคนหนึ่งได้
สมัครคดีในเรื่องนี้ไว้จริง ส่วนนักสมัครคดีอื่นจะเขียนกล่าวสืบคดีหรืออะไรก็ตาม แต่เป็น
เรื่องวิธีการที่เรียกว่า เร่เร่ในคอมในในเมืองไทย ไม่เกี่ยวกับมาตราไหน การมหาธิการ
จึงเอาไปไว้ในคอนท้าย แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องสืบคดีเสรีภาพของประชาชนแล้วจะอภิปราย
ในขณะที่ได้ ไม่ดีเรื่อง.

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ความเรื่องของมาตรานี้ไม่มีผู้สมัครคดี ที่นี้แค่
นายเสวศร์ เขียนหนังสือส่วนเท่านั้นสมัครคดีกับเอาไป ออกมาอีก ๑๕ ส่วนไป.

๑๕-๑๙ น.

นายโฆสี คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : คือในเรื่องสืบคดีและหน้าที่ของประธานที่
ข้าพเจ้าได้สมัครคดีว่า ขอให้อำนวยการได้ไปลงเขียนสืบคดีและหน้าที่ของประธาน
ในการที่เลือกมาแล้วก่อนที่อยู่ที่อาศัย เหตุที่ข้าพเจ้าต้องสมัครคดีหรือร้องให้เขียน
ลงไว้ในรัฐธรรมนูญเรื่องนี้ ก็เพราะเหตุว่าการที่เราอยู่ร่วมกัน ส่วนนี้งานร่วมกันเท่านั้น

เห็นสมควรระงับว่าเราจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนหนึ่งต้องพึ่งคนอีกคนหนึ่งคนจนต้องพึ่งคนมั่งคั่งคนมั่งคั่งต้องพึ่งคนจน คนร่ำรวยช่วยคนยากคนยากช่วยคนร่ำรวยได้ก็ช่วยเหลือกันได้ ถ้าถึงขั้นนั้นหน้าท้องสังคม ด้วยเหตุนี้เมื่อสังคมมีหน้าที่ช่วยเหลือคนยากจนก็เกิดมาไม่มีที่อยู่อาศัยถ้าเป็นที่ที่เราจะต้องมีหน้าที่ช่วยคนยากจนก็เกิดมาไม่มีที่อยู่อาศัย สังคมจะต้องรับผิดชอบในความเห็นอยู่ของคนไทยทุกคน นี่แหละเราพอเห็นว่าควรจะมีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นหลักประกันว่าคนไทยที่เกิดมาแล้วจะไม่อดตาย และจะมีที่อยู่อาศัย มีโอกาสการมาศึกษา ได้รับใช้กิจการด้วย.

ทำการแทนประธานสภา ฯ : คุณได้แต่เพียงร้องขอเอาไว้นั้น เอามาตรา 16 คือไม่

นายโชติ หุ้มพันธุ (พระนคร) : ถ้าบทนั้นกรรมาธิการเขายังไม่ไปพูดว่าจะรับหรือไม่รับ จะให้ผ่านไปอย่างไร.

15.21 น.

สม.ร.ว.กิตติพิริ ภาวโณ (กรรมาธิการ) : คือว่าท่านประธานสภาท่านผู้แทนพระนครก็ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ให้มีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่า ชาวไทยเมื่อเกิดมาแล้วต้องมีที่กินที่อยู่ นี่กรรมาธิการก็เห็นว่าเป็นความคิดที่ผู้ร่างระเบียบฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ทราบว่าร่างจะอย่างไร ไม่รู้ว่าท่านบอกเอาไว้ที่ไหน ผู้สีกว่าเขียนลงในรัฐธรรมนูญแล้ว เกรงว่าจะผิดรัฐธรรมนูญหลักแน่นอนสำหรับรัฐบาล ^{ที่ระงับ} 4877/77 ใครไม่มีที่อยู่ก็กิน ~~รัฐบาล~~ รัฐบาลก็จะผิดรัฐธรรมนูญเรื่อยไป เพราะแต่ก็เป็นคนไทยเกิดมาแล้วเมื่อที่กรรมาธิการได้ระงับไว้ด้วยกันนั้นก็บอกว่าจะเรา จะเขียนศัพท์ให้ละเอียดจึงเพียงนี้จนกระทั่งรับรองการกินการอยู่จนตลอดแล้ว คนเราไม่ใช่อยู่ได้ด้วยการกินการอยู่เท่านั้นยังไม่ถึงเรื่องลูกเรื่องเมียอะไรอีกใหม่ใด กรรมาธิการก็นึกว่าขอเรียนตรง ๆ ว่าไม่ได้มีสิทธิการแล้ว แต่ว่าไม่เห็นพ้องด้วยทั้ง ๆ ที่เห็นใจและเห็นความจำเป็น แต่เรื่องนี้

จะไขข้อสงสัยลงไปสู่นักธรรมรุ่นหน้าว่า เมื่อการกระทำที่ค่อนข้างจะยาก เพราะวัตถุประสงค์
 ดังของรัฐบาลที่เข้ามาตั้งจะส่งคนไหนโดยทั้งหลายที่กินที่อยู่ นั้นเป็นความประสงค์หรือ
 ความปรารถนาของผู้ปกครองแผ่นดินทั่วไป ก็อาจจะมิได้ผู้ปกครองแผ่นดินแต่สมาชิกสภา
 อย่างนั้น แล้วยังไม่เคยมพบ เพราะอย่างนั้นจึงได้มีความประสงค์ทั่วไปอยู่แล้ว การ
 ที่จะไปใส่ในรัฐธรรมนูญ ถ้ารัฐบาลใดทำไม่ได้แล้วจะฉีกรัฐธรรมนูญ การรวมการก็รู้สึกเสีย
 ใจ อยากจะขอให้ท่านผู้แทนพระนคร เห็นใจ การรวมการ-ในเรื่องนี้บ้าง เพราะได้พิจารณา
 แล้วจริง ๆ ก็อยากจะให้เห็นใจและขอแสดงความเสียใจ.

15.24 น.

นายโชติ คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : ที่ท่านกรรมาธิการชี้แจงเมื่อคืนนี้ ความ
 จังท่านกรรมาธิการก็เห็นสมาชิกสภาพระบาทที่ 1 ซึ่งได้ออกหาเสียงเลือกตั้ง ฉะเพาะ
 อย่างนี้ในพระนคร ท่านคงจะเห็นว่ามีคนไทย เช่นจำนวนไม่น้อยที่คงอาศัยศาลาตั้งอยู่
 ไม่มีที่พึ่งพิงหา ต้องขอทานเรากิน มีข้าพเจ้าให้ลี้ยงแก่สมาชิกไม่กี่ผู้แทนพระบาทที่ 1
 นี้จึงไม่ได้เคยเห็นหรือเคยไม่มีความเห็นอยู่ของคนยากจนเหล่านี้เสียไร พวกเหล่านี้
 ไม่มีที่อยู่อาศัย ถึงเวลาที่มานอนตามศาลาวัด บางทีถึงเวลาที่ไปลงวังวังราวเราก็
 ถ้ารัฐไม่ช่วยแล้วใครจะหุง รัฐมีหน้าที่จะหาที่อยู่ให้ ที่ท่านบอกว่าการ เขียนในรัฐ
 ธรรมนูญเมื่อของยากก็ทำเองพูดได้ เมื่อมีทุกข์ยากก็ไม่แสวงความช่วยเหลือขออำนาจหรือ
 เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดทำได้ ขอให้ท่านมองดูคนยากจนที่ไม่มีที่อยู่หรือในพระนครเวลานี้เกือบหัว
 บ้านหัวเมืองก็มีไม่น้อย ต้องตรองจิตใจอย่างไร ถ้าหากว่าเราเกิดมาแล้วถ้าไม่ให้
 หลัดพระรัตนังจะเห็นผู้หาที่อยู่ยากในสิ่งค้าง ๆ ที่เราจะทำให้เขา ในเรื่องที่จะตั้ง
 สร้างโรงเรียนเราไม่สามารถจะเรียนได้ ไม่สามารถจะหาครูได้เราดีหาครูให้เขาเรียน
 ถ้าเราไม่สามารถจะหาที่ดินที่อยู่ได้อย่างนั้นเราก็หางานมาให้เขาทำ เพราะบางคนไม่มี
 ความสามารถในทางงานจริง ๆ เมื่อข้าพเจ้าอายุ 14 - 15 ปี เพียววังหางาน
 เห็นจำนวนมีก็หาไม่ได้ เพราะเหตุว่าเราไม่มีเงินใคร ผลที่สุดท่านเป็นผู้แทนก็ต้องจะรู้ว่า

1962

มีราษฎรทุกรายขาดใจหายท่านอย่างไร และเรื่องนี้ถ้าท่านไม่ช่วยคือไม่สนใจอยากจนจะกลายเป็นคนเร่ร่อน/คนจรเข้โมยไม่แล้วจะเดือดร้อน.

๒๕-๒๖ น.

น.ร.ว.เกิดอุทัย ตรีโกษา (กรมราชเลขา) : เมื่อผู้แทนพระนครมีความหวังเช่นนี้ ผมก็อยาก จะขอเรียนว่าสำหรับเรื่องความทุกข์ยาก สำหรับข้าพเจ้าเป็นส่วนตัวได้เห็นแล้ว เห็นมากด้วยไม่ไร่น้อย ในทางที่เห็นหาเสียงนี้เพราะว่าเรศ ๓ นี้ใหญ่กว่าเรศ ๑ ถึงสองเท่าตั้งแต่สะพานพระราม ๕ จนถึงวัดสุทัศน์กลาง ไปไล่ตั้งแต่สะพานพระนคร เท่านั้น ความทุกข์ยากมีเท่าไร คนไม่มีที่อยู่อาศัยเห็นออกมาแล้วว่าพวกนี้เป็นหนอง จนบัดนี้ถึงสงสารพระสุรารามบุรี จนไม่สิ้นอันสิ้นอันจน แต่ก็เริ่มสมาชิกกระเทียมส้ม เช่นหัวหน้าพรรค ๆ หรือที่แตกหมดแล้ว ไม่รู้จะทำอย่างไร นี้เป็นความจริง สำหรับส่วนที่ข้าพเจ้าอยาก จะเรียนว่าเห็นเหลือเกินในความทุกข์ยากของราษฎร โดยเฉพาะถ้าเราไปร่างไว้ในรัฐธรรมนูญผมขอว่า คนไทยเมื่อเลิกมาแล้วจะต้องมีที่อยู่ถาวรเป็นถาวรจนกว่าจะตั้งทำ ความรัฐธรรมนูณเสมอไป รัฐบาลจะต้องหาให้ราษฎร เพราะ เหตุว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็น การให้กินโดยถูกบังคับ สมมติว่าถ้าเชื่อว่าท่านอยากจะให้ราษฎรมีที่อยู่ถาวรจริง ๆ มารวม คณะกันในสภาแล้วส่งข้าพเจ้าเป็นนายก ถ้าอย่างนั้นนี่หวังมากกว่า เพราะข้าพเจ้าเห็น ความทุกข์ร้อนของราษฎรมาก เป็นผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เช่นเดียวกับท่าน เรศที่บ้าน ท่านก็อยู่ติดกับข้าพเจ้า นี้คิดว่าที่จะเลือกใคร เช่นนายก รัฐมนตรี แล้วจะแก้ไขด้วยความบริสุทธิ์ใจ ราษฎรออกอยากมาดีจะจ่ายเหลือ นี้จะแก้ไขทางนั้น แต่อำนาจนี้คือเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างนี้แล้ว ถ้ารัฐบาลใหม่มาดีก็ต้องทำรัฐธรรมนูญใหม่ได้ ที่นี้จะทำอย่างไร ข้าพเจ้าขอ ขอดคิดอย่างง่าย ๆ ให้ฟัง คือถึคิดคนเป็นกรใหม่ ใสความวัดเงินใครนอนที่ศาลาวิกิจัน มอกว่านี้ไม่มีที่กินที่อยู่ มาอยู่กันเต็ม แล้วส่งไปไหน ปีมสร้างกันเอง ใสเงินในมือคนถือใบ ใฝยวเป็นรูปไม้ทำงาน ทำหรือไม้ทำ ไม้ทำไม่อย่างนั้นไม้ใช้กิน มีท่านจะ เอาอย่างนั้น หรือ ผมคิดว่า จะเห็นอย่างนั้น เมื่อเราไปเขียนบังคับไว้ในรัฐธรรมนูญว่าจะต้อง มีที่กิน

1268

ที่อยู่ มั้งกับรัฐบาลให้ข่าวแก่ราษฎรแล้ว จะคงมีการบังคับให้ราษฎรทำอะไรอะไร
 เพื่อให้ผู้บังคับที่ที่อยู่ จะคงเกิดมีกานหรือฉันทสำหรับ เช่นมีกานที่อยู่แล้วก็ไม่ดีกรราษฎร
 เพราะว่ามีกานที่อยู่แล้ว แล้วข่าวที่กินไปนั้นข่าวแดงแดงลี้ลับจะเอาหรือ ไม่มีกาน
 มีกานก็อีกว่า สำนายใจว่า มีเสรีภาพจะใหม่ใหม่ใหม่ได้ อยากนอนตาคาก็นอน
 เป็นดีเสียอีก ถ้าไม่นอนตาคาบ้านอยู่ใกล้ยิ่งดี แค่อำเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างนี้แล้ว
 รัฐบาลส่วนมากก็จะเห็นสมควรที่จะ ๑. อย่างที่ผู้แทนพระนครหรือข้าพเจ้าเอง เพราะ
 ฉะนั้นถ้าเขียน จะคงทำมีถึงความทุกข์หรือความเสมอ ความระงับสงกที่จะช่วยเหลือ
 ก็ย่อมจะเกิดขึ้นอยู่แล้ว โดยไม่ต้องมีการเขียนขึ้นหรือกำหนดหรือมีอยู่ในรัฐธรรมนูญ
 เพราะว่าการเขียนรัฐธรรมนูญเราจำเป็นต้องระวัง เราเขียนสิ่งที่เราทำไม่ได้มัน
 มันสิ่งที่ไม่ดีประโยชน์ ถ้าเขียนลงไปแล้วจะคงเป็นสิ่งที่คนทุกคนหรือสาธุชนถึงปฏิบัติได้
 ด้วยความสมัครใจ และไม่ต้องมีการบังคับ ถ้าเขียนว่ารัฐธรรมนูญเขียนมาว่าคงคงศักดิ์
 สูงแต่ได้ มีอะไรจะดีก็ได้ บ้านเมืองเขียนระเบียบเรียบร้อยสวยงาม-สะอาดสอาด แต่
 ทำไม่เขียน เพราะเหตุว่าเขียนการบังคับโดยไม่เห็นเรื่องอะไร เพราะฉะนั้นการ
 จะเขียนเช่นนี้ดี เท่ากับเป็นการบังคับ-สิ่งหนึ่งอาจจะกระทำไม่ได้ คนไทยไม่พินัย ๆ
 แล้วเขียนไว้ว่าคนไทยที่เกิดมาแล้ว เกิดมาเท่าไร ๆ ก็คงหาสิทธิที่อยู่ให้ นี้ก็เป็น
 ความปรารถนาอันดี ข้าพเจ้าเห็นใจผู้แทนพระนคร เจรจาหนึ่ง และความทุกข์ทั้งหลาย
 ที่บ้านข้าพเจ้าก็เห็น เพราะเหตุว่าเคยจึงหาเสียงมาด้วย-กัน ย่าไปถึงในภาคสามแต่หัว
 เราดีเคย ก็เห็นใจกันอยู่แล้ว ขุทโธเลน รอดได้เห็นใจกรรมาธิการในข้อนี้ ความปรารถ
 นารองท่านเห็นสิ่งซึ่งประเสริฐสุด คือที่สุด กรรมาธิการก็รับรองข้อนี้/ แค่อำมาถูกมัดแล้ว
 อาจจะมีเหตุที่สงสัยได้ ก็หรือให้เห็นใจ.

15.32 น.

นายโชติ คุ้มพันธุ์ (พระนคร) : ท่านกรรมาธิการ เห็นจะเล่นอันกับข้าพเจ้า
 มากสักหน่อย คือเมื่อต้นท่านพูดในมาตรา 14 หรือว่า ถ้าไม่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญให้

1264

พระราชทานสิทธิบัตรแล้ว ก็เท่ากับสิทธิบัตรของพระราชทาน จึงเขียนไว้ให้สิทธิ
 ครั้นมาถึงการกินอยู่ของพระราชทาน ให้พระราชทานมีสิทธิทำอันใดก็ได้ ไม่ต้องเขียนหรือท
 ไว้ให้ท่านเป็นนายกรัฐมนตรีท่านจะทำได้ เมื่อใดเลือกท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ข้าพเจ้าไม่
 รับผิดชอบไม่ได้ในหน้าที่ของหม่อมและอยากจะได้เลือกให้ท่านเป็นวันหนึ่งนี้ แต่อยากจะ
 เขียนว่าท่านจะเป็นนายกรัฐมนตรีไม่กี่วันหรือ เพราะอยู่อายุ ๕๐ - ๕๑ มีก็ตายแล้ว แล้ว
 ต่อไปใครจะทำถ้าไม่มีมติไว้เช่นนี้ ถ้าเราไม่ช่วยใคร เราจะช่วย เราจะต้องใส่ชอกท
 กิน ยังมีเพื่อนข้าพเจ้าหลายคนบอกว่าอยู่ในคุกดีกว่าถูกเบร เพศใส่ข้อมือข้อมองสอน เพราะเหตุ
 ใด เพราะเหตุว่าอยู่ในคุกก็มีรางวัลที่ตนเองหลงอยู่ แต่ถูกเนรเทศใส่ข้อมือข้อมองสอนไม่ได้
 เพราะจะต้องใส่ข้อมือเรากิน เพราะไม่มีกิน อยากจะให้เขียนไว้ให้พระราชทานได้มีสิทธิ ทำ
 ไม่จะมีผิดไม่ได้ ถ้าเราตั้งใจปฏิบัติก็ทำได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติใน
 เรื่องนี้ว่า หากมีจะเห็นด้วยกับข้าพเจ้าหรือไม่.

มีสมาชิกรับรอง

หาคความ พักการแทนพระชนนสภา ฯ : มติคือจะทำแผนแทนพระชนนนี้ กรมมาธิการ จะเอา
 อย่างไร

ม.ร.ว. เกิดฤทธิ์ มรว. โฆระ (กรมมาธิการ) : ขอพระชนนโหม คือพระ เค้น
 ร่างกรมมาธิการยังไม่ได้ร่างมา ถ้าจะร่างให้สภากรับรองหรือเห็นชอบกับท่านผู้แทนพระชนน
 เสด็จขึ้นจึงเห็น จะต้องเห็นหลักการก่อน แล้วอย่างไร ก็ว่ากันทีหลัง.

นายสนานนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอเลือกไว้ด้วยข้อใช่ เพราะ
 เห็นว่าสองคนนี้เป็นผู้แทนพระชนนทั้งนั้น ชุกกัน ไม่ชุกกันมากก็ใช่พระชนนกับท้าวเสียง.

มีสมาชิกรับรอง

พำการแทนพระชนนสภา ฯ : ข้าพเจ้าดี เห็นใจผู้แทนพระชนนพระ เกษที่ ๑
 เห็นกัน แต่ไม่สามารถจะไม่ได้ลงในมาตราไหนได้ เพราะเห็นเรื่องที่เคยหลักการใช่

นายโชติ คุ้มพันธุ์ (พระบุตร) : เรื่องนี้ไม่เลียดหลักการเลย เพราะว่าอยู่ใน
 มติเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ ขอให้เขียนเพียงมาตราเกี่ยวกับไร้อ่าง จะมีองค์การออกกฎหมาย
 พิเศษอะไรก็ได้ อย่างองค์การร่างพุทธก็ออกได้ แล้วทำไมจะออกเป็นพิธีพิเศษไม่ได้ ถ้ากรม
 วิชาการเห็นใจ แล้วก็ขอเรียนมาตราเกี่ยวกับ ขอเสนอมติให้กรมวิชาการ()/ทุกสมัย ไม่ร่างมติ
 ของพระมหากษัตริย์อีกหนึ่งมาตรา ก็คือหลักการ อนุญาตว่าพระมหากษัตริย์ไทยเมื่อเกิดมาแล้วจะ
 ต้องมีที่อยู่นั้นและที่ดิน เพราะเหตุว่าที่เสนอเรื่องนี้ขอให้ท่านผู้แทนทั้งหลายได้โปรดพิจารณาว่า
 เวลาที่ โดยขณะเพราะอย่างอื่นในพระนคร และราชพัสดุ หรือว่าความที่เนื่องค้าง ๆ ก็เห็น
 เห็นด้วยกัน ที่อยู่ที่อาศัยไม่มี บ้านก็ไม่มี ในหลังเล็กก็เห็น.....

หลวงอรุณพรพิศาล (ครุฑ) : เมื่อก็มีที่สมควรเสนอให้ลงมติแล้วทำไมจึง
 พูดข้อไขอีก.

ทำการแทนพระมหากษัตริย์ : ข้อนี้ก็ขอรายมาและมีผู้ขอ ลงมติแล้ว เพราะ
 จะให้หรือให้สภาลงมติก็ไม่ได้.

นายทศบาล ตะทองมณี (สงขลา) : มีผู้ขอให้เลิกอภิเษกมาขอใส่

นายสาณนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เพราะว่ามีพระเคี้ยวที่ระเกะ จึงขออภิเษก
 ข้อนี้ว่า—พระเคี้ยวอย่างไร ทางนี้ให้ลงว่าจะเอาอย่างนั้น จะเอาหรือไม่เอา ไม่รู้ว่าจะ
 อย่างไร—กรมวิชาการจะไขว้ เพราะฉะนั้นขอให้เลิกอภิเษกมาขอใส่ เพื่อจะไม่ให้เอา
 จึงจะลงมติกันได้.

พระยามานวราชเสวี (ประธานกรมวิชาการ) : กรมวิชาการไม่รับพิจารณา
 เพราะว่าไม่สามารถลงมติลงไขได้

นายสาณนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ถ้าเช่นนั้นราชเจ้ารอดอน

ทำการแทนพระมหากษัตริย์ : ท่านผู้แทนรอดอนไม่ได้ยังเหลือคนให้ลงมติ และ
 กรมวิชาการก็แสดงแล้วว่า ไม่สามารถจะรับมติได้ แต่เจ้าจะขอให้ลงมติ ให้ไหม

นายโชติ คุ้มพันธุ์ (พระบุตร) : ให้

1266

คำถาวร แทนประธานสภา ฯ : ยืนอยู่ในระหว่างมติ กรรมการธิการดีแล้ว
 แล้วว่า ไม่สามารถ ละระมัดระวังของ ท่านผู้แทนพรรคกร เขตหนึ่งได้ แต่ เจ้าของมติจะให้
 สภาลงมติแล้วก็ เ็นมติก็มีคนรับร องถูกคองแล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าจะขอให้สภาลงมติ
 ท่านผู้ใด เห็นสมควร จะให้รับมติของ ท่านผู้แทนพรรคกร เขตหนึ่งได้ เเล.ล.เมื่อมี โคร
 เต็นด้วย ไม่รอกยมือวัน.

สมาชิกยกมือ 10 นาย

คำถาวร แทนประธานสภา ฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้ไม่รอกยมือวัน

สมาชิกยกมือ 20 นาย

คำถาวร แทนประธานสภา ฯ : เห็นอันว่าสภาไม่รับมติ องท่านผู้แทนพรรคกร
 เขตหนึ่ง

15.๑๑ น.

นายโพธิ์ กัญพันท์ (พรรคกร) : คือในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชน
 ข้าพเจ้าได้แน่วแน่คือไม่ถึงในเรื่องเรา เเฟเร้นคอมที่จะให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงได้
 และในเรื่องนี้กรรมการดีได้เอาเอาไว้ด้วยสันติเหมือนเดียวกัน เหตุที่ข้าพเจ้าเสนอ
 ให้กรรมการดีได้ส่งเขียนลงไปในรัฐธรรมนูญว่า ได้ประชาชนมีสิทธิในการ เเฟเร้น
 คอม คือสิทธิการออกเสียง ดีเพราะเหตุว่าเมื่อเราฉ้อหัดกับระชาธิปไตยและในกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญของเราได้โดยงไว้ว่า อำนาจอธิปไตยขอมมาจากวงจน เพราะว่าเมื่อวงจนมี
 มีอำนาจในทาง เว็ดสู่นั่นแหละเป็นระชาวงจนแล้ว วงจนก็มีอำนาจในการ เลือกผู้
 แทนเท่านั้นเอง เมื่อเลือกผู้แทนแล้วผู้แทนจะ เ็นพำนักกับระชาอะไร ระชาชนไม่
 เรื่องเลย จะทำอย่างไรก็ได้ ระชาชนไม่มีสิทธิอะไร เรื่องนี้จะชื่อว่า เ็นระชาธิ
 โดยอันแท้จริงดีไม่ได้ ระชาที่ที่มีระชาธิโดยในโลกส่วนมากนั้นเขาทำให้สิทธิระชา
 ชนหรือระชาชนที่ เ็นระชาธิโดยมีสิทธิเร เเฟเร้นคอมได้ เมื่อเห็นว่าสภาออกกฎ
 หมายดีไม่สมควรก็คัดค้านได้ หรือสภาออกกฎหมายไม่ตรงดกับที่คนระสงดี โดยเหตุ
 นี้และ ข้าพเจ้าจึงขอสงให้กรรมการ ดีได้ส่งนำมติอันนี้ไปร่างเอาไว้ใน

1967

รัฐธรรมนูญด้วย.

15.40 น.

พระยามานวราชเสวี (ประธานกรรมาธิการ) : กรรมาธิการได้รับพิจารณาด้วยความสนใจในคำแปรญัตติของท่านผู้แทนพระนคร และได้พิจารณาว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้โลกนี้มีอยู่แห่งเดียวที่จะเป็นหลัก ก็กฎหมายสวีเดนและประเทศเดียว แต่คนร้องประเทศสวีเดนและประเทศเรามีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี ฉะนั้นในเรื่องทำกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและกฎหมายอื่น ๆ ก็ไม่ปรากฏว่าเราทำได้ในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเห็นเรื่องใหม่ เราไม่ควรจะเอาอย่าง (เมื่อพลากหลังไปแล้วไม่ร้องคดี และประเทศเขาที่มีรัฐธรรมนูญมานานก็ไม่ได้ให้/เร เฟอร์เนดคอมมี เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงจำเป็นต้องนำแปรญัตตินี้ไปแก้ไขเรื่องนี้ เพราะรัฐธรรมนูญของเราจะมีทิศทางไปในทางข้าง ๆ เพราะฉะนั้นก็ขอให้เริ่มพิจารณาในสถานที่ที่กล่าว.

15.41 น.

นายสิทธิ กุ่มพันธุ์ (พระนคร) : บางที่ท่านประธานกรรมาธิการ จะอ้างแค่เพียงเรื่องของสวีเดนและประเทศ ความจริงเรา เฟอร์เนดคอมมีในอเมริกาดีมีและประเทศคอนติเนนตในยุโรปก็มี และมีหลายประเทศ และที่ท่านอ้างว่ามีความเห็นจะไปในทางของที่เราไม่ยอมสมยอมเรียนตามท่านประธานกรรมาธิการสักหน่อย เราปกครองด้วยความคิดเห็นไม่ใช่อำนาจแล้วเหตุใดเราจะไม่เอาความคิดเห็น แล้วเห็นตัวอย่างอันแล้ว เมื่อเราเห็นผู้มีอำนาจแล้วไม่ให้อำนาจเรา จะให้มีสิทธิ์แค่เพียงเลือกตั้งเท่านั้น รัฐบาลไม่เห็นด้วย เมื่อเราจะเห็นประชาธิปไตยแล้วก็ต้องให้อำนาจเราจริง ๆ โหน ๆ จะให้เขาแล้วอย่าให้แค่เพียงตัวหนังสือเท่านั้น.

พระยามานวราชเสวี (ประธานกรรมาธิการ) : ข้างเจ้าได้ใจท่าน เพราะเหตุว่าในมาตรา 2 รั้งกับอำนาจอธิปไตย เพราะว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่เสนอมานี้ไม่มีเร เฟอร์เนดคอม แล้วจะ

ไม่เขียนเพิ่มเติม เห็นว่าเป็นการนอกเหนือและอิสระ เบื้องหน้าเพื่อองค์คนไทยที่กว้างขวาง
นาน.

นายไขศ คุ้มพันธุ์ (พระนร) : ท่านประธานกรรมการพิจารณาคำว่า ในรัฐธรรมนูญ
หมวด ๒ อำนาจแห่งพระมหากษัตริย์ ความเป็นจริงเราก็มีมากกว่าอำนาจเป็นของ
วังหลวงไทย และวันนั้นเองข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีสนมสมาชิกรัฐสภาจังหวัดกำแพงเพชร บอกว่า
ขอในพระราชบัญญัติแห่งพระมหากษัตริย์ แล้วท่านเองท่านกรรมการพิจารณาก็ถามบอกได้ว่า
ความเช่นเดียวกัน วันที่ท่านมาอ้างบอกว่าเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่จะทรงใช้
กติกาศักดิ์สิทธิ์เขียนไว้ว่า อำนาจแห่งพระมหากษัตริย์ แล้วเหตุไรเราจะไม่ให้อำนาจนั้น
แก่เรา เมื่อเรารักจะเห็นประชาธิปไตยเราจะหวงอำนาจเอาไว้ทำไม ข้าพเจ้าไม่ได้
พูดเพื่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพูดเพื่อของส่วนรวมว่าเราควรจะมีสิทธิ เมื่อเราเลือกร่างเจ้า
มาแล้วก็เห็นอำนาจพระเจ้าจะทำอะไร ก็ได้ และให้สิทธิเราจะคัดค้านร่างเจ้าได้
ร่างเจ้าเห็นว่าควร จะเพิ่มเติม.

1๕.๔๖ น.

เจ้าพระยาท้าวสุริยวงษ์ (กรมการเมือง) : คือหลักรัฐธรรมนูญได้กับ
พระราชทานไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่ร่างแก้ไขเดี๋ยวนี้เป็นร่างรัฐธรรมนูญไว้ระบอบที่
ระบอบประชาธิปไตยแบบ (Representative Government) คือมีการปกครอง
โดยมีผู้แทน ไม่ใช่ปกครองโดยตัวเอง แล้วท่านจะตรวจรัฐธรรมนูญทั้งสากลในโลกนี้
ที่ไรก็ตามด้วยดี โดยอาศัยผู้แทนราษฎร ไม่ใช่ราษฎรที่ปกครองโดยตนเองได้ ขอให้
ท่านคิดดูนิยามของเราระหว่าง ๑๕ ท่านจะมาปกครองด้วยตนเองนั้นเป็นอันไม่ได้ คิดดู
ง่าย ๆ ไร ๆ ก็เห็นว่าทำไม่ได้ เราต้องปกครองโดยมีผู้แทน อังกฤตก็เหมือนกัน ปก
ครองโดยมีพระสวามิภักดิ์ โดนี่โวลท์แมนที่ เรื่องที่สวิตเซอร์แลนด์ปกครองโดยราษฎร
นั้นก็คือ เพราะบางสิ่งบางอย่าง จำกัดเหลือเกิน อำนาจผู้บังคับสวิตเซอร์แลนด์แล้วเป็นเรื่อง

พิเศษ คำท่านจะอ่านกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วมีสหรัฐอเมริกาเองก็บอกว่า สวิตเซอร์แลนด์
 เป็นประเทศที่ปลอดภัยมากที่สุด เฟเวอริทของมีเกล ประเทศอื่นไม่มี ที่อื่นมีความปลอดภัย
 เซอร์แลนด์ไม่มี อาจจะมีอีกหลาย แต่บางประเทศจะก็ยากที่จะเข้าไปเพราะบางจะมี แต่
 เพราะสวิตเซอร์แลนด์เข้าไม่ได้อีก ซ้อมไม่มีเลย เพราะว่าจะไปไม่ได้ แต่ในสวิตเซอร์
 แลนด์นี้มีการศึกษาของประชาชนยิ่งหนัก และพลเมืองก็ยิ่งเฉลียวฉลาด มีไม่กี่ล้านคน และ
 เพราะบางเรื่องที่เราจะเสนอนี้ สำหรับประเทศเราไปเหมือนประเทศอื่น ถ้าเราจะให้
 ราษฎรมาลงมือว่าจะเอาหรือไม่เอาในข้อบางอย่างจึงจะจำกัดจำเขี่ยแล้ว ราษฎรเราที่มี
 แม้ว่าการศึกษาเรื่องนี้ดีกว่าเมื่อครั้ง ๒๐ หรือ ๓๐ ปีที่แล้ว แต่ว่าถึงเวลาจะเห็นแล้วว่าเรา
 ยังไม่ถึงความที่ที่เราจะปล่อยให้ราษฎรมาลงมือว่าจะต้องการสิ่งนั้นสิ่งนี้ แล้วถ้ามีการหาเสียงหรือ
 ว่ามิใช่ให้ลงเสียงเช่นนี้ อาจจะไม่เต็มที่จะส่งหรือไปถูกต้องกับรัฐธรรมนูญก็ได้ หรือ
 ความประสงค์อันนี้ซึ่งสำหรับประเทศเราก็ได้ เราต้องการให้ประเทศเราเจริญรุ่งเรือง
 โดยวิธีการที่จะทำได้ ประเทศใดที่นับว่าอำนาจอันใหญ่จะมาจากวงวนที่ตี และมี
 ราษฎรประเทศนี้ คือพระมหากษัตริย์ในฐานะที่เป็นพระบุตรไถ่ทรงไว้ซึ่งอำนาจของวงวนที่ทรงไว้
 มาในฐานะที่เป็นพระบุตรเพื่อประโยชน์แก่วงวนเอง นี้ว่าก่อนเปลี่ยนการปกครอง ครั้น
 ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว พระมหากษัตริย์โดยนัยกร ๕ นั้นจะใช้อำนาจ
 นั้นแต่โดยพหุมติขึ้นแห่งรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้โดยวิธีที่ราษฎรผู้ซึ่งเลือก
 เลือกตั้งผู้แทนเข้ามา และผู้แทนที่เข้ามาเหล่านั้นทั้งหลายที่ตั้งอยู่ในที่นี้ ได้มาใช้อำนาจนิติ
 บันฑ์คืออย่างนี้ ก็แล้วแต่ผู้ใดเลือกเข้าผู้แทนเข้ามาเป็นผู้แทน ผู้แทนที่มีคุณวุฒิสมควรที่
 จะออกกฎหมายได้ ฉะนั้นราษฎรที่ไม่อยู่ในเรื่องกฎหมาย แล้วจะมาออกกฎหมายอย่างไรได้
 เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ หรือให้ท่านคิดดู ไม่ค่อยจะมีความหมาย แล้วเรื่องเป็นไปไม่ได้ที่จะ
 ตลอดกันไม่ได้ ถ้าตลอดกันได้ก็ยากให้ตลอด ถ้าอย่างนั้นเสียไม่ได้ วิธีที่เป็นไปไม่ได้
 ราษฎรหรืออื่นนั้นว่าจะได้ด้วยวิธีพิเศษพิเศษ โดเวอร์ เม็นท์ คือโดยวิธีผู้แทนราษฎร

1270

มาหนึ่งในสภา และราษฎรต้องเสียตักเตือนที่ดีและก็จะทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ถ้าอย่างนั้น
เราก็จะหวังเรื่องไม่ได้ ถ้าจะให้ราษฎรปกครองตนเองทั้ง 16 ล้านคนเขินอันเป็นไป
ไม่ได้.

15.48 น.

นายประสิทธิ์ บุญศิริ (ตำแหน่งเขตร) : ในเรื่องที่ได้มีท่านผู้แทนพรรคธรรม เช่น
นายตักเตือนได้มีหลักเรา เข็มเป็นธรรม มีไว้ในลักษณะของประชาชนนั้น ท่านได้ให้อัตถาธิบายอย่าง
ยืดยาว ราษฎรก็ได้ฟังแล้วเห็นว่าความเหตุผลของท่านนั้นก็ถูก แต่ทางด้านที่ท่านประชาชน
ธรรมดาสามารถได้ให้อัตถาธิบายที่ฟังแล้วเห็นว่าท่านจะเอาหลักเรา เข็มเป็นธรรมเข้าไปใน
รัฐธรรมนูญ ทำได้ไม่ได้ ราษฎรก็เห็นว่าเหตุผลที่ถูกต้องเขินเสียด้วย ก็ต้องยอมจำใจให้
อรรถาธิบายของราษฎรแล้ว จึงขอเสนอให้ลงมติว่าเราควรจะได้ยอมจำใจกัน ราษฎร
ขอเสนอให้ลงมติ.

มีมติลงมติรับรอง

หลักการแทนประชาชนสภา ๖ : ที่ผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ราษฎรจะขอเรียกเสียง
ท่านผู้ใดเป็นควรรับมติของผู้นำพรรคธรรม โปรดยกมือขึ้น

สภาวิถียกมือ 8 นาย

หลักการแทนประชาชนสภา ๖ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้โปรดยกมือขึ้น

สภาวิถียกมือ 37 นาย

หลักการแทนประชาชนสภา ๖ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้โปรดยกมือขึ้น
ขอเสนอให้สภาวิถียกมือ ๖ อานต่อไป.

สภาวิถียกมือ ๖ : มาตรา 16 ไม่ควรแก้ไข

หลักการแทนประชาชนสภา ๖ : ไม่มีการแก้ไขและมีการนำมติโดยนายอิน
นารถพรรคฯ จึงได้ทำความตกลงกับกรรมการเป็นมติของสภา

1971

นายอ้วน นาคพรพรักษ์ (อุทธรธานี) : ข้าพเจ้าได้ยื่นประท้วงไว้ว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นที่รวมของชาวไทและคนจากประเทศอื่นๆรวมทั้ง พวกชาติอื่นมาประกอบกิจกรรมการศึกษาเพราะว่ามีเพื่อนสมาชิกคนหนึ่งโดนเนรเทศจากสถานทูตชาติ เป็นเหตุให้สถานทูตชาติ นั้นไม่พำนักเห็นสมควรด้วยจึงได้อพยพมาเพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถานนี้.

คำการแทนประชาชนต่าง ๆ : มหาวิทยาลัยนายอ้วนนาคพรพรักษ์คนเดียวที่ได้ประท้วงไว้-ตามรายงานนกรรมาชิก.

นายอ้วน นาคพรพรักษ์ (อุทธรธานี) : คือท่านผู้แทนของบรรดาไทเนรเทศเหมือนกัน จะเปลี่ยนคำว่าสถานทูตชาติ เป็นสถานทูตชาติ ซึ่งในรูปนี้คือข้าพเจ้าได้อธิบายสัปดาห์ ถ้าหากว่าเราเจออ่านเพียงเงิน ๆ แล้ว ปี 1971 อีกสักหนึ่งปีเป็นรูปร่างขึ้นมา คือสถานทูตชาติ แล้วถ้าหากว่ามีสถานทูตชาติขึ้นมาก็ ถ้าจะประชุมแยกกันจะ เห็นสถานทูตชาติไม่ได้.

นายประสิทธิ์ รุทธิกิจ (กำแหงเรีวีร์) : ผู้ประท้วงได้ประสงค์ให้เห็นกิจกรรมนกรรมาชิกว่าไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้อีกวินิจฉัยว่า กิจกรรมนกรรมาชิกไม่ได้มีการแก้ไขอย่างใดเลย.

ม.ร.ว.ศีกุลพัทธ์ สราโหม (นกรรมาชิก) : นกรรมาชิกขณะนี้เองอย่างนี้คือว่าเรื่อง เป็นอย่างนี้ คือคุณอ้วน ๆ ได้ประท้วงเอาไว้ ท่านไม่ถูกต้องจริง และอาจถูกกับไปตามเรื่องซึ่งมัก ไม่มีสิทธิจะอธิบายในที่นี้ แต่เรื่องผู้แทนนกรรมาชิกได้ประท้วงไว้ในที่ส่วนที่ร่างรัฐธรรมนูญ รอนักคำว่า สถานทูตไทเป็นสถานทูต และตั้งแก่อภิเษกชาย ซึ่งกรรมการจากมาที่ยังไม่มีตกลงว่าสถานทูตไทเลย สิ่งจะเริ่มมีในมากรา 16 เมื่อสิ้นปีพ.ศ. ๒๕๑๑ เห็นว่าแยกมือจะอภิเษกชายในชื่อ นี้จึงเริ่มดำเนินการตั้งสถานทูตไทไว้จริงในสภา.

15.๑๑ ๕.

นายเกษม มนต์ (นกรรมาชิก) : ข้าพเจ้าขอประท้วงในเรื่องอ้อมคำเดียว.

1๒๗๒

กับร่างรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ทั้งใน ในมาตราที่ชื่อว่า มาตราส่วนหนึ่ง กับที่ชื่อว่า
 ลากยาวใส่ตัวหนึ่ง ในมาตราต่าง ๆ แห่งร่างรัฐธรรมนูญที่อ้างว่ามีอยู่ในมาตราใดก็ตาม
 ความว่า... เราเจ้าใคร่ขอแปรชาติคือยอมทำในมาตรานี้ เหตุผลที่อ้างว่าขอแปรชาติและต้อง
 ย่นมาจากร่างนี้ ที่ผ่านพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวแต่บัดนั้นถึงยามหลังสงครามโลก... โดยเมื่อ
 ถึงคำนี้เจ้าหรืออีกตามจริง เจ้า... ไม่ได้ให้โอกาสตัวเองอีก... ข้อเท็จจริงอีกประการที่
 ใน... ได้ให้โอกาสแล้วก็ตามจะ... คำบางคำที่นำมาแล้วโดยเจ้าเราไม่ได้ขอ
 หนัก... เจ้าที่จำได้ขณะนี้ก็มีอยู่ ๒ มาตรา คือมาตรา ๑๐ กับมาตรา ๑๔...
 ย่อมจะ... เจริญด้วยคำนี้เพราะจริงแล้วก็ได้ลงมือได้มาแล้ว... เรื่องของคำ
 จำนวนกว่าสามหมื่น... เจ้าที่คิดว่าลงจะเดินได้ในขั้นสมควรขณะนี้... ในมาตรา ๑๐
 มีใจ... (หนึ่งที่ว่า) จะ... เจ้าอยากจะทำอะไรก็ได้ตามความประสงค์
 ลากยาวว่า... ๒๒... ๑๔...
 ที่ผ่านในคำหรือถ้อยคำอื่นแล้วก็ตาม... ๑๔...
 "ภายในเดือนไหนโดยวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ" ขอเดชะคำว่า "โดย" คำหนึ่ง เพื่อให้
 คล้องจองกับมาตรา ๑๕... "มาตรา" ในเหตุผล
 เจ้าเราจะพูดกล่าวคือคำว่า "มาตรา" โดยปรกติใช้ในจำนวนนับได้เป็นคุณ...
 เครื่องหมายเช่นจำนวนนับมีน้อย... โดยเราเราใช้เป็นคุณ โดยมาก
 ที่เขาเอามาใช้กันอย่างที่จำได้ง่าย ๆ... หมายความว่า...
 เรียกว่าเป็นคุณสมบัติของคนใดคนหนึ่งและอย่างไรก็ตาม...
 ที่... คำว่า "มาตรา"...
 ความที่... คำว่า "มาตรา"...
 มา... คำว่า "มาตรา"...
 ความหมายของภาษาเลย... คำว่า "มาตรา"...

1273

ทั้งสองหัว 4 - 5 สามารถรวมกัน แล้วเรียกว่ามหาสภา ไ้ไม่ได้ แต่ว่าถ้าเราจะทำ
 ให้ไว้ได้โดยวิธีนั้น และเพื่อให้เสียหลักความหมาย เราก็ต้องตั้งสภาอีกสถานหนึ่ง เช่นเรา
 จะเรียกว่า สภาผู้แทน แล้วก็เรียกสภาผู้ว่า มหาสภา อย่างนี้ทำได้ เพราะว่าเป็นคุณรอง
 สภา ที่ไม่ใช่เสียความหมายของภาษาและไม่เสียรูปความที่จะปฏิบัติในทางอย่างนั้น แต่ถ้
 เอาเข้าจริงๆ หมายความว่า มหาสภา โดยเอาสองสภาารวมกันเข้าเป็นหนึ่ง แล้วเรียกว่ามหา
 อย่างนี้ไม่ใช่ความหมายในทางรวมเลข แล้วสภาที่มีรวมกันอย่างนี้ไม่ได้ เป็นอีกสถานหนึ่ง
 เมื่อไม่ได้เป็นอีกสถานหนึ่งแล้ว จะเอาคำนี้มาใช้ในที่นี้ ราชเจ้าเห็นว่าการความหมายของ
 ภาษา ในวันนี้ราชเจ้าได้ตั้งใจไม่ให้มีระดมกรรมาธิการ ทำอย่างนี้ว่าเอาใช้กันมาแล้ว
 ในประเทศอินเดีย เรียกว่าอินทุ มหาสถานนั้นเราเรียกว่า กองเกรสส์ นี่เป็นชื่อหนึ่ง
 ค้างหาก ไม่ได้หมายความว่าเอาสภาหลายสภาไปรวมกันเรา (เราตั้งชื่อของเราใหม่)
 เมื่อเราจะตั้งสภาใดสถานหนึ่งขึ้นใหม่เช่นนั้น ราชเจ้าเห็นว่าไม่ดีกว่า เห็นว่าพอจะทำได้
 แต่ของเราที่เรียกชื่ออย่างนี้ไม่ได้หมายความว่า เราสภาสองสภาารวมกันแล้วเอาสภา
 สภาารวมกัน แล้วคำนี้ไม่ได้ความหมายโดยทางรวม เมื่อเรานี้แล้วราชเจ้าเห็นว่าผิด
 ของภาษา จึงได้ขอแก้คำว่า มหาสถานนี้เป็นศัพท์ภาษาแห่งชาติ เมื่อเราใช้คำว่า สมัชชาแห่ง
 ชาติ....

นายทองอิน ภูริพัฒน์ (กรรมการธิการ) : กรรมการธิการขอแจ้งก่อน
 ทำการแทนกระทรวงสภา ฯ : เว้น

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (กรรมการธิการ) : ท่านผู้มีเกียรติแม่ชิตาใจจริง แต่ถ้า
 เราดูความมาตรา ๘ แล้ว คำว่ามหาสภา นั้น สภาได้ผ่านไปแล้ว เราเริ่มคำว่ามหาสภา ใน
 มาตรา 1๐ ก็มีคำว่า สภาอาวุโส เราก็ได้ผ่านไปแล้ว หมายความว่าสภาอนุมัติแล้ว
 เพราะฉะนั้นเมื่อท่านไม่ให้ใช้ศัพท์ทุกคำก่อนนั้น ราชเจ้าว่าความข้อนี้กับมากก่อนนี้ไม่ได้
 เพราะมาตรา ๘ มาตรา 1๐ มาตรา 11 ผ่านไปแล้ว ถ้าจะอธิบายก็เสียเวลาเปล่า

(๒๒๕/๒๒๕)

1274

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้อ่านไว้ในวาระนี้—ในนามของกรรมการ.

นายเกษม บุณศิริ (นครสวรรค์) : เมื่อกรรมการคัดค้านข้าพเจ้าด้วยวิธีนี้ ข้าพเจ้าก็ไม่อภิปราย.

พักการประชุมประมาณเวลา ๕ : รอให้เสนาธิการสภา ฯ อ่านต่อไป

เสนาธิการสภา ฯ : มาตรา 17

นายสมภรณ์ ศิริวร (สิงห์) : ข้าพเจ้ายังคิดใจเหมือนเดิมว่าจะได้เข้ามาแล้ว รู้สึกว่าเมื่องานอย่างหนึ่งเห็นว่าการบังคับเพื่อเงิน หรือจะยกมือถอยอย่างไรก็ได้พูด.

พักการประชุมประมาณเวลา ๕ : นี้เราพิจารณาดังมาตรา 17 สมมติได้พยายามเสนอจะให้เราได้ทำงานภาคีของชาติ แล้วได้เข้ามาแล้ว อีกอย่างหนึ่งเจ้าของเราก็ไม่ตั้งใจเลย และอีกประการหนึ่งซึ่งผู้เขียนที่เขียน คำว่า มาตรา ๑๖ เจ้าของเราไม่คิดใจอะไรแล้ว ว่าต่อไปมาตรา 17.

นายเกษม บุณศิริ (นครสวรรค์) : ที่ข้าพเจ้าไม่อภิปรายนั้นก็เพราะว่ากรรมการคัดค้าน ข้าพเจ้าเกรงว่าจะเป็นการผิดระเบียบของสถานที่ ข้าพเจ้าก็ไม่อภิปรายต่อไป เมื่อได้พูดกันอย่างนั้นแล้วสมาชิกอื่น ๆ จะพึงเหตุผลข้อใดที่ข้าพเจ้าถือให้แย้งของสถานที่.

พักการประชุมประมาณเวลา ๕ : ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าขอให้อ่าน.....

16.๐1 น.

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (กรรมการ) : คือข้าพเจ้าใครจะชี้แจงเห็นท่านเองว่า 1. คำว่าบังคับไม่ได้มีไว้มา ๒ - ๓ ครั้งแล้ว มันหมายความว่ารวมกันอย่างไรก็ตาม ถ้ามองจะลงมติเมื่อมีผู้เสนอให้ลงมติข้อใดข้อหนึ่งก็ลงได้ เพราะฉะนั้นเราต้องเคารพมติ เมื่อมติเราลงมาแล้วลงมติได้แล้ว จะถือว่ารวมกันไม่ได้ ส่วนที่ท่านพูดว่าทัศนคติความจริงไม่ได้บังคับ นั่นเป็นเรื่องของระเบียบ เมื่อท่านคิดใจก็ควรถอยไปมาตรา ๑ มาตรา ๙ หรือมาตรา 1๐ สิ่งซึ่งอ่านไปแล้วท่านไม่อภิปราย จะมาอภิปรายในคณะนี้ไม่ได้

เพราะว่าสงบจิตใจแล้ว-เราไม่กลัวอะไรก็ให้มุ่งหมายเป็นศรรวมกัน เราสงบจิตใจกับคน
 แนบเนียน เมื่อละแนบเนียนข้างยากอย่างไร เราดีคือเคารพต่อคนแนบเนียน เมื่อคนแนบ
 เนียนข้างยากอย่างไร จะดีคือคนแนบเนียนอย่างสวยงามที่เข้ามาแล้ว จะดีคือเคารพต่อ
 มติของสภา ส่วนหน้าที่ว่ากับคนนั้นข้าพเจ้าขอเรียนประธานในเรื่องระเบียบการปฏิบัติ
 เท่านั้น สิ่งที่ยังมาแล้ว ๆ มีเข้ามาพูดกันเล็กน้อยแล้วเสร็จเรียบร้อย

ทำการแนบประธานสภา ฯ ขอให้อ่านมาตรา ๑๗ ต่อไป

๑๕.๐๓ น.

นายโหม่ สวิทวาท (นครสวรรค์) : ข้าพเจ้ามีความข้องใจ-ใจอยู่ที่ว่าเรื่อง
 นี้พูดไม่ได้ เพราะว่าครั้งหนึ่งท่านผู้แทนตราได้เคยพูดกันไว้ และท่านประธานสภาได้เคย
 พูดว่าเอาใจพูดเมื่อถึงตอนนั้น เรื่องจึงได้เข้ามาที่ผู้แทนตราพูดนั้น พูดว่าหลักการใน
 รัฐธรรมนูญมีสองสภา แต่เมื่อร่างแล้วก็มีสามสภา ท่านประธานก็บอกว่าเสียใจ เขา
 ใจพูดเมื่อถึงสภาฯ กันนี้จะพูดกับสภาว่ามาแล้ว ก็บอกว่าไม่ใช่พูดกับคนที่มาพูดตอน
 หลัง แต่เมื่อมาพูดตอนหลังแล้วก็พูดไม่ได้ ถ้าสภาจะดีอย่างนั้นนี้พูดอะไรไม่ได้โดย
 ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้ ข้าพเจ้ารับรองคนหนึ่ง ใครจะรับรอง-หรือใครรับรองให้
 ที่สภา
 ที่ประชุมวินิจฉัย แต่ที่รับ-ประชุมจะเห็นหรือไม่ก็ตามก็เห็นหรือเสียหลายเหมือนกัน ที่สมาชิก
 ทำผิดจริงก็มีเสมอ ๆ ข้าพเจ้าเองก็ไม่อยากให้เป็นสมาชิกได้ถูกหาว่าผิดจริงมันกับ
 ไม่รักใคร่อย่างกับ ข้าพเจ้าจึงขอเรียนต่อเพื่อจริงว่าความจริงเป็นอย่างนี้ว่า รอไว้ให้
 เรื่องนี้เข้ามาเสียก่อน แล้วรองท่านนี้ยังอยู่ ไม่เรื่อรองท่านผู้ใด ข้าพเจ้าเอาไว้ อย่างนี้

๑๕.๐๔ น.

หลวงอรุณพรพิศาศ (ตราด) : สมมติว่าข้าพเจ้าได้ลงชื่อรายชื่อในครั้งแรกนั้น
 ก็มีความหรือใจในเรื่องหลักการ หลักการมีอยู่ว่าให้มีสองสภา และได้เลือกมาตรา ๑๖
 มันก็ตามความเห็นของข้าพเจ้าในร่างรัฐธรรมนูญ กรมมาธิการร่างเข้านั้นมีอยู่ ๒ สภา
 ก็ยังมี มาตราแห่งชาติ เข็มจึงนำมาอีกสภานึง แต่ข้าพเจ้าอยู่ในมาตรา ๑๖ ว่า พระมหากษัตริย์

1276

กษัตริย์ทรงให้อำนาจนิติบัญญัติทางมหาสถานแห่งชาติ แล้วข้าพเจ้าล้มไป ครั้นมาเห็น
 ความหมายในมาตรา 16 ก็อดมากจะพูดเหมือนกัน แต่โดยเหตุที่ข้าพเจ้ามิได้แน่วแน่คิดไว้
 จึงได้เขียนอยู่ตลอดเวลา แต่ข้าพเจ้าใคร่ทราบดูการแก้ไขรัฐธรรมนูญของต่างประเทศโดยแล้ว
 ก็สมควรอย่างปึงที่จะไม่มีการฉีกช่วยกันอย่างเค็มภาคภูมิ เพราะเหตุว่าการที่จะแก้ไข
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่นั้น จะต้องมีการลงมติสภา ๓ ใน 4 หรือ
 ๒ ใน 3 ข้าพเจ้าก็ลืม ดูเหมือนจะ ๓ ใน 4 จึงจำเป็นอย่างปึงที่จะต้องให้สมาชิกสภา
 นี้ส่วนมากพอใจในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าไม่มีการแก้ไขหรือ
 ผ่านประธานและสมาชิกได้โปรดให้เลิกช่วยกันให้เค็มภาคภูมิเถิด.

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : เจ้ารอง ท่านทงจะว่าอย่างไร

นายเกษม บุณศรี (นครสวรรค์) : เมื่อสภาได้ทงจะแก้ไขแล้วข้าพเจ้าพูดคือ
 ข้าพเจ้าก็จะพูดคือในสภาที่ข้าพเจ้าจะพูด แล้วก่อนที่ข้าพเจ้าจะพูดก็ไม่ได้มีข้าพเจ้าขอให้สภา
 วินิจฉัยว่า ข้าพเจ้าควร จะพูดหรือไม่ควร จะพูดก่อน.

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ก็ขอพรอให้โอกาสสมาชิกได้พูดในเรื่องนี้ให้
 แน่ชัดเสียไว้ เพราะว่าจะยังไม่ได้พูด.

นายเกษม บุณศรี (นครสวรรค์) : เมื่อถึงนี้ข้าพเจ้าได้พูดแล้วไว้ถึงคำว่า
 เสรีชนแห่งชาติ แล้วก็ถึงผู้แทนของ....

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : รอไว้รวมรักเร็ว ๆ หน่อย.

16.๑๒ น.

นายเกษม บุณศรี (นครสวรรค์) : ผู้ร่างแก้ไขที่ข้าพเจ้าจะแก้คำว่า "ชนชาติ" เป็น
 "เสรีชนแห่งชาติ" ก็เพราะว่าคำว่า "ชนชาติ" ไม่มีความหมายอันรวม ข้าพเจ้านึกถึงคำว่า
 "สห" อาจจะมาได้ในคำว่า "สหสภา" ข้าพเจ้าก็เห็นว่า เป็นคำสามัคคี ไม่มีความหมายใน
 ทางภาษาทั่วไป ข้าพเจ้าจึงหันไปหาคำว่า "เสรีชน" แล้วได้ค้นคว้าที่มาของเสรีชนนี้ ก็
 มีความหมายในทางรวมกัน คือการหลายประเภทรวมกันเข้าถึงอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว

สภาผู้แทนราษฎรสภาผู้แทนราษฎรจะได้อำนาจและในทางรูปสภาที่จะรวมกันไว้เช่นนี้
 ด้วยประการที่กล่าว ด้วยเหตุผลเช่นนี้ข้าพเจ้าขอความกรุณาต่อสภาผู้แทนราษฎรว่า ถ้าจะเปลี่ยนคำ
 ว่าสภาผู้แทนราษฎรเป็นสหประชาชาติ เปลี่ยนคำว่าสภาผู้แทนราษฎรเป็นพรรคสภาผู้แทนราษฎร เราจะไม่เสียทั้งรูป
 กับและรูปความจะให้คงกัน.

16.18 น.

พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร (กรมราชเลขา) : ข้าพเจ้า
 เองเป็นคนเสนอคำว่า สหประชาและพรรคสภา และมหาวิทยาลัยข้าพเจ้าก็เป็นคนเสนอ ดังนั้นก็
 คงแข็งแรง ก็คิดว่า สหประชา และพรรคสภานั้น คนไม่ชอบ เพราะว่าเสียงส่วนใหญ่ ข้าพเจ้าก็เห็น
 ด้วย ถ้าจะพูดกันทางศัพท์หรือภาษาแล้ว พรรคสภาก็สหประชาอันเป็นคำที่ถูกต้อง เพราะ
 ฉะนั้นเมื่อข้าพเจ้าเป็นกรมราชเลขาและกรมการอยู่ ก็ได้เสนอข้อนี้ ๆ แต่ว่าเมื่อกรม
 ราชเลขาและกรมการคนอื่นแย้งว่าเสียงไม่เพราะหรือเสียงครี ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย ในส่วน
 คำว่าสหประชาข้าพเจ้าเสนอภายหลังว่ามหาวิทยาลัย แล้วต่อกรมราชเลขาไว้รับรองนั้น ความ
 จริงท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นอย่างไร จงคัดอยู่สักเล็กน้อย มหาวิทยาลัยไม่ได้มีความมุ่งหมายที่จะ
 ใช้หมายรวมไปถึงสภาผู้แทนราษฎร—ในกรณีเช่นนี้ถ้าท่านอ่านหนังสือต่อไป—ท่านจะเห็นว่า
 ที่ประชุมรวมกันแห่งมหาวิทยาลัย ในตรงนั้นและหมายถึงรวมกันหรือ รวมกันอันแท้จริง ในหลัก
 การของกิจการนิคมอุตสาหกรรม จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถ้าจะมีสองสภา แต่ว่าควรจะมี
 องค์การอันหนึ่ง บางแห่งก็เรียกว่าสภานิคมอุตสาหกรรม คือสภาเดียว ถ้าเราแยกออกเป็นสอง
 กิจการจะเรียกว่าองค์การนิคมอุตสาหกรรม ความจริงเป็นเช่นนั้น ก็เห็นว่า มหาวิทยาลัยท่านว่าไม่มี
 ความหมายรวมกัน ข้อนี้ข้าพเจ้าขอโทษท่านระลึกถึงคำว่า มหาวิทยาลัย ซึ่งเรารู้จักกันนั้นสภานี้
 ก็มีชื่อมหาวิทยาลัย หรือบางคราวเขาก็เรียกกันว่าสภาวิชาการ และนักภาษาศาสตร์ไม่ค่อย
 ชอบใช้คำว่าสภาวิชาการ ชอบใช้คำว่ามหาวิทยาลัย ถูกต้องตามหลักภาษาภาษาที่หรือบางทีก็
 มกกว่า มหาวิทยาลัยอันแท้จริงก็หมายความว่า ส่วนใหญ่ แปลว่าส่วนรวมหรือส่วนใหญ่

ฉันใดมหาวิทยาลัยในที่นี้ก็มีหมายความถึงสภาองค์กรส่วนรวมหรือส่วนใหญ่ โดยนัยคำอังกฤษว่า
 ข้าราชการ หรือองค์กร เรียกว่า ลิสเลชั่น (Legislation) ขององค์กรนิติบัญญัติ
 ที่้องค์การนิติบัญญัติแบ่งออกไปเป็นสองสภา อีกทีหนึ่งขององค์กรนิติบัญญัติเกี่ยวกับราชการ
 ที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางมหาสภาแห่งชาตินี้ หมายถึงองค์การส่วน
 ใหญ่แห่งการนิติบัญญัติ แก่องค์การอันนี้คือไม่จึงใดหนึ่งแยกออกไปเป็นสองสภา เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่า คำว่ามหาสภาเสียงเพราะกว่าฉันทานแน่นอน เห็นว่าหน้าที่
 ที่ไรใด ข้าพเจ้าจึงได้เสนอและกรรมวิธีการที่ได้รับรอง ส่วนคำว่ามหาสถานนี้ ถ้าจะ
 พูดความศัพท์ข้าพเจ้าก็ได้เรียนแล้วว่าเป็นศัพท์ที่ถูกต้อง แต่เสียงกริโย เพราะฉะนั้นเมื่อ
 เราจะให้คำนี้แทนหลายตัวมีระเทศตลอดถึงมีระชานแล้ว ก็ควรจะหาเสียงที่ถูกต้อง
 ที่มีเสียงพูดได้ง่าย ๆ และก็ไม่มีผู้เสนอขึ้นว่าสภาอาวุโส ข้าพเจ้าก็เห็นว่าหน้าที่คือ
 ว่าเป็นคำไทยสองคำ เพราะเราไม่ได้ชื่อว่าอาวุโสจะเป็นศัพท์ภาษา เราเอาอาวุโส
 มาไว้ข้างหลัง เป็นคำไทยสองคำความสั้นเข้า มีความหมายทั่วไปอันทั้งหลายจะเข้าใจ
 ได้ดีกว่ามหาสถาน ข้าพเจ้าจึงได้ตกลงยินยอมไปฉนั้น.

16.16 น.

นายเกษม มุขศรี (นครสวรรค์) : ข้าพเจ้าจำเป็นผู้จะต้องแจ้งให้ฟังใน
 ทางหลังของภาษาอีกครั้งหนึ่ง คำที่ว่ามหาสถานนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องอัน
 ถึงการรวม อันคำว่าหาชนไม่ได้มีความหมายทางรวม ความหลังของภาษาอันครั้งแต่
 ลานคนขึ้นไปก็จะขัดค้านใช้คำว่าหาไปทั้งนั้น นี้ว่าถึงทางจำนวนไม่ใช่เป็นเรื่อง
 หมายของพุทธชน แต่หมายถึงคณะซึ่งจัดไว้ตั้งแต่ส่วนคนขึ้นไป เรียกว่าคณะ เมื่อเป็น
 คณะเช่นนี้เราก็เรียกว่ามหาโต แต่ในคำนั้นไม่ได้หมายถึงการรวม หมายถึงจำนวน
 มากของคนเท่านั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าคำว่าหาสถานนั้นมีความหมาย
 ของภาษา ส่วนที่ข้าพเจ้าจะกริโยหรือไม่กริโยนั้นอยู่ที่ว่าเราจะรับหรือไม่ เราจะเรียกหรือไม่
 เรียก ถ้าหากว่าจะเป็นเรื่องกริโยแล้วเราจะแก้ไปในทางที่ไม่ถูกกับความหมายอย่าง
 นั้น ข้าพเจ้าก็เห็นทาง คือไม่รับว่ารับว่ารับต่อไป.

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กรรมการ-การ คือเรื่องมีกรรมการขอ
 ขอมูลตามสมาชิก ๆ ผู้แปรพักตร์ เพราะว่าเขาได้เห็นด้วยว่าศัพท์ของพวกนั้น เป็นศัพท์
 ที่ถูกห้อง แต่ขอประหลาดขึ้นมีความเข้าใจอีกเล็กน้อย คือเรื่องคำว่า "สมาคมแห่งชาติ"
 และท่านผู้แปรพักตร์ก็ขอแปรพักตร์เป็นศัพท์ "สมาพันธ์แห่งชาติ" นั้น กรรมการก็สนใจ
 และได้ทำการสอบสวนกันแล้ว จนที่สุดก็ได้ชี้แจงให้ท่านผู้แปรพักตร์ฟังและไม่สิดใจ คือ
 ได้ชี้แจงว่าสมาพันธ์นั้นจะแปลว่าอะไรก็หาไม่เกิด แต่ในสมัยพุทธกาลนั้น เขาใช้เรียกสถานที่
 ที่ซึ่งเที่ยวนี้เรียกว่าคณตเสถียร คือสถานที่ไหน ๆ มาเราจะใช้คำว่าสมาพันธ์แล้วก็จะ เป็น
 ว่าสภา ๆ เราไม่ได้มาบริหาร ของกรบ้านเมืองอะไรกัน แต่กลายเป็นสถานที่กลั่นหรือ
 เก็บร่ากันไปแล้วก็จะไม่คงามัก มีในคราวที่กรรมการได้ชี้แจงตามนี้หรือ

แต่สำหรับคำว่า "อวูโส" นั้นก็เป็นคำซึ่งเรียกว่า "กัญเฑ" จะกลายเป็นสภา
 กัญเฑอะไรไปก็ไม่เห็น กรรมการ-การก็เห็นว่าจริงอยู่ความนิยมในสมัยนั้น เมื่อสมัยพุทธกาล
 ยังเป็นภาษาที่พูดมาสมัยเป็นภาษาพูดนั้น คำว่า "อวูโส" นั้นเป็นคำที่ผู้ใหม่ใช้ เรียกผู้น้อย
 ด้วยผู้ใหญ่อีกท่านประธานจะเรียกข้าพเจ้าก็เรียกว่า "คุณอวูโสหรืออวูโส" ถ้า
 ข้าพเจ้าจะเรียกหรือพูดกับท่านประธาน ๆ ก็ว่า "กัญเฑ" หรือไม่ว่าจะเรียกว่า "อายุสมนุทรา"
 นี้เป็นคำแสดงความเคารพ เป็นความนิยมในสมัยนั้น ที่มีสำหรับประเทศไทยเวลานั้น
 ความนิยมของคนไทยเราสำหรับคำนี้ก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เรานิยมเรียกผู้ใหม่ว่า
 เป็นผู้อาวูโส นี้ซึ่งจะกลายเป็นภาษาไทยไปสำหรับเรียกผู้หลักผู้ใหญ่ อาทิเช่นท่าน
 นายกรัฐมนตรีปัจจุบันนี้เราเรียกท่านว่า "รัฐมนตรีอวูโส" ซึ่งแสดงความเคารพอยู่ที่อยู่ใน
 รัชชูปถัมภ์ซึ่งมีดึกก่อนสมัยนั้น อย่างที่ท่านผู้แปรพักตร์คงทราบว่ามีมาพลหนึ่ง
 พบพระพุทธรูปองค์ใหม่จึงยกท่านไปเรียกท่านว่า "อวูโส" เข้า ที่หลังรู้เข้าขอโทษก็เห็นด้วย
 สมัยนี้ความนิยมเปลี่ยนไปแล้วและคำว่าอวูโสจะใช้ เป็นศัพท์ประกอบคำว่าสภาอย่างที่ท่าน
 กรรมการการได้ทรงอธิบาย เมื่อเวลานี้ก็เป็นภาษาไทย สภาอวูโส อวูโสอยู่หลัง ถ้า
 จะแปลต่อไป อวูโสก็แปลว่าผู้น้อย ตรงกับคำว่า "กัญเฑ" คือว่า "อวู" กับ "อายุ"

นี้คล้ายกัน แล้วก็อาจได้ก็แปลว่าผู้มีอายุ นี้ก็คล้ายเหตุผลอย่างที่เราเรียนมาแล้วคือโดยเหตุที่ถือความนิยมในปัจจุบันอย่างหนึ่งและถือความรูปศัพท์ ~~ศัพท์กรณีย์~~ / กรณีย์ไปตรงมาอย่างหนึ่ง คือแปลได้ว่าสมาชิกผู้มีอายุ ด้วยเหตุนี้เองจึงขอประทานใจความที่เรียกมาและเห็น ว่าเรียกง่ายกว่าที่ผู้แปรศัพท์คิดเสนอมา นี้ขอประทานชี้แจง.

16.22 น.

นายคล้าย อะฮองมี (สงขลา) : เท่าที่ทั้งสองฝ่ายได้โต้เถียงกันมาแล้ว พหูพจน์ข้าพเจ้าที่ฟังจบกลอยเหมือนกัน เพราะไม่เคยได้ยินนัก แต่สมาชิกที่กรมนาธิการพูดเมื่อถึงนี้ก็ว่าจะกลายเป็นคาบมาเลย มีข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะเรื่องสมาชิกนี้ใช้มานานแล้ว ดูเหมือนพระองศวรรณะ ฯ เป็นผู้ที่เริ่มใช้นี้มาด้วยซ้ำในเรื่องเกี่ยวกับสันนิบาตชาติ ที่นี้เรื่องสมาชิกแห่งชาติทุกคนก็ได้และถ้าเรา จะสนับสนุนเรื่องมหาสมาคมแล้วจะกลายเป็น ๒ สถานอย่างที่ท่านผู้แทนทราดว่า ที่นี้ถ้าเราหนุนไปใช้สมาชิกแห่งชาติก็เหมือนจะเหมาะกว่าจะเป็นสองสถานและไปใช้ ๒ สถานอย่างผู้แทนทราดว่า ที่นี้เรื่องจะกลายเป็นคาบมาเลยไปนั้นขออย่าได้นึกเลยจะไม่เป็นอย่างงั้น เรามีหลักอยู่แล้วอย่างที่เราใช้สมาชิกแห่งชาติในเรื่องการประมุขสันนิบาตชาติ เราใช้สมาชิกแห่งชาติ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอสนับสนุนส่วนหนึ่งของท่านมาด้วย.

นายเกษม บุณศิริ (นครสวรรค์) : ข้าพเจ้า.....

ถ้ากรณแทนประธานสภา ฯ : ยังไม่มีคนค้าน

นายเลื่อน พงษ์โสภณ (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยกรมนาธิการ

16.23 น.

นายเกษม บุณศิริ (นครสวรรค์) : คำว่าสมาชิกนั้นมีความหมายไปในทางสมาคมการ เติบโตหรืออย่างที่เราเรียกว่าคาบมาเลยหรืออย่างที่ท่านกรมนาธิการพูดหนึ่งว่านั่น ความจริงก็เป็นอย่างท่านจาเหมือนกัน แต่ว่าไม่ได้มีความหมายโดยจำกัดลงเพราะในกรณีอย่างนั้น คือว่าคำว่าสมาชิกไม่ได้หมายความว่า เมื่อใช้คำว่าสมาชิกแล้ว

1282

จะต้อง เป็นสถานที่ที่ควร เสนอ เห็นว่า เสนอไป ใช้ไปในกรณีที่ว่า ตามทั้งหลายหลายหลาย
 พวกหลายประ เภทพวกรวมกัน เข้า เพื่อติด-จกรก อยางใด อยางหนึ่ง ที่ เขาซึ่งกำหนดกระ ตัดกัน
 อยางนั้น และที่ เรียกว่า สนิทสนาม แล้ว มันจะถือ ยามค่าแปลของ ไร สโคตหรือว่า แปลของ
 สนิทสนามแล้ว ไม่ได้มีความหมาย ไปในทางนั้น เลย ก็ เมื่อ เสนอ นั้นแล้ว จะจับ เอา คำว่า สนิท
 ไปใช้ กระ เทาะ ที่ จะ ก่อ เป็น ราว กัน คับ ข้าง เจ้า ก็ สุก วิสัย แต่ จะ ให้ ตื่น แล้ว ข้าง เจ้า ก็มี
 ทาง เทอ หรือ จะ ไม่ ให้ นึก ทั้ง ภาษา และ ความหมาย ก็ มี ทาง จะ ทำ ได้ คือ เรา เรียก สภา
 อยาง ว่า สภา ผู้ แทน เรียก สภา อารุ โส ฟุ่ ว่า สภา ถ้า อยาง นั้น ทำ ได้ ที่ สนิท สนิท
 ไม่ ใช้ ทาง ภาษา และ ทาง ความ คับ และ บาง ที่ จะ ไม่ ครอง ข้าง ที่ ทำ นกร มนา อธิกร อกิปร าย
 มา คับ แล้ว ที่ มี มี สภา ก็ มี ว่า สนิท สนิท นั้น เรา จะ ให้ เป็น อะ ไร ก็ เมื่อ เรา พัง ครี แล้ว เรา จะ พัง
 ไป ใช้ ที่ สนิท สนิท มีความ รวม เช่น นั้น ก็ มี ทาง ทำ ได้ ว่า สนิท สนิท และ ไม่ มีความหมาย เป็น สนิท สนิท
 พึง แล้ว ว่า คำ ว่า สนิท สนิท นั้น เป็น คำ โคต ซึ่ง ไม่น่า จะ มา มา ใช้ ใน ที่ นี้ หรือ ใน กฎหมาย อยาง นี้
 เพร จะ ละ นั้น ข้าง เจ้า จึง อย อด จะ ขอ ยืน ยืน ว่า ควร จะ ให้ เป็น สนิท สนิท แห่ง สนิท สนิท และ ถ้า
 อยาง นี้ ได้ ก็ จะ ได้ ทั้ง ฎีกา และ ฎีกา ความ

16.๑๖ น.

พระสุธรรมวิจิตรชัย (สมาธิประเภทที่ ๑) : ในการเถียงกันระหว่าง
 กรรมการกิจการกัมมุตเสนอ ข้างเจ้าถึงผู้แทนกรรมการให้คำว่า อารุโสะ เป็นคำส่วนกับ
 แทนคำว่า สนิท สนิท เป็นกัน เพร จะ ละ นั้น เวลา นี้ เรา ก็ รู้ แล้ว ว่า เป็น คำ ที่ ไม่ แน่นนอน หลัดถึการ
 ผู้ของ ท่าน เป็ สนิท สนิท ไม่ได้ เพร จะ ละ นั้น เรา ควร เว้น ข้อ ความ อัน นั้น ไว้ แล้ว ให้ กรรมการ
 จิกรณาใหม่ เรียกกำหนดนามบรรดาอะไรต่าง ๆ ซึ่งผู้ทางนี้ไปประชุมเสนอมา ลง เรา ว่า งศกร
 ก่อน เรา ร้าง รัฐธรรมนูญปี ๑๔75 เรา ทำ อยาง นี้ เหมือนกัน เว้น ข้อ ความ อยาง นี้ ไว้ แล้ว
 จิกรณา มา คร อื่น ไป ก่อน ไม่ เ่น ทำให้ เหม จะ สม เพร จะ รัฐธรรมนูญ ของ เรา ก็ คง ได้ คำ ที่
 เหม จะ สม แล้ว สนิท สนิท จริง คับ เพร จะ ละ นั้น ข้าง เจ้า เห็น ว่า ควร จะ ทำ อยาง นั้น อยาง นี้ สนิท
 หลวม ๆ ลง ไป ไว้ เรา ก็ คง ใช้ คำ ที่ ถูก และ อยู่ใน ความหมาย คับ ข้าง เจ้า จึง สงสัย ว่า

1284

นอกจากมหาสภาเสียบ เพราะให้ลดโทษน้อย แล้วอย่างไหนก็เรียกว่าเสียหายจึงจะเห็นว่า
คืนบ้างเสียงกับบ้างก็ไม่เป็นไร ถ้าไปในรูปนี้ที่สงรอยกันไว้ ส่วนคำว่าอาวุโสจะใช้
กฎหมายนั้นอย่างไรก็ไม่รู้ ข้าพเจ้าก็ไม่รู้จึงจะถูกก็เปลี่ยนได้ เราใช้สันนิษฐานเป็นมหาสภา
เสียบแล้วมหาสภาเราเรียกเป็นสมาชิกเสียบ เพราะเราเคยเรียกกันมาแล้ว ไหน ๆ มี
สองสภาเมื่อรวมกันแล้วให้เป็นสหภาพแห่งชาติ เพราะฉะนั้นขอเสนอให้ลงมติจึงจะเด็จง
กันไปอีก ๑ ชั่วโมงก็ไม่ว่า

นายปรีดี พนมยงค์ รัฐมนตรีว่าการ : ขอประณามโทษของที่จะลงมตินี้ก็คือ
คำว่าการมหาสภาผู้แปรพักตร์ในจิตใจ คิดใจแทนมหาสภาเท่านั้น เพราะฉะนั้นในกรลงมติ
ขอให้เป็นไปในลำเดียว

นายเกษม บุตรศรี (นครสวรรค์) : ไม้ใช้อย่างนั้น.....

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มีผู้เสนอให้ลงมติแล้วจะได้ขอเสียง ท่านผู้ใด
เห็นสมควรจะรับผิดชอบของท่านสมาชิกให้กรรมการไปพิจารณา

พ.ศ. คง อภัยวงศ์ (พระนคร) : ขอประณามคัดค้านสักนิดหน่อย คือถ้าจะ
ลงมติดังที่หาประธาน ฯ ว่าจะลดเวงที่โทษ คือเอาอย่างนี้ก่อนว่าจะเปลี่ยนหรือไม่
เปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนแล้วจะเอาอาวุธเป็นหลักฐานหรืออะไรก็ตามที่เกี่ยว เอาอย่างนี้ก่อน
เปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนก่อน.

ทำการแทนประธานสภา ฯ : พวกที่ท่านสมาชิก ฯ ผู้หนึ่งกล่าวมาแล้ว เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสียงว่า ควร เปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน เพราะฉะนั้นท่านผู้ใดเห็น
สมควรจะ เปลี่ยนมีกรรมการสมาชิก เสนอมา ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๐ นาย

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะลงไว้ด้วยกันที่อยู่ในร่าง
ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิก 7 ยกมือ ๑๑ นาย

1988

ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ : เป็นอันว่าที่ประชุมก็ลงมติให้เปลี่ยนแปลง

นายเกษม บุญศรี (นทรสวรรค์) : เมื่อตกลงเปลี่ยนอย่างนั้น ข้าพเจ้า
ขอเปลี่ยนในทางที่จะไปได้ คือสถาปนาแนวทางที่เรียกว่า "เฮาส์ ออฟ ลอว์มอน" ให้
คงไว้ความร่างเดิมว่า "สภาผู้แทน" ส่วนสภาสูง "เฮาส์ ออฟ สตรีค" เปลี่ยนเป็น "สภา
"มหาสภา" ส่วนที่รวมกันนั้นเปลี่ยนเป็น "สภานิติบัญญัติ" ข้าพเจ้าขอสงวนใจ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลฉัตร : 74
สำหรับ "นิเทศ" คือที่เคยเรียกว่า "สภาอภิวุฒิสภา" ถ้าจะเปลี่ยนข้าพเจ้าคิดว่า เป็น
"วุฒิสภา" จะเหมาะสมกว่า "มหาสภา" เพราะคำว่า "มหาสภา" เป็นคนโดยเจ้า "มหา" เป็น
เจ้าใจว่าใหญ่โต สภาใหญ่ และคนที่จริงอำนาจก็ควรจะอยู่กับสภาผู้แทน สภาผู้แทน
ควรจะใหญ่กว่าในทางอำนาจ ที่มีในทางสภาอภิวุฒิสภาหรือสภามนตรีสภาสูงคือสภา
ที่สองเป็นแค่เพียงสภาชั้นรอง ส่วนคำว่า "วุฒิสภา" นั้นใน ๗๗ คนที่ข้าพเจ้าคิดขึ้นนั้นถึง
สามสี่คน เพราะฉะนั้นเอามหาสภาเป็นสภาที่ ๑ ก็รู้สึกว่าจะใหญ่เกินไป

นายเกษม บุญศรี (นทรสวรรค์) : คณะกรรมการเห็นว่าคงจะไปในทาง
ไมตรีแล้ว ข้าพเจ้าก็ยอมเป็นวุฒิสภาและ มหาสภาขอเปลี่ยนเป็นสภานิติบัญญัติ ที่เปลี่ยน
นี้ที่เปลี่ยนทั้งหมดก็อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญ

ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ : คือเจ้าขอสมัครใจเอาคณะที่กรรมการว่ามา
เมื่อก็ได้ไม่มีปัญหา

นายฉิม ภูริทัต (ขอนแก่น) : เรื่องที่เปลี่ยนหลักการไปในอันแล้ว ข้าพเจ้า
จึงขอให้ความเห็นบ้าง การที่เราจะเปลี่ยน.....

ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ : ไมใช่ที่ประชุมก็ตกลงกันแล้ว ไม่ได้เปลี่ยน
หลักการ เปลี่ยนน้อยคำเท่านั้น

นายฉิม ภูริทัต (ขอนแก่น) : มีได้ เปลี่ยนน้อยคำเท่านั้น เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงมีสิทธิที่จะพูดได้

1988

เดี๋ยวนี้ความเข้าใจกันเราเข้าใจกันดีแล้ว เดี่ยวนี้เราเขียนกันในเรื่องข้อกล่าวหาที่
เพราะฉะนั้นข้อกล่าวหาที่เราจะพิสูจน์ให้กันมันมีจริงหรือไม่ นี่เรื่องสำคัญที่ ที่สองส่วนนี้
เพราะฉะนั้นเราท่านก็จะต้องมาฟังและที่ท่านเรียนมาแล้วว่า ท่านควรจะพิจารณาก็จะโดยฟัง
ข้อกล่าวหาไปก่อน เพราะฉะนั้นเราจึงได้มาพูดว่าขอมากระทำโดยมี ในที่ ๆ จะถึง
กล่าวลงไปทั้งสี่ข้อให้มีศูนย์กลางกัน.

พยานหมายเลขสองกล่าว ว่า : เมื่ออย่างไร ท่านควรจะพิจารณาก็มีอยู่แต่ข้อ
จะยกข้อนี้ไปก่อน.

นายชานน พรหม (พยานสอง) : ประมวลกฎหมายอาญา : คือประมวลกฎหมายอาญา
กล่าวเต็ม คือกล่าวกล่าวกับสภาผู้แทน.

นายชานน พรหม (พยานสอง) : ข้าพเจ้าขอประมวลกฎหมายอาญาที่เขียน
ซึ่งท่านเป็นผู้ประพันธ์ว่า อีกหนึ่งว่า ข้อนี้ของข้าพเจ้าได้รับรองถูกต้องแล้ว โปรดให้
มีระบอบของคดีจะขอประมวล.

พยานหมายเลขสามกล่าว ว่า : พยานหมายเลขสามว่า ท่านอาจจะทดลองกับ
ท่านกรรมการก็จะไรหรือไม.

นายชานน พรหม (พยานสอง) : สภาฯ นี้ได้ลงมติแล้วว่ามีเปลี่ยนแปลง
แต่ที่ประมวลกฎหมายอาญาแล้วว่ามีเปลี่ยนแปลง แต่เมื่อถึงว่าข้าพเจ้าผู้ขึ้นตั้งแจ้งแล้ว
ว่า ควรเปลี่ยนแปลงประมวลกฎหมายอาญาเรียบร้อยแล้วทางกรรมการก็ควรจัดขึ้นใหม่ใน
ข้อนี้.

พยานหมายเลขสี่กล่าว ว่า : คือท่านนายพรหมก็ไว้กรรมการบอก
เฉพาะคำเดียว ไม่เป็นข้อ ตัวอย่างที่ว่า.

นายชานน พรหม (พยานสอง) : คือข้าพเจ้าได้แปรคดีไว้ ๒ คำ แต่
อีกคำหนึ่งประมวลหรือสัญญา ท่านประมวลกรรมการในขณะนั้นได้บอกว่าจะเกิดอย่างนี้

ที่พี่ชายเจ้าก็ยอมมีเงินที่ช่วยความเดือดร้อน ความจริงเป็นอย่างนี้ พี่ก็มีเงินมาจนถึง พี่ก็เอาแล้วและ เมล็ดที่อีกประมาณได้เช่นนี้แล้ว ข้าพเจ้าก็ยกย่องตั้งไปพูดเช่นนี้ด้วย เมื่อเห็นว่าควร เปลี่ยนแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าควร เปลี่ยนในข้อของพี่ ผู้พูด ของมัน ก็จะเป็นการดีอย่างที่มีการมาจัดการได้รับรอง - เมื่อมีเหตุการณ์มาถึงสภา ฯ นี้แล้วข้าพเจ้า ก็เห็นว่าดีนี่ เป็นของสภา ฯ นี้ เชื่อกันความยุ่งยาก.

๑๐.45 น.

นายศรีอินทวงศ์ (นกรพนม) : คือเรื่องนี้เป็นการศึกษาภายในวาระ ที่ ๒ นี่ingaเราเป็นหน้าที่เพียงว่าจะเอาตามกรรมมาจัดการหรือผู้แปรพักตร์ แล้วการเสนอ ประสงค์ของท่านเหล่านั้น ประสงค์ก็เกี่ยวกับสภาและสภาอาวุโส เคียงมีสภาได้ ลงมติไปแล้วว่าจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน เราได้ตกลงกันแล้วว่าเปลี่ยนและ เป็นมติของ สภา เมื่อเป็นมติของสภาแล้วเรา มีหน้าที่ที่แค่เพียงพิจารณาการแปรพักตร์ของท่าน เหล่าเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนี้.

ผู้ว่าการแทนประมุขานสภา ฯ : ความที่ท่านหาแปรพักตร์ไว้ สภาได้ลงมติ ให้เปลี่ยนแปลงตั้งนั้นแล้ว และเราได้ลงมติไปเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าเรา ควรพูดเรื่องอื่นก่อนไป ใครจะว่าอย่างไร.

นายสุจิต มุขธรรม (ประจิมบุรี) : ความจริงไม่ใช่เช่นนั้น มติครั้งแรก ว่าเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน ที่ประชุมก็ได้ลงมติไปแล้วคือ 40 ต่อ 3๑ ละจะเห็นว่าเปลี่ยน ข้าพเจ้าได้ เสนอมติที่ซ่อนเข้าไว้ไม่ให้ส่งกรรมมาจัดการไปพิจารณา เพราะว่าเราไม่สามารถจะใช้เวลาเพียงนาทีหรือสองนาทีพิจารณาเปลี่ยนให้ ได้โดยคำที่ผลจะได้เพียง สอง ข้าพเจ้าขอประมุขานสภา ฯ ว่าของสภามีก็ตามมาก - นาทีหนึ่งคิดเป็นเงินจำนวนพัน ๆ บาท ขอได้โปรดดูว่าคำมติของข้าพเจ้าหรือถ้าหากว่า มติของข้าพเจ้ามีข้อข้อง กับกฎระเบียบบ้าง ถ้าไม่ผิดก็ทำตามมติของข้าพเจ้า.

1970

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มีได้ ข้าพเจ้าก่อนที่จะลงมติก็ได้ถาม
กรรมการแล้ว กรรมการท่านก็บอกว่าไม่ขอเปลี่ยนแปลง.

นายอุทิศ มุขธรรม (ปราจีนบุรี) : ไม่ใช่ ถ้าอย่างนั้นกรรมการจะ
คืนสภา ฯ ไปอย่างไรได้ สภา ฯ บอกว่าเปลี่ยนแปลงกรรมการจะคืนไปไม่ได้.

นายซิม วูริสัน (ขอนแก่น) : เรื่องนี้ของสภา ฯ นั้น เป็นของสำคัญ
ที่สุด ถ้าหากว่ากรรมการยังจะมาเป็นกระต่ายขาเดียวว่าจะเป็นในคราวร่างของกรรมา
ธิการแล้ว เราจะมาปรึกษากันทำไมลงมติเดี๋ยวนี้ดีกว่า ให้รัฐธรรมูณ์นั้นอันนี้เป็น
กฎหมายไปเสีย.

ทำการแทนประธานสภา ฯ : เราจะต้องร่วมมือกัน เรื่องนี้ของวงนั้น
และกรรมการก็ได้แสดงความคิดเห็นด้วยในทิวทัศน์ที่พูดว่าความจริงใจของพวก
เพื่อนส่วนใหญ่ของเรา เราใจท่าน ๆ ก็เห็นเจตเนียง เพราะฉะนั้นทางที่พูดที่สุด
ก็คืออย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าขอจะให้รอคำนี้เอาไว้ เราพิจารณาเรื่องอื่นก่อนไป คือว่า
สภา ฯ ลงมติจะเอาอย่างนี้ กรรมการยังไม่เห็นทางที่จะรับได้ เราจะได้พิจารณา
เรื่องอื่นกับขอไป.

๑๘.๔๖ น.

พ.ศ.ทอง อภัยวงศ์ (พระนคร) : เห็นจะยุ่งแน่ ขอโทษท่านกรรมการ
สักครั้งเถิด บอกว่าอย่างนี้ เมื่อทำลงมติแล้วว่าจะ เปลี่ยนจะเป็นเสียงเดียวหรือครึ่ง
เดียวเปลี่ยน เมื่อเสียงของสภา ฯ นี้ต้องเปลี่ยนแล้วท่านกรรมการท่านหนึ่ง คือ
พระองค์สุวรรณ ฯ ก็มาตกลงกับท่านเป็นแล้วว่า ถ้าจะเอาทั้งหมด ทางนี้ก็บอกว่าพูด
ก็พูด ท่านประธานกรรมการอยู่เบื้อง ฯ บอกว่าไม่รับมันก็อลเวง บอกว่าไม่ควร เปลี่ยน
คือมีมติลงว่าเปลี่ยนแปลงแล้วเราจะแก้บทของสภาได้ใหม่ บอกว่าไม่เปลี่ยนก็ไม่ได้ เมื่อเรา
แก้ไม่ใช้แล้วคำว่าสภาอาจวุฒิสภามีอยู่ ๒ คำเท่านั้น เราไปหาอีกก็ไม่ได้ ไม่อย่างนั้นก็จะ

๑๒๙/

เรียกกันไม่ถูก ก็เมื่อ ๓ ชั้น ๑.สภาอาวุโส ๒.สภาขุนไท ๓.มหาสภา มหาสภาที่
 ผ่านไปแล้ว เราจะต้องนับจะเอา"กษัตริย์"หรือ"กษัตริย์" เพราะเปลี่ยนจากอาวุโส
 แล้ว ถ้าเราไม่เอาขุนไทก็กองเอาทตตสภา และอีกชั้นหนึ่งเมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว
 ต้องแก้ไขวิธีวางเดิมที่มีสภาอาวุโสแล้ว เราที่จะ เปลี่ยน เป็นสมัชชาแม้จะเป็นคามารโษย
 ก็เอาเด็ก คนหนึ่งบอกว่า เป็นคามารโษย แต่อีกคนหนึ่งผู้เขียนมาเขียนจนกระทั่ง
 เป็น เจ้าคุณมาแล้วบอกว่าพอจนถึงจะเป็นคามารโษยหรืออะไรก็เป็นขุนขุนชนแล้วก็เป็นชั้น
 เอาละสมัชชา มันทั้งหมดเป็นชั้น ๆ ไป เพราะฉะนั้นสภาอาวุโสก็คิดไปแล้วก็เหลือ
 ทตตสภา สภาขุนไท มหาสภา จะเอาอะไร จะเอาขุนไทหรือมหาสภาหรือทตตสภา
 เอาเข้าไปเป็นชั้น ๆ ในสภาก็เข้าไปทั้งหมดเรื่อง ไม่จำเป็นจะต้องเสนอไปให้กรรม
 ธิการ แล้วประธานกรรมมาธิการก็ไม่ควรบอกว่าข้าพเจ้าเป็นชั้นอะไร ถ้าเป็นมันก็ไม่ควร
 เปลี่ยน กรรมมาธิการที่มาพูด เรื่องมันจะอลงเวงกันใหญ่.

๑๖.๕๐ น.

๗๗๗๗๗๗๗๗

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรฉัตรวิไลยวดี กรมมาธิการ : ข้าพเจ้า
 พูดครั้งที่ ๒ เกี่ยวกับสภาอาวุโส ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรจะเป็นทตตสภาซึ่งสภาตกลงกันให้
 เปลี่ยน เรื่องเป็นอย่างนั้น แต่ก่อนนั้นข้าพเจ้าไม่ได้พูดถึงสมัชชา เพราะว่านาง
 กรมมาธิการบอกว่าท่านผู้แปลศัพท์โดยอ้อมความในเรื่องมหาสภาแล้ว มีตพาก็มีอยู่แต่เรื่อง
 สภาอาวุโส เรื่องมันเป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้ตกลงใจในคอมมิตตีเกี่ยวกับสมัชชา
 ทางกรรมมาธิการเมื่อจะต้องแก้คำว่าอาวุโสที่ไม่ดีของที่จะแก้ไขเป็นทตตสภา เดียวนี้
 มีตพาก็มีอยู่ว่าสภาซึ่งใหญ่หรือส่วนรวมควรกับคำว่า"ปารสิเมเนท"หรือของ เกรส" นั้นจะเรียก
 ว่าสมัชชาหรือมหาสภา ผู้แปลศัพท์โดยอ้อมตกลงกันแล้วทำจริงมาเป็นสมัชชา มีตพาก็มี
 เท่านี้.

๑๖.๕๒ น.

นายอ้วน นาคทรัพย์ (อุบลราชธานี) : มาตรานี้เป็นมาตราที่ข้าพเจ้านำเรื่อง
มา ความจริงข้าพเจ้าอาจจะเข้าใจผิดก็ได้ เพราะว่าท่านมาได้ส่งมาให้ เมื่อถึงมาตรา
นี้ข้าพเจ้าขอแก้คำวินิจฉัยที่ประชุมรวมกันไม่ได้แยกกัน เพราะเกรงว่าถ้าหากว่ามหาสมาคม
มีมติว่าผิด ความจริงเป็นแค่เพียงเงา ข้าพเจ้าจึงเห็นด้วยในคำวินิจฉัยของท่านมาจึง

ยอมให้ผ่านไป เพราะฉะนั้นเรื่องที่มีข้อพิพาทเจ้าคิดใจว่าสมาชิกแห่งชาติเพื่อแทนคำว่า
มหาสมาคม แต่เรื่องนี้จะเป็นอย่างไรนั้นก็แล้วแต่ที่ประชุม ข้าพเจ้าขอเป็นอันอย่างนี้.

* ส่วนของสภาผู้แทน

* ส่วนสภาอาวุโสจะเป็นอันเป็น

นายนิยม อภิสิทธิ์ (อุบลราชธานี) : กระผมขอเรียนว่าท่านประธานสภาผู้
บังคับบัญชา คณะผู้แทนในที่ประชุมมีมติว่ามติของสภาผู้
บังคับบัญชา

ทำการแทนประธานสภา : ขอให้ท่านนั่ง

นายเกษม บุณศิริ (นครสวรรค์) : ที่ข้าพเจ้าอธิบายเรื่องขึ้น เรื่องสมาชิก
คือเรื่องมหาสมาคม ข้าพเจ้าอธิบายความผิดของสภาผู้ คือได้รับอนุญาตจากท่านประธาน
และสภาแล้วจึงได้อธิบาย ส่วนตอนตรวมาชิกที่นั่นเป็นข้อผิดพลาดเรื่องหนึ่งซึ่งทางภาค เพราะ
ฉะนั้นขอให้ทราบว่าที่ข้าพเจ้าอธิบายนี้ อธิบายความผิดของสภาผู้หรือคนที่ที่ประธานอนุญาต
ไปเป็นการผิดระเบียบ.

หลวงอรุณพรพิศาด (ตราด) : ถ้าหากว่าการที่ตรวมาชิกที่นั่นเป็นอันไม่ได้
ความมหาสมาคมแห่งชาตินั้น ผมยังข้องใจอยู่ว่าจะมีสามสภาดังที่ได้บอกไปแล้ว ผมเห็น
ว่าจะเป็นการผิดหลักการ แล้วจะรับหลักการต่อไปไม่ได้ จึงยังข้องใจอยู่ ที่ตรวมาชิก
เห็นว่าไม่เป็นสามสภาอย่างไร โปรดชี้แจง.

นายพันธุ อินทวงษ์ (นครพนม) : ผมขอถือโอกาสชี้แจงต่อไป คือความความ
เห็นของสภาผู้ที่อธิบาย เมื่อถกการก่อนนี้มีความเห็นว่า เมื่อมีสภาผู้ให้เปลี่ยนแล้ว เรา
ก็เห็นว่าหรือมีมติที่แต่เพียงที่จะ เอาความคำแปรมติซึ่งได้ / ส่วนเข้ามาผู้สภาหรือไม่เท่านั้น
ส่วนคณะตรวมาชิกของงานนั้น ฟังแต่ยืนยันความร่างเดิมของท่าน แต่ท่านก็ฟังไปแล้ว

แต่เพียงคะแนนเดียวก็ตาม เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ใดจะเสนออภิปรายอย่างไร เราอย่าลืมว่า เราได้รับหลักการ รัฐธรรมนูญแล้ว และถ้าผู้ที่จะพูดนั้นรักและมีกำหนดเวลาแปร ธรรมาธิปไตย และถ้าผู้ที่จะพูดหรืออภิปรายอย่างอื่นได้ ต้องเสนอแปรมติกันและสงวนไว้ว่าจะมาพูดในสภา เมื่อท่านเหล่านั้นไม่มีสิทธิสงวนและไม่ได้เสนอแปรมติ และเมื่อมีผู้แปรมติ เช่นนี้เราก็ต้องเอาความคำแปรมติของท่าน ข้าพเจ้าเห็นว่าความระบอบกันควรเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่เช่นนั้นอยู่อย่างว่า.

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ ทำมหา ไคแปรมติไว้ 3 คำ ก็ได้ตกลงกัน เหลือคำเดียวที่สงวนไว้ เมื่อสงวนไว้คำเดียวและมาได้เพียงในสภา สภาภิเษกตาม ทำมหา ก็แปลว่าท่านมหาชนะ เพราะฉะนั้นก็สั่งให้ตรมาธิการแก้ไข.

16.56 น.

นายเตียง ศิริขันธ์ (กรรมาธิการ) : ข้าพเจ้าทนฟังไม่ไหว ก็เรื่องเป็นอย่างนี้ เพราะเหตุที่เราไม่รักนักซอมึงก็มากเกิน ก็อันสมาชิของข้าพเจ้าได้เป็นกรรมาธิการ ได้เตือนท่านประธานสภาแล้วว่า ท่านว่ามหาสภาภิเษก คำว่าสภาภิเษกตาม สภาอภิเษกตาม ในสภาภิเษกมีคำมั่นไปแล้ว ๆ จะกลับย้อนหลังมาไม่ได้ และท่านประธานสภาภิเษกใจกว้างขวางจนต้องยอมมา นี่จะเป็นตัวอย่างอีกหลายมาตรา สิ่งที่ยืนยันไปแล้ว จะกลับหลังหันมาได้นั้นผู้แปรมติไว้สงวนไว้หรือไม่ ในสภาภิเษก นอกจากนั้นในคำชี้แจงของเรานักการเมืองกลัวผู้แปรมติปลื้มใจ คงจิตใจเรื่องยุดสภาเท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าสองอันนี้จะ เป็นตัวอย่างในผู้แปรมติได้ เห็นว่าเรื่องของทวี เสรีจำมาแล้ว-กลับเอามารู้อีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าจะพูดว่าสำหรับ เรื่องวันนี้ เป็นฉบับหาก้อยคำนี้คนเดียวเท่านั้น เป็นเวกถึงเท่านั้น ~~ข้าพเจ้า~~แต่สภาเสียเวลาดังนาน ไหน ๆ ก็ยอมมาแล้วอย่างนี้เป็นอย่างนี้- คือเมื่อตกลงให้เปลี่ยนแล้วอย่าเพิ่งเปลี่ยนเอาขณะนี้เลย เพราะว่าถ้าเปลี่ยนในขณะที่จะได้อัยคำไม่งานตามความต้องการของสภา ในเราก็อีกว่ากันมาแล้วตั้งแต่ครั้งนั้นรวมทั้งข้าพเจ้าด้วย ยกมือแล้วไม่ได้พูด ข้าพเจ้าก็ขออย่างนี้ เป็นอย่าง ดีตามความเข้าใจให้ตรมาธิการ รับไม่พิจารณาไม่ถามคำถามเสนอของบุคคล

1995

ท่าการแทนประธานสภา ฯ : ท่านผู้ใด เห็นควร ส่งคำที่จะแก้ไขให้กรรมการ
การใดพิจารณาแก้ไขเสนอมาใหม่ในเรื่องคำความที่ผู้เสนอคดีนี้ ควรจะส่งให้กรรมการ
ใดพิจารณาแก้ไขใหม่ ขอได้โปรดยกมือขึ้น.

สมาชิกยกมือ 65 นาย

ท่าการแทนประธานสภา ฯ : เป็นอันว่าส่งให้กรรมการพิจารณาและเสนอ
เข้ามาใหม่.

นายอินทพร วรกุล (กล่าวขาน) : เมขอเรียนถามอีกคำหนึ่ง คำว่าสมาชิกแห่ง
สภาฯ ได้มีคุณหลวงพระพรตคิดใจอยู่

ท่าการแทนประธานสภา ฯ : ท่านผู้ใดจะ ไปขอตั้งกรรมการชุดจากนั้นได้.

นายอินทพร วรกุล (กล่าวขาน) : ขอความว่าส่งไปยังของจน

นายฉัตร เวชประสิทธิ์ (ถูกเรียก) : ข้าพเจ้าสงสัยว่าเราขังไว้ดีกว่าไม่ถูก

คือความข้อนี้กันนั้นเมื่อผู้เสนอแปรมติเสนอไปยังกรรมการพิจารณาเรื่องหนึ่งเรื่อง
ใดก็ตาม เมื่อเขาส่งงานไว้หรือความที่ส่งงานไว้ว่าอย่างไร ก็มาอภิปรายกันในสภา เมื่อ
สภาลงมติไปแล้วก็เป็นจะคงแก้ อย่างที่ผู้เสนอได้ส่งงานไว้ ข้าพเจ้าสงสัยว่าถ้าหาก
ผู้เสนอส่งงานไว้ เรื่องก็จะยิ่งยุ่งในคราวที่จะมาถึงข้างหน้าอีก.

ท่าการแทนประธานสภา ฯ : คือเราขังไว้โดยจำกัด ขึ้นเมื่อหลังของให้
เปลี่ยนแล้วท่านสมาชิกผู้ใดคิด ขอคนหลายคน เป็นห่วงว่าจะอะไร เปลี่ยนเปลี่ยนนี้จะไม่ยอม
โดย จะส่งกรรมการพิจารณาเพื่อจะ ได้คำที่ละเอียดสวยงาม และท่านเจ้า
ก็ได้อธิบายจากสถานะแล้ว สภาได้ลงมติไปแล้วมีเสียง 66 เสียงว่าควรจะส่งไปให้
กรรมการ คัดว่าไม่มีเรื่องอะไรอีกแล้ว วันนั้นหมดเวลาแล้ว พุ่งไปที่ประชุมคราว
เดิม.

เลิกประชุมเวลา 17.00 นาฬิกา.

1296

เจ้าอาวาส

"

"

"

"

"

"

เจ้าอาวาสวัดบ้านท่าอิฐ -

เจ้าอาวาสวัดบ้านท่าอิฐ -